รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย

คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา

CONCERTO FOR ORCHESTRA

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น

สนับสนุนโดย

สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต

2557

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

ชื่อเรื่อง : คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา
ผู้วิจัย : ผศ.ดร. วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น สถาบัน : วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต
ปีที่พิมพ์ : พ.ศ. 2558 สถานที่พิมพ์ : มหาวิทยาลัยรังสิต
แหล่งที่เก็บรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ : มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวนหน้างานวิจัย : 110 หน้า
คำสำคัญ : คอนแชร์โต, ออร์เคสตรา, มหาวิทยาลัยรังสิต ลิขสิทธิ์ : มหาวิทยาลัยรังสิต

บทคัดย่อ

บทประพันธ์เพลง *คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา* ประพันธ์ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำออกแสดงในโอกาสที่มหาวิทยาลัยรังสิตก้าวเข้าสู่ทศวรรษที่ 3 (ปีที่ 30) และวิทยาลัยดนตรีมีอายุครบรอบ 12 ปี ในงาน Evening with Concerto 2015 ณ ศาลาดนตรีสุริยเทพ วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต ในวันพุธที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2558

บทประพันธ์นี้อยู่บนพื้นฐานดนตรีระบบนีโอโทนาลิตี มีโครงสร้างบทประพันธ์แบบรูปโค้ง ประกอบด้วย ช่วงนำ A B C B' A' และช่วงจบ บทประพันธ์นี้ให้ความสำคัญกับบทบาทของเครื่องดนตรีต่างๆ รวมถึงกลุ่มเครื่องดนตรีแต่ละกลุ่มภายในวงออร์เคสตรา วัตถุดิบที่ใช้ในการประพันธ์นั้น นำมาจากบทเพลงต่างๆ ของมหาวิทยาลัยรังสิต และชื่อย่อของมหาวิทยาลัยรังสิต พร้อมกันนั้นยังให้ความสำคัญกับเสียงประสานความสัมพันธ์ขั้นคู่ห้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้คอร์ดคู่ห้าเรียงซ้อน นอกจากนี้แนวทำนองและโมทีฟต่างๆ เป็นการพัฒนามาจากขั้นคู่ 4-5 ทั้งสิ้น วัตถุดิบในการประพันธ์เหล่านี้กระจายอยู่ในบทประพันธ์ตั้งแต่ต้นจนจบ สำหรับเสียงประสานผู้ประพันธ์ได้ทิ้งรูปแบบการดำเนินเสียงประสานแบบดั้งเดิม แต่ยังคงให้ความสำคัญกับการเกลาของเสียงกระด้าง

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

Title : Concerto for Orchestra

Researcher : Asst. Prof. Dr. Wiboon Trakulhun Institute : Conservatory of Music, Rangsit University

Year of Publication : 2015 Publisher : Rangsit University

Source : Rangsit University No. of page : 110 pages

Keywords : Concerto, Orchestra, Rangsit University Copyright : Rangsit University

Abstract

The music composition *Concerto for Orchestra* was composed to commemorate the 30th anniversary of Rangsit University and the 12th anniversary of the Conservatory of Music. Its world premiere was performed in the Evening with Concerto 2015 at Suryadhep Music Sala, the Conservatory of Music, Rangsit University on June 3rd, 2015.

The composition is based on neo-tonality. Its musical structure is an arch form which is comprised of introduction, A, B, C, B', A', and coda. The composition approaches the outstanding and characterizing of the small groups of instruments and each sectional part of the orchestra. The raw materials used in the composition were from some melodic fragments of Rangsit University's songs and the monogram of the university, RSU. Moreover, the fifth intervals and its relationship was implemented both as melodies and motives, and harmony especially quintal chords. All of the materials are pervasive throughout the entire piece. However, the composition's intension is to avoid the traditional harmony, but more concerns on the resolution of dissonant.

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

กิตติกรรมประกาศ

บทประพันธ์เพลง *คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา (Concerto for Orchestra)* บทนี้ เป็นงานวิจัยประเภทงานสร้างสรรค์ ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต งานวิจัยฉบับนี้สามารถเสร็จสมบูรณ์ได้โดยได้รับความเอื้อเฟื้อ และความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ดังนั้นผู้ประพันธ์ขอถือโอกาสนี้ขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกๆ ท่าน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เด่น อยู่ประเสริฐ คณบดีวิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต ผู้สนับสนุนให้นำบทประพันธ์นี้ออกแสดงในงานคอนแชร์โตประจำปีการศึกษา 2558 ซึ่งจัดโดยวิทยาลัยดนตรี ณ ศาลาดนตรีสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

อาจารย์วานิช โปตะวนิช ผู้อำนวยเพลงที่ให้เกียรติเป็นผู้นำเสียงดนตรีออกมาจากโน้ตเพลงที่อยู่บนแผ่นกระดาษได้อย่างสมบูรณ์ ไพเราะ และสวยงามมาก สำหรับการแสดงครั้งนี้ พร้อมทั้งอาจารย์ศิริพงษ์ ทิพย์ธัญ หัวหน้าวงออร์เคสตราแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต และนักดนตรีทุกท่าน

วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต ที่เอื้อเฟื้อสถานที่จัดการแสดง ณ ศาลาดนตรีสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต ในวันพุธที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2558 นอกจากนั้นผู้ประพันธ์ขอขอบพระคุณและขออภัยเป็นอย่างสูงสำหรับผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่มิได้กล่าวถึง ณ ที่นี้ ที่ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของบทประพันธ์บทนี้ และช่วยให้งานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ผศ.ดร.วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น

31 กรกฎาคม พ.ศ. 2558

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตัวอย่าง	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูปภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 คำถามวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์ของการประพันธ์	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.5 ขอบเขตของบทประพันธ์	3
1.6 ข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการประพันธ์	3
1.7 นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 บทประพันธ์คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตราของบาร์ตอก	6
2.2 บทประพันธ์คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตราของฮินเดอมิธ	7
2.3 บทประพันธ์คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตราของลูโทสลาฟกี	9
บทที่ 3 แนวคิดและวิธีการประพันธ์เบื้องต้น	11
3.1 แนวคิดเบื้องต้นสำหรับการประพันธ์ (Pre-Composition Idea)	11
3.2 ขั้นตอนการประพันธ์	16

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 อรรถาธิบายและบทวิเคราะห์บทประพันธ์	17
4.1 โครงสร้างบทประพันธ์	17
4.2 บทวิเคราะห์	18
บทที่ 5 สรุปบทประพันธ์	32
5.1 สรุปแนวคิดบทประพันธ์	32
5.2 การแสดงครั้งแรก (World Premiere)	33
5.3 สรุปผลการวิจัย	34
บรรณานุกรม	35
ภาคผนวก ก รวมภาพบรรยากาศการแสดง	37
บทประพันธ์ คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา (Concerto for Orchestra)	41
ประวัติผู้ประพันธ์	105

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

สารบัญตัวอย่าง

ตัวอย่างที่	หน้า
2.1 ช่วงเริ่มต้นกระบวนที่ 4 (แนวเชลโล)	8
3.1ก ส่วนย่อย a และ b จากเพลงตะวันรุ่งทุ่งรังสิต (ห้องที่ 1-4)	12
3.1ข ส่วนย่อย a ที่ถูกปรับแต่ง	12
3.1ค ตัวอย่างบางส่วนของส่วนย่อย b ที่ถูกปรับแต่ง	13
3.2ก ส่วนย่อยแรกจากประโยคแรกของบทเพลงลาแล้วลาบานเย็นฟ้า (ห้องที่ 1-3)	13
3.2ข แนวทำนองรองที่ปรับมาจากบทเพลงลาแล้วลาบานเย็นฟ้า	13
3.3ก ส่วนย่อยแรกประโยคแรกท่อน B จากบทเพลง RSU บลูส์บานเย็น (ห้องที่ 21-22)	14
3.3ข แนวทำนองที่ปรับมาจากบทเพลง RSU บลูส์บานเย็น	14
3.4ก โมทีฟเริ่มต้นของบทเพลงศรีรังสิต (ห้องที่ 1-2)	14
3.4ข โมทีฟที่ปรับมาจากบทเพลงศรีรังสิต	15
3.5 RSU โมทีฟ	15
4.1 RSU โมทีฟ, Fr^{+6}, และ E^{7} (ห้องที่ 1-5)	19
4.2 แนวประกอบช่วงนำ	19
4.3 วัตถุดิบบทประพันธ์ที่นำมาใช้ในบทเพลง (ห้องที่ 12-19)	20
4.4 วัตถุดิบบทประพันธ์ที่นำมาใช้ในบทเพลง (ห้องที่ 27-32)	21
4.5 แนวทำนองจากกลุ่มโน้ตโมทีฟ	23
4.6 การปรับแนวทำนอง และกลุ่มโน้ตโมทีฟ	23
4.7 แนวทำนองและเสียงประสาน ภายในบริเวณจุดซ้อม H	24
4.8 การเล่นล้อกันของกลุ่มเครื่องสาย ภายในบริเวณจุดซ้อม K	25
4.9 ช่วงเริ่มต้นตอน C	27
4.10 การบรรเลงกลุ่มเดี่ยวของกลุ่มเครื่องลมไม้บนพื้นผิวแบบโพลีโฟนี	28
4.11 ลักษณะความคลาดเคลื่อนของจังหวะ บริเวณจุดซ้อม Q	29
4.12 กลุ่มโน้ตโมทีฟที่อยู่ภายในกล่อง	30

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

4.1 โครงสร้างบทประพันธ์ 18

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่		หน้า
1	โปสเตอร์การแสดง	38
2	(ชุด) รวมภาพบรรยากาศการแสดง	39

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 ประสิทธิ์ อุไรรัตน์ ได้มีแผนริเริ่มโครงการที่จะก่อตั้งสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา บริเวณชานเมืองหมู่บ้านเมืองเอก จังหวัดปทุมธานี จากนั้นปี พ.ศ. 2527 จึงได้เริ่มก่อสร้างสถานศึกษาบนเนื้อที่ประมาณ 161 ไร่ ขณะกำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่นั้น ทบวงมหาวิทยาลัยได้ออกประกาศจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งใหม่ภายใต้ชื่อ "วิทยาลัยรังสิต (Rangsit Collage)" เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2528 อย่างไรก็ตามวิทยาลัยรังสิตได้เปิดทำการเรียนการสอนครั้งแรกในปี พ.ศ. 2529 จากผลการดำเนินงานเพียง 4 ปี ต่อมาปี พ.ศ. 2533 วิทยาลัยรังสิตได้รับการรับรองจากทบวงมหาวิทยาลัยให้ยกฐานะขึ้นเป็น "มหาวิทยาลัยรังสิต (Rangsit University)" ด้วยเหตุข้างต้นมหาวิทยาลัยรังสิตได้ถือเอาวันที่ 25 มกราคม ของทุกปี เป็นวันสถาปนามหาวิทยาลัย

ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นการดำเนินงานด้านการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิตที่มีอยู่เพียง 2 คณะ ได้แก่ คณะพยาบาลศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิตมีความมุ่งหมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้ก้าวขึ้นมาสู่มหาวิทยาลัยเอกชนชั้นนำของประเทศ มีนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างๆ จำนวนมากใน 23 คณะ 5 วิทยาลัย และ 4 สถาบัน ซึ่งมีวิทยาลัยดนตรีเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการเรียนการสอน โดยที่วิทยาลัยดนตรีได้เริ่มรับนักศึกษารุ่นแรกตั้งแต่ปีการศึกษา 2546

ตลอดระยะการดำเนินงานที่ผ่านมาของมหาวิทยาลัยรังสิต ในปี พ.ศ. 2558 จะเป็นปีที่มหาวิทยาลัยรังสิตก้าวเข้าสู่ทศวรรษที่ 3 อีกทั้งวิทยาลัยดนตรีได้เดินทางเข้าสู่ปีที่ 12 ดังนั้นผู้ประพันธ์มุ่งหวังที่จะประพันธ์เพลงบทใหม่สำหรับวงออร์เคสตรา เพื่อใช้สำหรับการแสดงในวาระมหาวิทยาลัยรังสิตครบรอบปีที่ 30 ในปี พ.ศ. 2558 และครบรอบ 12 ปี ของวิทยาลัยดนตรีตั้งแต่รับนักศึกษารุ่นแรกเมื่อปี พ.ศ. 2546 นอกจากนั้นยังถือได้ว่าเป็นโอกาสอันดีที่วิทยาลัยดนตรีจะมีสถานที่ทำการเรียนการสอน พร้อมกับหอแสดงดนตรีแห่งใหม่ (ศาลาดนตรีสุริยเทพ) ขนาดประมาณ 1000 ที่นั่ง ในปีเดียวกันนี้ อีกทั้งบทประพันธ์เพลงบทใหม่นี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่ใช้สำหรับการแสดงดนตรีในศาลาดนตรีสุริยเทพในงาน Evening with Concerto 2015

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

จากเหตุการณ์ข้างต้นผู้ประพันธ์เพลงจึงต้องการประพันธ์เพลงบทใหม่ โดยที่แนวคิดการประพันธ์เบื้องต้นจะเป็นการนำบทเพลงประจำมหาวิทยาลัยรังสิต มาใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับการประพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวทำนอง และ/หรือ โมทีฟสำคัญจากบทเพลงต่างๆ ของมหาวิทยาลัยรังสิต แต่ทั้งนี้ผู้ประพันธ์จะไม่นำมาใช้อย่างตรงไปตรงมา ผู้ประพันธ์จะนำมามาปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับองค์ประกอบโดยรวมของบทประพันธ์ ดังนั้นผู้ประพันธ์ปรารถนาที่จะประพันธ์บทเพลงใหม่ภายใต้ชื่อ "*คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา (Concerto for Orchestra)*" สำหรับใช้ในโอกาสดังกล่าว

1.2 คำถามวิจัย

สามารถสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงคอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตราบทใหม่ จากบทเพลงประจำมหาวิทยาลัยรังสิตอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.3.1 เพื่อสร้างบทประพันธ์ใหม่ให้เป็นส่วนหนึ่งของการก้าวเข้าสู่ทศวรรษที่ 3 (ปีที่ 30) มหาวิทยาลัยรังสิต พร้อมทั้งการครบรอบ 12 ปี วิทยาลัยดนตรี

1.3.2 เพื่อใช้สำหรับการแสดงในงาน Evening with Concerto 2015 ศาลาดนตรีสุริยเทพ วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

1.3.3 เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงคอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตราบทใหม่

1.3.4 เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงใหม่ องค์ความรู้ใหม่ สำหรับศิลปะและวงวิชาการด้านดนตรี

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การสร้างสรรค์งานประพันธ์เพลงบทนี้ ผู้ประพันธ์คาดว่าผลของบทประพันธ์เพลงจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1.4.1 เป็นส่วนหนึ่งของการก้าวเข้าสู่ทศวรรษที่ 3 (ปีที่ 30) มหาวิทยาลัยรังสิต พร้อมทั้งการครบรอบ 12 ปี วิทยาลัยดนตรี

1.4.2 มีบทประพันธ์เพลงบทใหม่ที่ใช้สำหรับการแสดงในงาน Evening with Concerto 2015 ศาลาดนตรีสุริยเทพ วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

1.4.3 ได้บทประพันธ์เพลงบทใหม่รูปแบบคอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา

1.4.4 ได้บทประพันธ์เพลงใหม่ องค์ความรู้ใหม่ สำหรับศิลปะและวงวิชาการด้านดนตรี

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

1.4.5 ได้เสริมสร้างและกระตุ้นความสนใจสำหรับผู้ฟังโดยทั่วไป

1.4.6 เผยแพร่บทประพันธ์เพลงในรูปแบบทางวิชาการ

1.4.7 เผยแพร่บทประพันธ์เพลงโดยการนำออกแสดง

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 เป็นบทประพันธ์เพลงสำหรับวงออร์เคสตรา

1.5.2 เป็นบทประพันธ์เพลง ความยาวประมาณ 12 นาที

1.5.3 เนื่องจากเป็นบทประพันธ์เพลงประเภทคอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา ผู้ประพันธ์จึงคำนึงถึงบทบาทของเครื่องดนตรีต่างๆ ในวงออร์เคสตรา รวมถึงกลุ่มเครื่องดนตรีแต่ละกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการประพันธ์

ข้อตกลงเบื้องต้นที่ผู้ประพันธ์กล่าวถึงในหัวข้อนี้เป็นกรอบและข้อกำหนดเบื้องต้นของบทประพันธ์นี้ อย่างไรก็ตามรายละเอียดอื่นๆ สามารถดูบทที่ 3 (แนวคิดและวิธีการประพันธ์เบื้องต้น) โดยข้อกำหนดเบื้องต้นมีดังนี้

1.6.1 เป็นบทประพันธ์บนพื้นฐานระบบนีโอโทนาลิตี (Neo-Tonality) โดยที่เสียงประสานส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับศูนย์กลางระดับเสียง (Pitch Centricity) ซึ่งจะไม่ให้ความสำคัญกับการดำเนินเสียงประสานแบบดั้งเดิม (Traditional Harmony)

1.6.2 เลือกนำแนวทำนองและโมทีฟสำคัญบางส่วนจากบทเพลงประจำมหาวิทยาลัยรังสิตมาใช้เป็นวัตถุดิบการประพันธ์ ซึ่งผู้ประพันธ์จะนำวัตถุดิบเหล่านั้นมาปรับแนวทำนองและโมทีฟใหม่ โดยจะไม่ใช้วัตถุดิบเหล่านั้นอย่างตรงไปตรงมา

1.6.3 การปรับแต่งแนวทำนองและโมทีฟจากบทเพลงประจำมหาวิทยาลัยรังสิตนั้น ผู้ประพันธ์จะไม่ปรับแต่งให้แตกต่างออกไปมากนัก เนื่องจากผู้ประพันธ์คาดหวังให้ผู้ฟังสามารถได้ยิน และคาดเดาได้ว่ามาจากแนวทำนองเพลงบางส่วนของบทเพลงใด ทั้งนี้เพื่อผู้ฟังจะสามารถระลึกถึงมหาวิทยาลัยรังสิตได้

1.7 นิยามศัพท์

คำศัพท์ดนตรีส่วนใหญ่สำหรับงานวิจัยฉบับนี้อ้างอิง “พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์” (พิมพ์ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2554) ของศาตราจารย์ ดร. ณัชชา พันธุ์เจริญ ส่วนชื่อบทประพันธ์เพลงต่างๆ ที่อ้างถึงในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตามศัพท์บางคำผู้วิจัยได้บัญญัติ

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

ขึ้นเองเพื่อความเหมาะสมกับเนื้อหา โดยคำศัพท์ที่ผู้ประพันธ์เห็นว่าควรสร้างความเข้าใจตรงกันซึ่งใช้ในงานสร้างสรรค์ครั้งนี้

แนวคิดหลัก (Idea) มีความหมายคล้ายกับทำนองหลัก (Theme) ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับงานวิจัยฉบับนี้ได้ขยายความหมายให้รวมถึงลักษณะแนวทำนองสำคัญ และองค์ประกอบแวดล้อมอื่นๆ เช่น ลักษณะพื้นผิว แนวทำนองรอง แนวทำนองประกอบ และอื่นๆ ณ บริเวณหนึ่งๆ ของบทประพันธ์ โดยองค์ประกอบเหล่านี้รวมกันเป็นหนึ่งแนวคิดหลัก

หน่วยทำนอง หน่วยย่อยทำนอง หรือส่วนย่อยทำนอง (Melodic Fragment) มีความหมายคล้ายกับคำว่าโมทีฟ (Motive) สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ใช้คำนี้อ้างถึงหน่วยหรือส่วนทำนองเล็กๆ ที่ตัดมาหรือพัฒนามาจากแนวทำนองใดๆ

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

บทที่ 2

เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทประพันธ์ประเภทคอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตราถูกพัฒนาขึ้นในศตวรรษที่ 20 ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับบทประพันธ์คอนแชร์โตสำหรับเครื่องดนตรีเดี่ยว เพียงแต่ไม่ได้ให้ความสำคัญเฉพาะเครื่องดนตรีเพียงเครื่องใดเครื่องหนึ่งเท่านั้น บทประพันธ์คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตราให้ความสำคัญกับบทบาทเครื่องดนตรีหลายเครื่องอย่างเท่าเทียมกัน หรือกลุ่มเครื่องดนตรีภายในวงออร์เคสตรา คล้ายกับลักษณะของคอนแชร์โตกรอสโซ (Concerto Grosso) ที่ปรากฏในยุคบาโรก (M. Kennedy and J. Kennedy, 2007: 161-162) ตามจริงแล้วมีนักประพันธ์เพลงในศตวรรษที่ 17 ถึงต้นศตวรรษที่ 18 ได้แต่งบทประพันธ์ลักษณะคล้ายกันนี้ แต่เป็นการให้บทบาทสำคัญกับเครื่องดนตรีตั้งแต่ 2 เครื่องหรือมากกว่า เล่นประกอบด้วยแนวเบสคอนตินูโอ (Basso Continuo) (Westrup and Harrison, 1976: 135-136) หรือเป็นให้บทบาทสำคัญกับเครื่องดนตรีเพียงไม่กี่เครื่องเล่นกับวงออร์เคสตรา เรียกว่า ซิมโฟนีคอนแชร์ตันเต (Symphonie Concertante) เช่น บทเพลงของโมสาร์ท *Concertone*, K. 190 (1773; C Major) ซึ่งให้ความสำคัญกับไวโอลิน 2 ตัว โอโบ และเชลโล (Stolba, 1994: 388-389)

สำหรับศตวรรษที่ 20-21 มีนักประพันธ์เพลงหลายคนแต่งบทประพันธ์ประเภทคอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา โดยนักประพันธ์เพลงที่แต่งเพลงประเภทนี้ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี อย่างเช่น พอล ฮินเดอมิธ (Paul Hindemith, 1895-1963) แต่งเมื่อปี ค.ศ. 1925; วอลเตอร์ พิสตัน (Walter Piston, 1894-1976) เมื่อปี ค.ศ. 1933; โซลทาน โคดาย (Zoltán Kodály, 1882-1967) เมื่อปี ค.ศ. 1939-1940; เบลา บาร์ตอก (Béla Bartók, 1881-1945) เมื่อปี ค.ศ. 1943; วิโทล ลูโทสลาฟกี (Witold Lutosławski, 1913-1994) เมื่อปี ค.ศ. 1950-1954; ไมเคิล ทิปเพ็ต (Michael Tippett, 1905-1998) เมื่อปี ค.ศ. 1962-1963; เอลิออต คาร์เตอร์ (Elliott Carter, 1908-1912) เมื่อปี ค.ศ. 1969; ลิโอนาร์ด เบิร์นสไตน์ (Leonard Bernstein, 1918-1990) เมื่อปี ค.ศ. 1986-1989; ทันดุน (Tan Dun, 1957-) เมื่อปี ค.ศ. 2002 และมิลตัน แบ็บบิท (Milton Babbitt, 1916-2011) เมื่อปี ค.ศ. 2004 เป็นต้น

ดักกลาส ลี (Lee, 2002: 29) ได้อธิบายว่า ชื่อของบทประพันธ์เพลงที่สื่อความหมายแบบกว้างๆ อย่างเช่น "คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา" นั้น เจริญรุ่งเรืองมากในช่วงศตวรรษที่ 17-18 และกลับมาเป็นที่รู้จักอีกครั้งในศตวรรษที่ 20 โดยผลงานชิ้นเอกของฮินเดอมิธ และลูโทสลาฟกี

มหาวิทยาลัยศิลปากร Silpakorn University

อย่างไรก็ตามสามารถกล่าวได้ว่าบทประพันธ์เพลง *Concerto for Orchestra* ของบาร์ตอก เป็นที่รู้จักดีที่สุดที่ถูกประพันธ์ขึ้นในช่วงกลางศตวรรษนี้ ซึ่งผลงานชิ้นนี้เองทำให้ผู้ฟังจำนวนมากเริ่มหันมาให้ความสนใจกับงานของบาร์ตอก รวมถึงหันมาสนใจดนตรีศตวรรษที่ 20 มากขึ้น

2.1 บทประพันธ์คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตราของบาร์ตอก

บาร์ตอกได้รับการติดต่อจากเซอร์เก กัสซีวิสกี (Serge Koussevitzky) ซึ่งเป็นผู้อำนวยเพลงให้กับวงบอสตันซิมโฟนีออร์เคสตราในขณะนั้นให้ประพันธ์บทเพลงออร์เคสตรา ขณะที่บาร์ตอกเองกำลังเข้ารับการรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลในเมืองนิวยอร์กเมื่อปี ค.ศ. 1943 เมื่อบาร์ตอกเริ่มมีอาการดีขึ้น เขาได้แต่งเพลง *Concerto for Orchestra* เสร็จภายในเวลาเพียง 6 สัปดาห์ ปีต่อมา ค.ศ. 1944 บทประพันธ์เพลงนี้จึงได้ถูกนำออกแสดงครั้งแรกที่เมืองบอสตัน ตั้งแต่นั้นมาบทประพันธ์เพลงนี้ประสบความสำเร็จจนได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก (Kamien, 2011: 411) นอกจากนั้นบาร์ตอกเองได้กล่าวถึงบทประพันธ์นี้ว่า "ชื่อของบทประพันธ์สำหรับวงซิมโฟนีบทนี้ ต้องการที่จะให้เครื่องดนตรีในวงออร์เคสตราแต่ละชิ้น หรือกลุ่มเครื่องดนตรีมีบทบาทในการบรรเลง" (Lee, 2002: 30) โดยบทเพลง *Concerto for Orchestra* ของบาร์ตอกราวกับว่าเป็นการนำเอารูปแบบคอนแชร์โตจากยุคบาโรกมาสู่สำนวนดนตรีของศตวรรษที่ 20 (Seaton, 1991: 374)

ดักกลาส ลี (Lee, 2002: 32) ยังได้อ้างถึงข้อความของบาร์ตอก ที่ปรากฏในช่วงท้ายของการอธิบายบทประพันธ์ บาร์ตอกได้กล่าวเกี่ยวกับบทประพันธ์นี้ว่า "อารมณ์ความรู้สึกโดยรวมของบทประพันธ์นี้ นอกจากความขบขันของกระบวนที่ 2 ซึ่งค่อยๆ ดำเนินต่อเนื่องมาจากความแข็งกร้าวของกระบวนแรก นำไปสู่ความโศกเศร้าของบทเพลงแห่งความตายในกระบวนที่ 3 จากนั้นจบกระบวนสุดท้ายด้วยการถือสิทธิ์แห่งชีวิต" ซึ่งลีอธิบายต่อว่า คำอธิบายของบาร์ตอกนี้ ทำให้มีนักเขียนคนหนึ่งวิจารณ์ว่า บางทีอาจเกิดจากความรู้สึกขุ่นมัวภายในตัวเองของบาร์ตอกที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ภายในบทประพันธ์คอนแชร์โตนี้สามารถรับรู้ได้ถึงความตายและคนกำลังจะตาย โดยที่แต่ละกระบวนของบทประพันธ์แสดงออกถึงความรู้สึกของความตาย การปฏิเสธ ความโศกเศร้าหดหู่ ความโกรธไม่พอใจ และการถือสิทธิ์แห่งชีวิต (ตามลำดับ) อย่างไรก็ตาม ลีได้ให้ความเห็นว่าถึงแม้ว่าบาร์ตอกประพันธ์เพลงนี้ขณะที่เขากำลังใกล้ตาย แต่ก็ไม่มีหลักฐานใดๆ พิสูจน์ว่าบาร์ตอกตั้งใจประพันธ์บทเพลงนี้ให้แสดงออกถึงความรู้สึกตามที่นักวิจารณ์ได้กล่าวไว้

Concerto for Orchestra ของบาร์ตอกประกอบด้วย 5 กระบวน ที่มีลักษณะเป็นโครงสร้างรูปโค้ง (Arch Form) ซึ่งบาร์ตอกชื่นชอบโครงสร้างบทประพันธ์ลักษณะนี้ เช่น โซนาตา หรือ ABA แต่เป็นโครงสร้างบทประพันธ์บนแนวทางของเขาเอง สำหรับกระบวนต่างๆ ของบทเพลง *Concerto for Orchestra* ใช้โครงสร้างบทบทประพันธ์กระบวนที่ 1 (Movement) เหมือนกับกระบวนที่ 5 ส่วน

มหาวิทยาลัยศิลปากร Silpakorn University

กระบวนที่ 2 เหมือนกับกระบวนที่ 4 ส่วนกระบวนที่ 3 เป็นจุดยอดของโครงสร้างรูปโค้ง (Yudkin, 1999: 362) โครงสร้างบทประพันธ์แบบโซนาตาถูกนำมาใช้ในกระบวนที่ 1 ของ *Concerto for Orchestra* เช่นกัน แต่ในท่อนย้อนความคิด (Recapitulation) บาร์ตอกได้นำทำนองหลักที่ 2 กลับมาก่อนทำนองที่ 1 (Kamien, 2011: 412-413) ซึ่งวิธีการลักษณะนี้ทำให้เกิดโครงสร้างรูปโค้งนั่นเอง นอกจากนั้นแมทชลิส และฟอร์นี (Machlis and Forney, 1999: 404) ได้กล่าวเช่นเดียวกันว่า กระบวนที่ 1 มีโครงสร้างแบบโซนาตา-อัลเลโกร ใช้บันไดเสียงเพนตาโทนิกคล้ายเพลงพื้นบ้าน ส่วนกระบวนที่ 5 ใช้จังหวะและเสียงคล้ายลักษณะเพลงพื้นบ้านแบบพรีมีทีฟ อีกทั้งใช้โครงสร้างแบบโซนาตา-อัลเลโกร

Concerto for Orchestra เป็นบทประพันธ์ที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถของนักดนตรีในวงออร์เคสตรา บทประพันธ์แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกเร้าร้อนเหมือนกับยุคโรแมนติก มีทำนองหลักโดดเด่นน่าสนใจ ซึ่งแนวทำนองแสดงให้เห็นถึงกลิ่นอายของเพลงพื้นบ้านได้อย่างชัดเจน อารมณ์ภายในบทเพลงมีความขัดแย้งกันอย่างมาก เสียงประสานหรือคอร์ดส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการแบบประเพณีดั้งเดิม ผสมผสานกับลักษณะจังหวะกับสีสันเสียงแบบศตวรรษที่ 20 (Kamien, 2011: 411) ด้านเทคนิคการประพันธ์ในบทเพลงนี้มีอย่างหลากหลาย เช่น การใช้หลากอัตราจังหวะ (Polymeters) แนวทำนองไม่ต่อเนื่อง เสียงกระด้าง และการสอดแนวทำนอง เป็นต้น (Hoffer, 1985: 396) สำหรับกระบวนสุดท้ายเป็นกระบวนที่เร้าร้อนไปด้วยอารมณ์ความรู้สึกถึงจังหวะเต้นรำ นอกจากนั้นทำนองหลักส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบที่มาจากเพลงพื้นบ้านโรมาเนีย (Lee, 2002: 32)

2.2 บทประพันธ์คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตราของฮินเดอมิธ

บทประพันธ์*คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา* ของฮินเดอมิธ ประกอบด้วย 4 กระบวน ถูกประพันธ์ขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1925 และนำออกแสดงครั้งแรกในปีเดียวกันวันที่ 18 กรกฎาคม พอลดิ้ง (Paulding, 1974: 70) อ้างว่า "บทประพันธ์นี้ถือว่าเป็นผลงานสำคัญชิ้นแรกที่เขาแต่งให้สำหรับวงออร์เคสตรา แนวคิดหลักของฮินเดอมิธสำหรับบทประพันธ์นี้ เขาแบ่งวงออร์เคสตราออกเป็นหลายกลุ่มด้วยสีสันของเครื่องดนตรี และใช้ความแตกต่างของสีสันเสียงอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนที่ 1 และ 3 ซึ่งสกอร์เพลงมีพื้นผิวบางไม่หนาแน่นนัก" อย่างไรก็ตามโทบิน (Tobin, 2014: 22-23) ให้ความเห็นว่า "บทประพันธ์นี้หลีกเลี่ยงการใช้แนวทำนองหลักที่มีความแตกต่างกัน ไม่ได้มีลักษณะราวกับว่าเป็นแบบยุคคลาสสิก แต่มีลักษณะเป็นนีโอคลาสสิกช่วงปลายตามแบบฉบับของตัวฮินเดอมิธเอง อีกทั้งโทนาลิตีผู้ฟังอาจได้ยินราวกับว่าเป็นบทประพันธ์เอโทนาล" ซึ่งเคมพ์ (Kemp อ้างถึงใน Tobin, 2014: 23) กล่าวว่า "บทประพันธ์เริ่มต้นและจบด้วยคอร์ด D เมเจอร์อย่างชัดเจน ... โทนาลิตีและคอร์ดต่างๆ เป็นโครงสร้างที่คอยสนับสนุนอย่างเลี่ยงไม่ได้ ... เสียงประสาน

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

มีการใช้ขั้นคู่กระด้างอย่างรอบคอบเพื่อเป็นตัวสร้างความเครียด ภายใต้ขอบเขตและองค์ประกอบของไดอาโทนิก จากนั้นจึงเกิดการเกลาตามมา"

นอกจากนั้นพอลดิ้ง (Paulding, 1974: 71-74) ได้อธิบายบทประพันธ์เพลงนี้ว่า กระบวนที่ 1 ฮินเดอมิธจัดให้วงกลุ่มเล็กประกอบด้วยโอโบ บาสซูน และไวโอลิน เล่นประชันกับวงกลุ่มใหญ่ที่เล่นแนวทำนองหลักกลับไปกลับมา (Ritornello Theme) การประพันธ์ลักษณะนี้ของฮินเดอมิธไม่เหมือนกับการเล่นสลับไปมาระหว่างวงกลุ่มใหญ่และกลุ่มบรรเลงเดี่ยวในยุคบาโรก บทประพันธ์นี้ฮินเดอมิธให้แนวทำนองหลักที่กลับไปกลับมานั้นเล่นด้วยกลุ่มเครื่องสาย จากนั้นตามด้วยกลุ่มเครื่องลมทองเหลือง จำนวน 12 ห้อง และกลับมาที่กลุ่มเครื่องสายอีกครั้ง ตามลำดับ สำหรับกลุ่มผู้ฟังนั้นจะสามารถได้ยินถึงความแตกต่างของสีสันเสียงจากการบรรเลงของกลุ่มเล็ก (Concertino) อย่างชัดเจน

กระบวนที่ 2 สกอร์เพลงมีพื้นผิวหนาแน่นขึ้น ช่วงกลางกระบวนใช้พื้นผิวแบบโพลีโฟนี (Polyphony) ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับนีโอคลาสสิก (Neoclassic) มากกว่านีโอบาโรก (Neobaroque) แนวเบสเล่นรูปแบบจังหวะออสตินาโต (Ostinato) อย่างมาก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดเอกภาพในกระบวนนี้ รวมถึงการซ้ำและยืนยันการใช้โทนาลิตีที่โน้ตตัว D โดยที่แนวทำนองสำคัญเล่นโดยคลาลิเน็ต จากนั้นเปลี่ยนจากเครื่องดนตรีหนึ่งไปยังอีกเครื่องหนึ่ง ส่วนในห้องสุดท้ายของกระบวนถึงแม้ว่าฮินเดอมิธจะละทิ้งโทนาลิตี D แต่คอร์ด D เมเจอร์ปรากฏชัดเจนในช่วงใกล้จบกระบวนบนเครื่องดนตรีบาสซูน ทรอมโบน ทูบา และทิมปานี นอกจากนั้นโน้ตตัว D ยังปรากฏในคอร์ดสุดท้ายของกระบวนอีกด้วย

กระบวนที่ 3 เป็นกระบวนสั้นและช้า ลักษณะเด่นเป็นการใช้ค่าความยาวโน้ตประจุดเล่นโน้ตรัว (Trill) บนช่วงเสียงสูงของเครื่องดนตรีต่างๆ ซึ่งแตกต่างกับกระบวนที่ 4 ที่ใช้เทคนิควิธีการประพันธ์แบบปัสซาคาเกลีย (Passacaglia) ของกลุ่มโน้ต 6 ตัว เล่นซ้ำ 47 รอบ (ตัวอย่างที่ 2.1) วิธีการประพันธ์นี้คล้ายกับแนวเบสเล่นรูปแบบจังหวะออสตินาโตในกระบวนที่ 2 กระบวนนี้จบด้วยโน้ต Eb ซึ่งเป็นโน้ตตัวสุดท้ายของกลุ่มโน้ตปัสซาคาเกลีย 6 ตัว

ตัวอย่างที่ 2.1 ช่วงเริ่มต้นกระบวนที่ 4 (แนวเชลโล)

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

2.3 บทประพันธ์คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตราของลูโทสลาฟกี

ลูโทสลาฟกี นักประพันธ์ชาวโปแลนด์ มีพัฒนาการด้านลักษณะเฉพาะทางดนตรีของตัวเขาเองที่แตกต่างจากนักประพันธ์คนอื่นๆ เขาได้รับแรงบันดาลใจผ่านช่วงเวลาต่างๆ ของดนตรีศตวรรษที่ 20 จากลักษณะดนตรีที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นดนตรีพื้นบ้าน ลีลาการสอดประสานของเสียงกระด้าง (Dissonant Counterpoint) หรือแม้แต่กระบวนการดนตรีทดลอง (Chance Procedures) ลูโทสลาฟกีพิจารณาพัฒนาการทางดนตรีของตัวเขาเองว่า เริ่มจากเดอบุสซี (Debussy) และช่วงแรกของสตราวินสกี (Stravinsky) แต่ได้รับอิทธิพลอย่างมากจากดนตรีบาร์ตอก ซึ่งเทคนิควิธีการประพันธ์ของนักประพันธ์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นในบทประพันธ์*คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา*ของเขา (Lee, 2002: 230)

บทประพันธ์นี้ประกอบด้วย 3 กระบวน ลูโทสลาฟกีได้รับการติดต่อจากวิโทล โรวิกกี (Witold Rowicki) ซึ่งเป็นผู้อำนวยเพลงวงวอร์ซอฟิลฮาร์โมนิกออร์เคสตรา (Warsaw Philharmonic Orchestra) ลูโทสลาฟกี (อ้างถึงใน Lee, 2002: 231) ได้กล่าวเกี่ยวกับบทประพันธ์นี้ด้วยตัวเขาเองว่า

> บทประพันธ์นี้เป็นเพลงหนึ่งที่ใช้เทคนิคแตกต่างจากวิธีการประพันธ์เฉพาะตัวของฉัน บทประพันธ์ประกอบด้วยเสียงไดอาโทนิก เพลงพื้นบ้าน แนวประกอบถูกผสมด้วยเสียงประสานที่ซับซ้อน แม้แต่เป็นเอโทนาลในบางครั้ง และทำนองสอดประสาน การผสมผสานระหว่างเสียงไดอาโทนิกแบบง่ายๆ เข้ากับทำนองสอดประสาน รวมถึงรูปแบบและหน้าที่ของเสียงประสานการที่เป็นของตัวฉันเอง

นอกจากนั้นลี (Lee, 2002: 231-235) ได้อธิบายเกี่ยวกับบทประพันธ์นี้ว่า วัตถุดิบที่ใช้ในการประพันธ์บทเพลงนี้มาจากองค์ประกอบพื้นบ้าน โดยเฉพาะโมทีฟที่มาจากพื้นบ้านบริเวณรอบ เมืองวอร์ซอ ซึ่งลูโทสลาฟกีไม่ได้ใช้อย่างตรงไปตรงมา เขาได้นำมาแปรรูปและขยายโครงร่างให้ใหญ่ขึ้น การอ้างถึงแหล่งที่มาของวัตถุดิบการประพันธ์ที่มาจากกลุ่มชน แสดงให้เห็นถึงความชื่นชมของเขาที่มีต่อบาร์ตอก ซึ่งเมื่อปรียบเทียบกับบทเพลง *คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา* (1943) ของบาร์ตอก เห็นได้ว่ามีองค์ประกอบคล้ายกัน เช่น ลักษณะของเพลงร้องประสานเสียง (Chorale) อีกทั้งเทคนิคการขยายและเลียนแบบ (Sequence) โมทีฟ

อย่างไรก็ตามทำนองหลักของบาร์ตอกร่างขึ้นบนเพลงพื้นบ้าน ซึ่งสะท้อนถึงลักษณะกลุ่มชนพื้นบ้าน ส่วนทำนองหลักของลูโทสลาฟกีเป็นการนำวัตถุดิบพื้นบ้านมาขยายเป็นโครงสร้างดนตรีของเขา นอกจากนั้นคอนแชร์โตของบาร์ตอกประกอบด้วย 5 กระบวน ที่แยกเป็นอิสระต่อกัน สำหรับเครื่องดนตรีต่างๆ ในวงออร์เคสตรา ส่วนคอนแชร์โตของลูโทสลาฟกีเป็นบทเพลงขนาด

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

ใหญ่ที่ถูกแบ่งออกเป็น 3 กระบวน ซึ่งมีความต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มต้นบทประพันธ์จนกระทั่งจบเพลง เป็นการผสมผสานของสีสันเครื่องดนตรี พื้นผิว ความเข้มเสียง และอัตราความเร็วบทเพลง สำหรับการใช้โทนาลิตีของบทเพลงนี้มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์คู่ 3 (Third Relationship) โดยกระบวนที่ 1 ลูโทสลาฟคีสร้างบนระดับเสียง F♯ ต่อมากระบวนที่ 2 อยู่บนพื้นฐานของ B♭ และกลับไปยัง F♯ ส่วนกระบวนสุดท้ายทำนองหลักอยู่บน D เมเจอร์ แล้วย้ายไปยัง F♯ ช่วงกลางกระบวนเป็น E♭ และย้ายกลับมาที่ F♯ ในช่วงจบเพลง ส่วนชื่อของกระบวนต่างๆ สะท้อนถึงชื่อที่มาจากยุคบาโรก โดยกระบวนที่ 1 (*Intrada*) และกระบวนที่ 3 (*Passacaglia, Toccata, and Chorale*) โดนทั้ง 2 กระบวนนี้สมารถพบวัตถุดิบที่มาจากเพลงพื้นบ้านได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง *Toccata* ของกระบวนที่ 3 นำทำนองหลักเพลงพื้นบ้านจากช่วงกลางของกระบวนที่ 1 กลับมา

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นสามารถช่วยสนับสนุนงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ และเสริมสร้างความเข้าใจในประเด็นต่างๆ ให้กับผู้ประพันธ์ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นแนวคิดและวิธีการประพันธ์จากบทประพันธ์เพลงของนักประพันธ์เพลงข้างต้น สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับบทประพันธ์เพลงบทใหม่ของผู้ประพันธ์เองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นการนำวัตถุดิบการประพันธ์จากแหล่งต่างๆ มาใช้ในบทประพันธ์ของพวกเขา อย่างไรก็ตามข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้นนี้เป็นเพียงเพื่อสนับสนุนงานสร้างสรรค์ด้านการประพันธ์เพลง สร้างองค์ความรู้ และขยายแนวคิดให้เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น ผู้ประพันธ์จะนำองค์ความรู้เหล่านี้มาประยุกต์ใช้สำหรับการประพันธ์บทเพลง *คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา* ตามแนวคิดและวิธีการประพันธ์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผู้ประพันธ์เอง

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

บทที่ 3

แนวคิดและวิธีการประพันธ์เบื้องต้น

การประพันธ์บทเพลง *คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา* ผู้ประพันธ์มุ่งหวังที่จะประพันธ์เพลงบทใหม่สำหรับวงออร์เคสตรา เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในโอกาสที่มหาวิทยาลัยรังสิตเปิดทำการเรียนการสอนมาจนครบรอบปีที่ 30 ในปี พ.ศ. 2558 และครบรอบ 12 ปี ของวิทยาลัยดนตรี ตั้งแต่รับนักศึกษารุ่นแรกเมื่อปี พ.ศ. 2546 นอกจากนั้นยังถือเป็นโอกาสอันดีที่วิทยาลัยดนตรีจะมีที่ทำการเรียนการสอนที่เพียบพร้อมไปด้วยบรรยากาศ สถานที่ และอุปกรณ์การเรียนการสอนอันทันสมัย พร้อมกับหอแสดงดนตรีแห่งใหม่ (ศาลาดนตรีสุริยเทพ) ขนาดประมาณ 1,000 ที่นั่ง นอกจากนั้นบทประพันธ์เพลงบทใหม่นี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่นำมาแสดงในศาลาดนตรีสุริยเทพ วันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ในงาน Evening with Concerto 2015

ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับเหตุดังกล่าวข้างต้น แนวคิดสำคัญสำหรับบทประพันธ์นี้จึงเป็นการนำแนวทำนองและโมทีฟสำคัญบางส่วนจากบทเพลงประจำมหาวิทยาลัยรังสิตมาใช้เป็นวัตถุดิบการประพันธ์ แต่ทั้งนี้จะไม่อ้างอิงของเดิมทั้งหมด อีกทั้งผู้ประพันธ์มีความคาดหวังว่าเมื่อผู้ฟังได้ยินบทประพันธ์ใหม่นี้จะเกิดความรู้สึกสามารถระลึกถึงมหาวิทยาลัยรังสิตได้ หรือคาดเดาได้ว่ามาจากแนวทำนองเพลงบางส่วนของบทเพลงใด

3.1 แนวคิดเบื้องต้นสำหรับการประพันธ์ (Pre-Composition Idea)

แนวคิดเบื้องต้นสำหรับการประพันธ์เพลง *คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา* ผู้ประพันธ์เริ่มด้วยการศึกษา และสำรวจแนวทำนองจากบทเพลงประจำมหาวิทยาลัยรังสิต จากนั้นผู้ประพันธ์ได้เลือกนำส่วนย่อยแนวทำนองและโมทีฟสำคัญของบทเพลงมาใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับการประพันธ์ครั้งนี้ ได้แก่ เพลง*ตะวันรุ่งทุ่งรังสิต* เพลง*ลานแล้วลาบานเย็นฟ้า* เพลง *RSU บลูส์บานเย็น* และเพลง*ศรีรังสิต* อย่างไรก็ตามผู้ประพันธ์นำส่วนย่อยแนวทำนองและโมทีฟสำคัญจากบทเพลงดังกล่าวมาปรับแต่ง โดยจะไม่ใช้วัตถุดิบเหล่านั้นอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งหลังจากการพิจารณาแนวทำนองและโมทีฟของแต่ละบทเพลงแล้ว ผู้ประพันธ์พิจารณาเลือกบางส่วนมาใช้เป็นวัตถุดิบการประพันธ์ดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

3.1.1 เพลงตะวันรุ่งทุ่งรังสิต ผู้ประพันธ์เลือกนำประโยคแรกของบทเพลงมาใช้ พร้อมกันนั้นได้พิจารณาแบ่งแนวทำนองออกเป็นส่วนย่อยแนวทำนอง 2 ส่วน (ส่วนย่อย a และ b) จากนั้นนำส่วนย่อยดังกล่าวไปปรับแต่งแนวทำนองใหม่ เพื่อนำไปใช้ในบทประพันธ์ *คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา* (ตัวอย่างที่ 3.1ก)

ตัวอย่างที่ 3.1ก ส่วนย่อย a และ b จากเพลง*ตะวันรุ่งทุ่งรังสิต* (ห้องที่ 1-4)
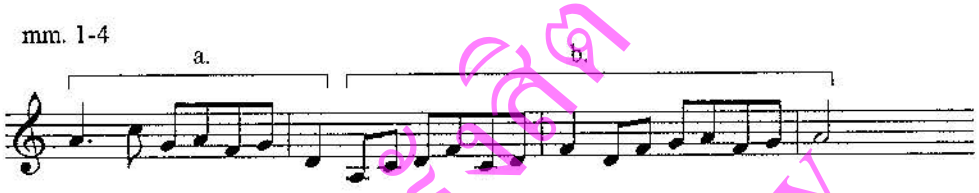
ผู้ประพันธ์นำส่วนย่อย a มาปรับแนวทำนอง โดยพยายามรักษาทิศทางการเคลื่อนที่แนวทำนองไว้ แต่ได้เพิ่มให้มีจำนวนโน้ตมากขึ้น อีกทั้งเพิ่มโน้ตสะบัด (Grace Note) เพื่อให้เกิดขั้นคู่ทริยโทน (Tritone) บนโน้ต 2 ตัวแรก และขั้นคู่ครึ่งเสียงบนกลุ่มโน้ตต่อมา นอกจากนี้พิจารณาให้แนวทำนองมีความน่าสนใจมากขึ้น โดยการเพิ่มโน้ตโครมาติกเพื่อให้มีเคลื่อนที่ด้วยขั้นคู่ครึ่งเสียงมากขึ้นบนแนวทำนอง (ตัวอย่างที่ 3.1ข)

ตัวอย่างที่ 3.1ข ส่วนย่อย a ที่ถูกปรับแต่ง
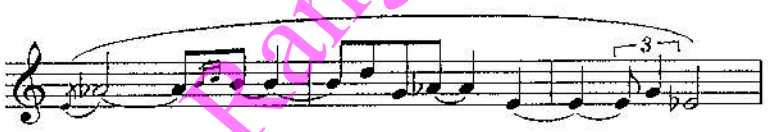
สำหรับส่วนย่อย b ผู้ประพันธ์ยังรักษาทิศทางการเคลื่อนที่ไว้เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลียนแบบลักษณะการเคลื่อนที่ของโน้ต 4 ตัวแรก (กระโดด-ตามขั้น-กระโดด) ของส่วนย่อย b อีกทั้งผู้ประพันธ์ได้ปรับส่วนย่อยนี้ออกเป็นหลายรูปแบบ (ดูตัวอย่างบางส่วนจากตัวอย่างที่ 3.1ค) ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การขยายแนวทำนองให้ยาวขึ้นโดยให้มีการเคลื่อนที่ในทิศทางขึ้น-ลง พิจารณาให้เล่นเร็วด้วยโน้ตเขบ็ต 2 ชั้น และการเพิ่มโน้ตโครมาติกเพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้กับแนวทำนอง เป็นต้น

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

ตัวอย่างที่ 3.1ค ตัวอย่างบางส่วนของส่วนย่อย b ที่ถูกปรับแต่ง
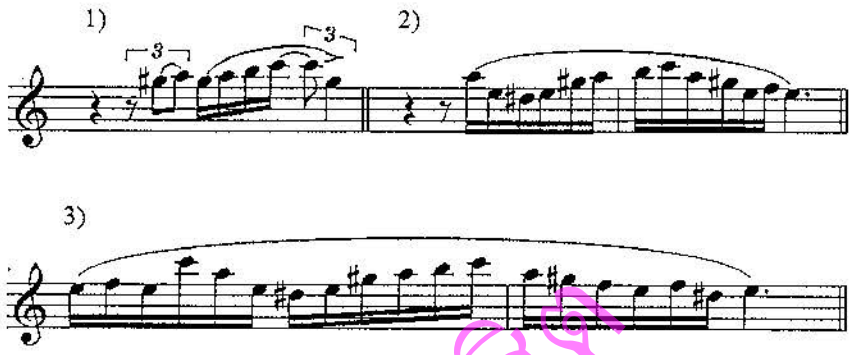
3.1.2 เพลง*ลาแล้วลาบานเย็นฟ้า* ผู้ประพันธ์เลือกส่วนย่อยแรก (ห้องที่ 1-3) จากประโยคแรกของบทเพลงมาใช้ จากนั้นนำส่วนย่อยนี้ไปปรับแต่งแนวทำนองใหม่ เพื่อนำไปใช้ในบทประพันธ์ (ตัวอย่างที่ 3.2ก)

ตัวอย่างที่ 3.2ก ส่วนย่อยแรกจากประโยคแรกของบทเพลง*ลาแล้วลาบานเย็นฟ้า* (ห้องที่ 1-3)
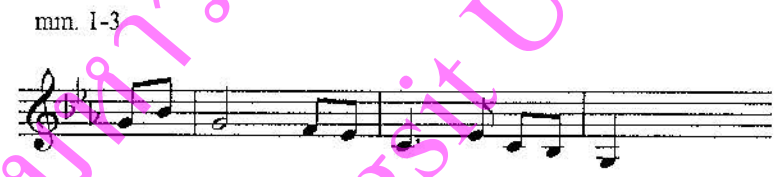
ผู้ประพันธ์นำส่วนย่อยข้างต้น มาปรับแต่งเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทำนองรอง โดยลักษณะสำคัญยังรักษาทิศทางการเคลื่อนที่แนวทำนองเดิมไว้ พร้อมทั้งพิจารณาให้แนวทำนองเคลื่อนที่ช้าด้วยโน้ตตัวขาว นอกจากนี้ได้ทำให้แนวทำนองมีความน่าสนใจมากขึ้น โดยการเพิ่มโน้ตโครมาติกเข้าไปภายในแนวทำนองเล็กน้อย (ตัวอย่างที่ 3.2ข)

ตัวอย่างที่ 3.2ข แนวทำนองรองที่ปรับมาจากบทเพลง*ลาแล้วลาบานเย็นฟ้า*

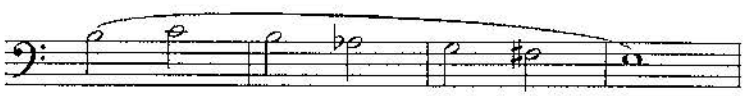

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

3.1.3 เพลง *RSU บลูส์บานเย็น* ผู้ประพันธ์เลือกส่วนย่อยแรกของประโยคแรกท่อน B (ห้องที่ 21-22) ซึ่งมีลักษณะโดดเด่นคือการเคลื่อนที่ครึ่งเสียงขึ้น-ลง สลับไปมา มาทำการปรับแต่งแนวทำนองใหม่ (ตัวอย่างที่ 3.3ก)

ตัวอย่างที่ 3.3ก ส่วนย่อยแรกประโยคแรกท่อน B จากบทเพลง *RSU บลูส์บานเย็น* (ห้องที่ 21-22)
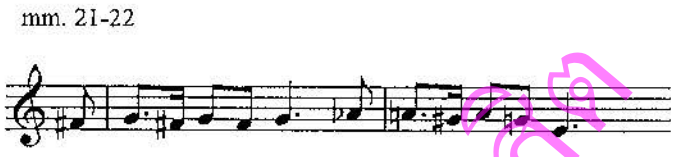
ผู้ประพันธ์ยังคงรักษาองค์ประกอบสำคัญของส่วนย่อยนี้ไว้ด้วยรักษาทิศทางการเคลื่อนที่แนวทำนอง และขั้นคู่ครึ่งเสียงที่เกิดขึ้นภายในแนวทำนอง อย่างไรก็ตามได้ปรับให้โน้ตทุกตัวมีความยาวโน้ตเท่ากันด้วยโน้ตตัวดำประจุด (ตัวอย่างที่ 3.3ข)

ตัวอย่างที่ 3.3ข แนวทำนองที่ปรับมาจากบทเพลง *RSU บลูส์บานเย็น*
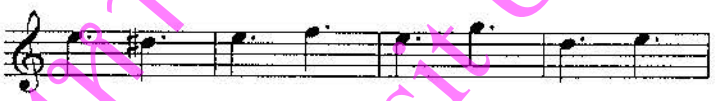
3.1.4 เพลง*ศรีรังสิต* ผู้ประพันธ์เลือกนำมาเฉพาะโมทีฟโน้ตเริ่มต้น 3 ตัวแรกของบทเพลงเท่านั้น ซึ่งโมทีฟนี้มีลักษณะเด่นเป็นการเคลื่อนที่โน้ตลงตามขั้น จากนั้นกระโดดขั้นคู่ 6 เมเจอร์ ในทิศทางตรงกันข้าม (ตัวอย่างที่ 3.4ก)

ตัวอย่างที่ 3.4ก โมทีฟเริ่มต้นของบทเพลง*ศรีรังสิต* (ห้องที่ 1-2)
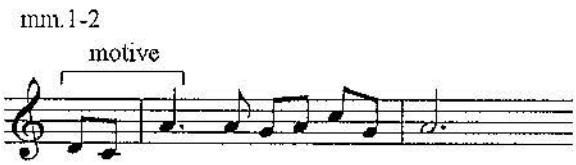
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

ผู้ประพันธ์นำโมทีฟดังกล่าวมาปรับแต่งโดยใช้วิธีการเล่นถอยกลับ (Retrograde) พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนการกระโดดเป็นขั้นคู่ 5 เพอร์เฟค ซึ่งได้มาจากกลุ่มโน้ต RSU โมทีฟ (ดูหัวข้อ 3.1.5) นอกจากนี้ปรับให้โมทีฟมีความเร็วมากขึ้นด้วยโน้ตเขบ็ต 2 ชั้น (ตัวอย่างที่ 3.4ข)

ตัวอย่างที่ 3.4ข โมทีฟที่ปรับมาจากบทเพลง*ศรีรังสิต*
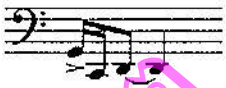
3.1.5 RSU โมทีฟ เป็นกลุ่มโน้ตที่ไม่ได้นำมาจากบทเพลงประจำมหาวิทยาลัย แต่ได้มาจากชื่อมหาวิทยาลัย Rangsit Univerity ย่อว่า RSU โดยที่ R = เร, S = โซล, และ Ut = โด ซึ่งโมทีฟกลุ่มโน้ตนี้จะมีความสัมพันธ์ขั้นคู่ 4-5 หรือเป็นคอร์ดเรียงซ้อนคู่ 4-5 (Quartal-Quintal Chords) เมื่อจัดโน้ตให้อยู่เป็นเสียงประสานแนวตั้ง (ตัวอย่างที่ 3.5)

ตัวอย่างที่ 3.5 RSU โมทีฟ
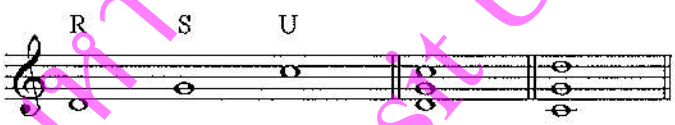
จากแนวทำนอง หน่วยทำนองย่อย และโมทีฟทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงแนวคิดเบื้องต้นสำหรับการประพันธ์ และที่มาของวัตถุดิบการประพันธ์ที่จะนำไปใช้ในการแต่งบทประพันธ์*คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา* ครั้งนี้ อย่างไรก็ตามการอ้างอิงถึงวัตถุดิบการประพันธ์เหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างประเด็นหน่วยทำนองย่อย และแนวทำนองต่างๆ ผู้ประพันธ์ได้นำไปปรับหรือแปรรูป โดยไม่ลอกเลียนแบบให้เหมือนกับบทเพลงต้นฉบับเดิมทั้งหมด อีกทั้งขั้นคู่ที่เกิดขึ้นภายใน RSU โมทีฟ ก็จะเป็นขั้นคู่สำคัญที่นำมาใช้เป็นวัตถุดิบอีกอันหนึ่งของบทประพันธ์นี้ นอกจากนั้นวัตถุดิบการประพันธ์เพลงซึ่งได้อธิบายพร้อมยกตัวอย่างไว้ในบทนี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของวัตถุดิบการประพันธ์เท่านั้น โดยเมื่อวัตถุดิบเหล่านั้นปรากฏในบทประพันธ์เพลง อาจมีความแตกต่างจากที่ได้อธิบายไว้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มความน่าสนใจให้กับบทประพันธ์เพลงโดยรวม

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

สำหรับการกำหนดกรอบของบทประพันธ์นี้จะอยู่ภายใต้ขอบเขตดนตรีระบบโทนาลิตี โดยผู้ประพันธ์คำนึงถึงความสัมพันธ์ของเสียงกระด้างที่ต้องการการเกลา อย่างไรก็ตามแม้ว่าบทประพันธ์จะอยู่ภายใต้กรอบดนตรีโทนาล แต่บทประพันธ์เน้นให้ความสำคัญกับระบบดนตรีนีโอโทนาลิตีมากกว่ารูปแบบการประสานเสียงตามแบบแผนดนตรีดั้งเดิม

3.2 ขั้นตอนการประพันธ์

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานด้านนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ โดยเป็นการสร้างสรรค์ด้านการประพันธ์เพลง ผู้ประพันธ์ได้กำหนดขั้นตอนการประพันธ์ออกเป็นลำดับ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการสร้างบทประพันธ์ นำบทประพันธ์ออกแสดง จนกระทั่งถึงการเขียนรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 12 เดือน โดยมีขั้นตอนการประพันธ์เพลง ดังต่อไปนี้

3.2.1 ออกแบบสังคีตลักษณ์โดยรวมของบทประพันธ์ โดยภาพใหญ่ของบทประพันธ์ผู้ประพันธ์ได้ออกแบบให้ประกอบด้วยโครงสร้างใหญ่จำนวน 1 ท่อน (Movement) โดยกำหนดกรอบสังคีตลักษณ์เป็นแบบโครงสร้างรูปโค้ง (Arch Form)

3.2.2 สร้างทำนองหลักหรือวัตถุดิบที่ใช้สำหรับการประพันธ์ของแต่ละตอน จากนั้นผู้ประพันธ์เริ่มพิจารณาว่าแต่ละส่วนของบทประพันธ์เพลงควรใช้ทำนองหลัก (Theme) หรือโมทีฟ (Motive) ลักษณะใด นอกจากนั้นผู้ประพันธ์จะพิจารณาเลือกแนวทำนอง และ/หรือโมทีฟสำคัญจากบทเพลงประจำมหาวิทยาลัยมาใช้เป็นวัตถุดิบหลักส่วนหนึ่งสำหรับการประพันธ์เพลงนี้ อย่างไรก็ตามผู้ประพันธ์จะนำแนวทำนองหรือโมทีฟจากบทเพลงประจำมหาวิทยาลัยมาปรับแต่ง โดยจะไม่ลอกเลียนแบบแนวทำนองหรือโมทีฟเหล่านั้นตามบทเพลงต้นฉบับเดิม

3.2.3 สร้างองค์ประกอบต่างๆ ของบทประพันธ์ ขั้นตอนนี้ผู้ประพันธ์ได้คำนึงถึงลักษณะของแนวทำนองใหม่ และโมทีฟต่างๆ ว่าควรมีองค์ประกอบเป็นเช่นไรที่สอดคล้องกับวัตถุดิบการประพันธ์ข้างต้น อีกทั้งสามารถช่วยส่งเสริมบทประพันธ์นี้

3.2.4 จัดแนวบรรเลงโดยพิจารณาถึงความเหมาะสมของแนวทำนองต่างๆ แนวประกอบ แนวเสียงประสาน รวมไปถึงองค์ประกอบอื่นๆ

3.2.5 ปรับแต่งบทประพันธ์ และพิจารณารายละเอียดต่างๆ ของบทประพันธ์

3.2.6 นำบทประพันธ์ออกแสดงเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ณ หอแสดงดนตรีสุริยเทพวิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต ในงาน Evening with Concerto 2015

3.2.7 จัดพิมพ์ และนำเสนอเป็นรูปเล่มงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

บทที่ 4

อรรถาธิบายและบทวิเคราะห์บทประพันธ์

อรรถาธิบายบทประพันธ์เพลง *คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา* เป็นการวิเคราะห์ภาพรวมของบทประพันธ์ โดยที่โครงสร้างใหญ่บทประพันธ์นั้น ผู้ประพันธ์นำกรอบสังคีตลักษณ์แบบโครงสร้างรูปโค้งมาใช้ สำหรับการวิเคราะห์บทประพันธ์เพลงนี้ ผู้ประพันธ์มุ่งเน้นอธิบายเฉพาะประเด็นแนวคิดการประพันธ์ วัตถุดิบการประพันธ์ และวิธีการประพันธ์ รวมถึงประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.1 โครงสร้างบทประพันธ์

โครงสร้างใหญ่ของบทประพันธ์นี้อ้างอิงกรอบแนวคิดสังคีตลักษณ์แบบโครงสร้างรูปโค้ง โดยผู้ประพันธ์ได้กำหนดให้ประกอบด้วย 3 แนวคิดหลัก (Idea) ได้แก่ A, B, และ C โดยคำว่า "แนวคิดหลัก" ในที่นี้ หมายถึง ลักษณะแนวทำนองสำคัญ รวมถึงบริบทแวดล้อมต่างๆ เช่น ลักษณะพื้นผิว (Texture) แนวทำนองรอง แนวทำนองประกอบ เสียงประสาน และองค์ประกอบแวดล้อมอื่นๆ ณ บริเวณหนึ่งๆ ของบทประพันธ์เพลง โดยที่องค์ประกอบเหล่านี้รวมกันเป็นหนึ่งแนวคิดหลัก ซึ่งเป็นการให้ความหมายแตกต่างจากคำว่า "ทำนองหลัก" ซึ่งส่วนใหญ่หมายความถึงเฉพาะแนวทำนองสำคัญเพียงประการเดียว ปรกติแล้วจะไม่หมายรวมถึงบริบทแวดล้อมอื่นๆ

โครงสร้างสังคีตลักษณ์รูปโค้งของบทประพันธ์ *คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา* ประกอบด้วย 5 ตอนย้อนกลับ ได้แก่ A B C B' A' พร้อมด้วยช่วงนำ (Introduction) และช่วงจบ (Coda) โดยโครงสร้างของบทประพันธ์เป็นโครงสร้างที่ค่อนข้างสมดุล เนื่องจากจำนวนห้องรวมของแต่ละตอนมีความยาวสัมพันธ์กัน ได้แก่ ตอน A มีจำนวน 78 ห้อง ตอน B มีความยาวมากที่สุด จำนวน 83 ห้อง ส่วนตอน C มีความยาวน้อยที่สุดจำนวน 61 ห้อง หลังจากนั้นตอน B' ย้อนกลับมามีความยาวประมาณครึ่งหนึ่งของช่วงแรกจำนวน 46 ห้อง และตอน A' มีความยาวประมาณครึ่งหนึ่งของช่วงแรกเช่นกันจำนวน 40 ห้อง นอกจากนั้นช่วงนำและช่วงจบมีจำนวน 11 และ 39 ห้อง ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

ตารางที่ 4.1 โครงสร้างบทประพันธ์

โครงสร้าง	ห้องที่	จุดซ้อม (Rehearsal Mark)
ช่วงนำ (Introduction)	1-11	
ตอน A	12-89	A-H
ตอน B	90-171	G-M
ตอน C	172-233	N-Q
ตอน B'	234-279	R-T
ตอน A'	280-317	U-X
ช่วงจบ (Coda)	318-358	Y-AA

4.2 บทวิเคราะห์

สำหรับการวิเคราะห์บทประพันธ์เพลง ผู้ประพันธ์จะอธิบายเรียงลำดับช่วงและตอน ตามโครงสร้างบทประพันธ์ในประเด็นต่างๆ ที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดการประพันธ์ และการอ้างอิงถึงวัตถุดิบการประพันธ์ที่สำคัญ ซึ่งนำมาจากหน่วยย่อยทำนองของบทเพลงต่างๆ ของมหาวิทยาลัยรังสิต (ดูบทที่ 3) อย่างไรก็ตามวัตถุดิบการประพันธ์เพลงที่ปรับมาจากบทเพลงต่างๆ ของมหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งได้อธิบายพร้อมยกตัวอย่างไว้ในบทที่ 3 นั้น เป็นวัตถุดิบสำหรับการประพันธ์เพลงเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น โดยเมื่อวัตถุดิบการประพันธ์เหล่านั้นปรากฏในบทประพันธ์เพลง อาจมีความแตกต่างจากที่ได้อธิบายไว้ในบทที่ 3 ทั้งนี้เพื่อสร้างสีสันและความน่าสนใจให้กับบทประพันธ์เพลงโดยรวม

4.2.1 ช่วงนำ

บทประพันธ์เริ่มต้นด้วยความเร็วจังหวะช้า (Adagio) โดยแนวคิดการประพันธ์บริเวณช่วงนำเป็นการใช้เสียงประสานที่มีองค์ประกอบขั้นคู่ 4-5 พร้อมทั้งขั้นคู่ทริยโทน เป็นวัตถุดิบสำคัญ อย่างไรตามบนจังหวะแรกของบทประพันธ์เพลง ผู้ประพันธ์นำเสนอ RSU โมทีฟ บรรเลงด้วยทั้งวงออร์เคสตรา สำหรับการดำเนินเสียงประสานส่วนใหญ่ใช้คอร์ดออกเมนเทดแบบฝรั่งเศส (Fr^{+6}) และ E(7) โดยมีศูนย์กลางเสียงหลักเป็นโน้ตตัว E (ตัวอย่างที่ 4.1) ซึ่งบรรเลงโดยกลุ่มเครื่องสาย โดยที่มีโอโบ คลาริเน็ต และทิมปานีเล่นสนับสนุน

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

RANGSIT UNIVERSITY LIBRARY

ตัวอย่างที่ 4.1 RSU โมทีฟ, Fr^{+6}, และ E^{7} (ห้องที่ 1-5)
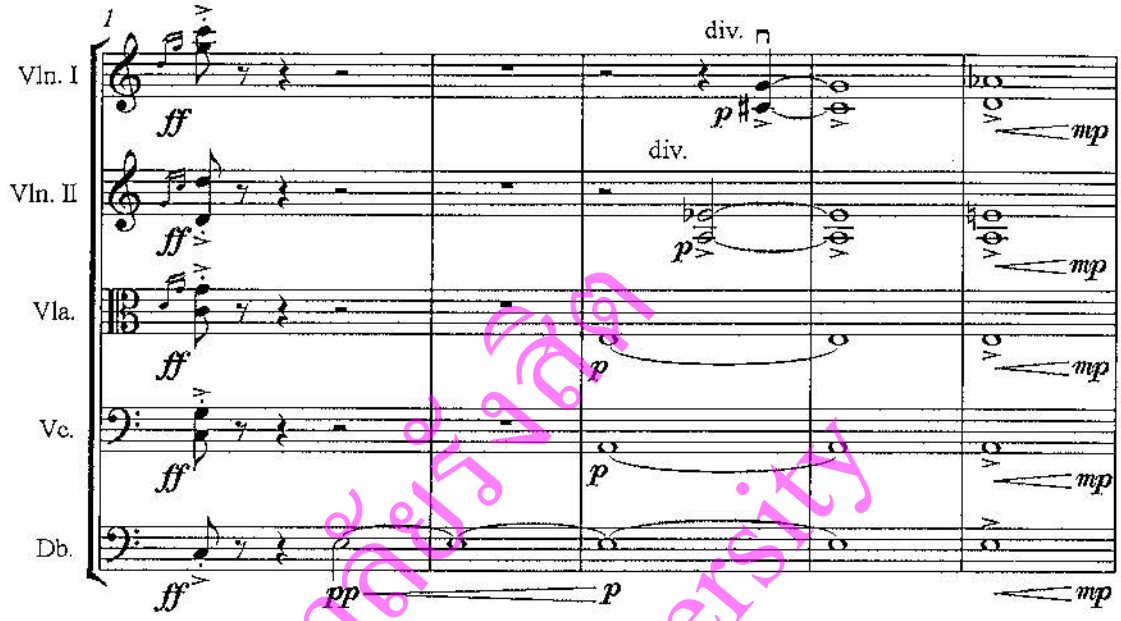
ห้องที่ 7-11 แนวประกอบนำโน้ตส่วนใหญ่จากคอร์ดที่บรรเลงโดยกลุ่มเครื่องสาย โอโบเล่นโมทีฟทำนองสั้นๆ ที่มีองค์ประกอบของขั้นคู่ทริยโทน สำหรับคลาริเน็ตเล่นโน้ต 2 ตัว เคลื่อนที่ครั้งเสียง ซึ่งมีลักษณะสำคัญเป็นโมทีฟจังหวะ (Rhythmic Motive) โมทีฟจังหวะนี้ถูกนำเสนอเป็นครั้งแรก และมีบทบาทมากในบทเพลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำโมทีฟจังหวะนี้ไปปรับรูปแบบจังหวะ ส่วนทิมปานีเริ่มเล่นมาตั้งแต่ห้องแรก โดยเน้นเล่นศูนย์กลางเสียงโน้ตตัว E (ตัวอย่างที่ 4.2)

ตัวอย่างที่ 4.2 แนวประกอบช่วงนำ

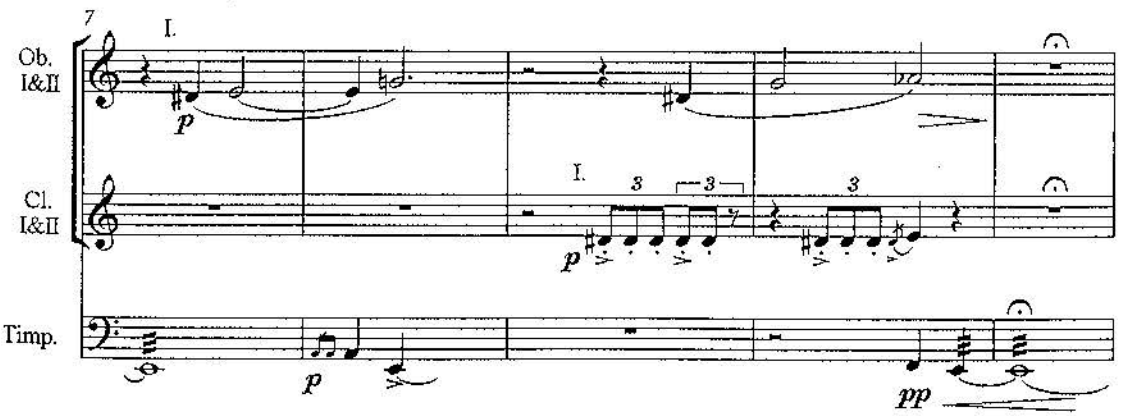

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

4.2.2 ตอน A

เปลี่ยนการดำเนินเสียงประสานเล็กน้อย แต่คอร์ด Fr^{+6} และ E7 ยังคงปรากฏ เสียงประสานเล่นเน้นย้ำจังหวะบนกลุ่มเครื่องสาย และมีฮอร์นช่วยสนับสนุน นอกจากนี้มีวัตถุดิบที่ปรับมาจากบทเพลงประจำมหาวิทยาลัยรังสิตทั้งหมด 3 หน่วยทำนอง พบได้ตั้งแต่เริ่มจุดซ้อม A (ตัวอย่างที่ 4.3) หน่วยทำนองทั้ง 3 หน่วย เล่นสลับไป-มาระหว่างกลุ่มเครื่องลมไม้ และฮอร์น

โดยหน่วยย่อย a ปรากฏบนแนวบาสซูนและโอโบ (ห้องที่ 12-23) สังเกตว่าบริเวณจุดซ้อม A และ B หน่วยย่อยทำนองจะเริ่มด้วยแนวทำนองสั้นๆ จากนั้นค่อยๆ ขยายยาวขึ้น พร้อมทั้งมีการปรับแนวทำนองอีกด้วย ส่วนหน่วยย่อยทำนอง b ปรากฏครั้งแรกบนแนวฟลูต (ห้องที่ 14) ซึ่งส่วนย่อย a และ b นำมาจากแนวปรับทำนองของเพลง*ตะวันรุ่งทุ่งรังสิต* นอกจากนั้นฮอร์นเล่นแนวปรับทำนอง (ห้องที่ 12-20) ตามด้วยคลาริเน็ต (ห้องที่ 21-24) ซึ่งนำมาจากบทเพลง*ลาแล้วลา บานเย็นฟ้า*

ตัวอย่างที่ 4.3 วัตถุดิบบทประพันธ์ที่นำมาใช้ในบทเพลง (ห้องที่ 12-19)

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

ต่อมาจุดซ้อม C มีวัตถุดิบที่ปรับมาจากบทเพลงประจำมหาวิทยาลัยรังสิตอีก 1 แนวทำนอง เล่นบนกลุ่มเครื่องสาย ซึ่งเป็นแนวทำนองที่ปรับมาจากบทเพลง *RSU บลูส์บานเย็น* โดยใช้การประสานเสียงแบบขนานขั้นคู่ 5 (Parallel Fifth) สลับกับการเล่นเสียงประสานเน้นจังหวะบนคอร์ด E7 นอกจากนั้นแนวปรับทำนองจากส่วนหน่วยย่อยทำนอง b ของเพลง*ตะวันรุ่งทุ่งรังสิต* ยังคงปรากฏในกลุ่มเครื่องลมไม้ (ตัวอย่างที่ 4.4) อีกทั้งบริเวณจุดซ้อม C กลุ่มเครื่องลมทองเหลืองทำหน้าที่สนับสนุนให้วงออร์เคสตรามีพลังมากขึ้น โดยฮอร์นเล่นเน้นย้ำจังหวะด้วยคอร์ด E7 ส่วนเบสทรอมโบนและทูบาเล่นแนวทำนองเดียวกับเชลโลและดับเบิลเบส

ตัวอย่างที่ 4.4 วัตถุดิบบทประพันธ์ที่นำมาใช้ในบทเพลง (ห้องที่ 27-32)
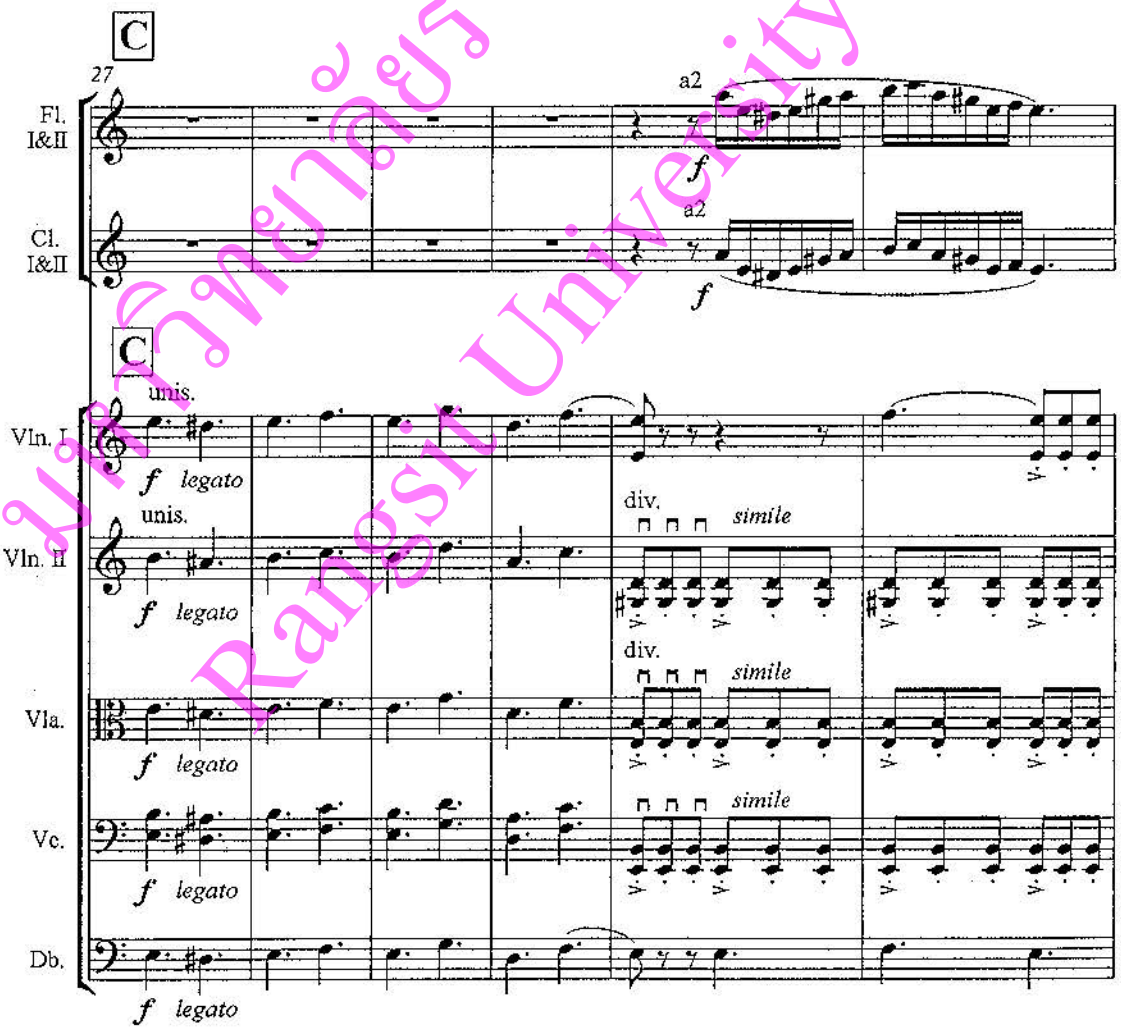
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

จากนั้นจุดซ้อม D ไวโอลินและฟลูตเล่นบรรเลงเดี่ยวแนวทำนองสั้นๆ เลียนแบบกัน ซึ่งเป็นแนวปรับทำนองที่มาจากส่วนหน่วยย่อยทำนอง b ของเพลงตะวันรุ่งทุ่งรังสิต อีกเช่นกัน ตามด้วยจุดซ้อม E นำวัตถุดิบที่ใช้ในจุดซ้อม C กลับมาอีกครั้ง แต่มีการปรับศูนย์กลางระดับเสียงขึ้นครึ่งเสียงจาก E เป็น E♭ (ตั้งแต่ห้องที่ 58) อย่างไรก็ตามบริเวณจุดซ้อม E มีการปรับการเรียบเรียงให้กับวงออร์เคสตรา พร้อมด้วยการเพิ่มพื้นผิวของวงออร์เคสตราให้มีความหนาแน่นมากขึ้น ช่วงท้ายจุดซ้อม E ไซโลโฟนเล่นบรรเลงเดี่ยวด้วยแนวทำนองสั้นๆ ที่ปรับมาจากแนวทำนองของไวโอลิน (จากจุดซ้อม D) เพื่อนำส่งเข้าจุดซ้อมต่อไป

ช่วงท้ายของตอน A บริเวณจุดซ้อม F ยังคงใช้แนวทำนองและการประสานเสียงขนานขั้นคู่ 5 ต่อเนื่องมาจากจุดซ้อม E แต่ปรับศูนย์กลางระดับเสียงไปอยู่บน A♭ จุดซ้อมนี้ใช้การบรรเลงกลุ่มเดี่ยวของกลุ่มเครื่องดนตรี เริ่มด้วยกลุ่มเครื่องสาย กลุ่มเครื่องลมไม้ กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง และจบตอน A ด้วยแนวทำนองเดิมต่อเนื่องมาบนกลุ่มเครื่องสาย แต่ย้ายกลับไปอยู่บนโน้ต D♯ (E♭)

4.2.3 ตอน B

วัตถุดิบการประพันธ์หลักที่ใช้ในตอน B คือ RSU โมทีฟ (โน้ต D, G, และ C) โดยโน้ตจากโมทีฟนี้จะถูกใช้อย่างอิสระ ไม่คำนึงถึงการเกิดขึ้นก่อน-หลัง และไม่คำนึงถึงว่าจะขึ้นบนช่วงเสียง (Octave) ใด นอกจากกลุ่มโน้ตโมทีฟดังกล่าว บริเวณตอน B สามารถพบโน้ต A♭ ได้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากผู้ประพันธ์ต้องการให้เกิดขั้นคู่ที่มีเสียงกระด้าง โดยที่เป็นขั้นคู่ทริยโทนระหว่างโน้ต D-A♭ อย่างไรก็ตามยังคงมีโน้ตตัวอื่นๆ เพื่อสร้างสีสันให้กับบทเพลง เอกลักษณ์สำคัญอีกประการหนึ่งของกลุ่มโน้ตโมทีฟนี้ คือ ความสัมพันธ์ขั้นคู่ 4-5 ดังนั้นแนวทำนองในบางช่วง ถึงแม้ว่าไม่ได้มาจากกลุ่มโน้ตดังกล่าว แต่ยังมีการเคลื่อนที่แนวทำนองเป็นคู่ 4-5 เช่นกัน

ตอน B เริ่มต้นห้องที่ 90 ด้วยกลุ่มโน้ตโมทีฟที่เป็นโน้ตเขบ็ต 2 ชั้น ตามด้วยแนวทำนองที่เกิดจากกลุ่มโน้ตโมทีฟบรรเลงเดี่ยวในห้องที่ 90-94 บนเครื่องสายเสียงต่ำ (เชลโลและดับเบิลเบส) จากนั้นแนวทำนองย้ายไปอยู่บนแนวไวโอลินหนึ่ง (ตัวอย่างที่ 4.5) นอกจากนี้โมทีฟจากแนวเชลโลห้องที่ 90 ถูกนำมาปรับและเล่นโดยเครื่องดนตรีต่างๆ หลายรูปแบบ เช่น การย้ายไปเล่นบนระดับเสียงอื่น การปรับระยะห่างขั้นคู่ภายในกลุ่มโน้ต การเปลี่ยนค่าตัวโน้ต การเล่นถอยกลับ (Retrograde) รวมถึงการขยายโมทีฟ นอกจากนั้นแนวทำนองยังถูกเล่นย้อนกลับบนเครื่องดนตรีต่างๆ เช่นกัน (ตัวอย่างที่ 4.6)

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

ตัวอย่างที่ 4.5 แนวทำนองจากกลุ่มโน้ตโมทีฟ
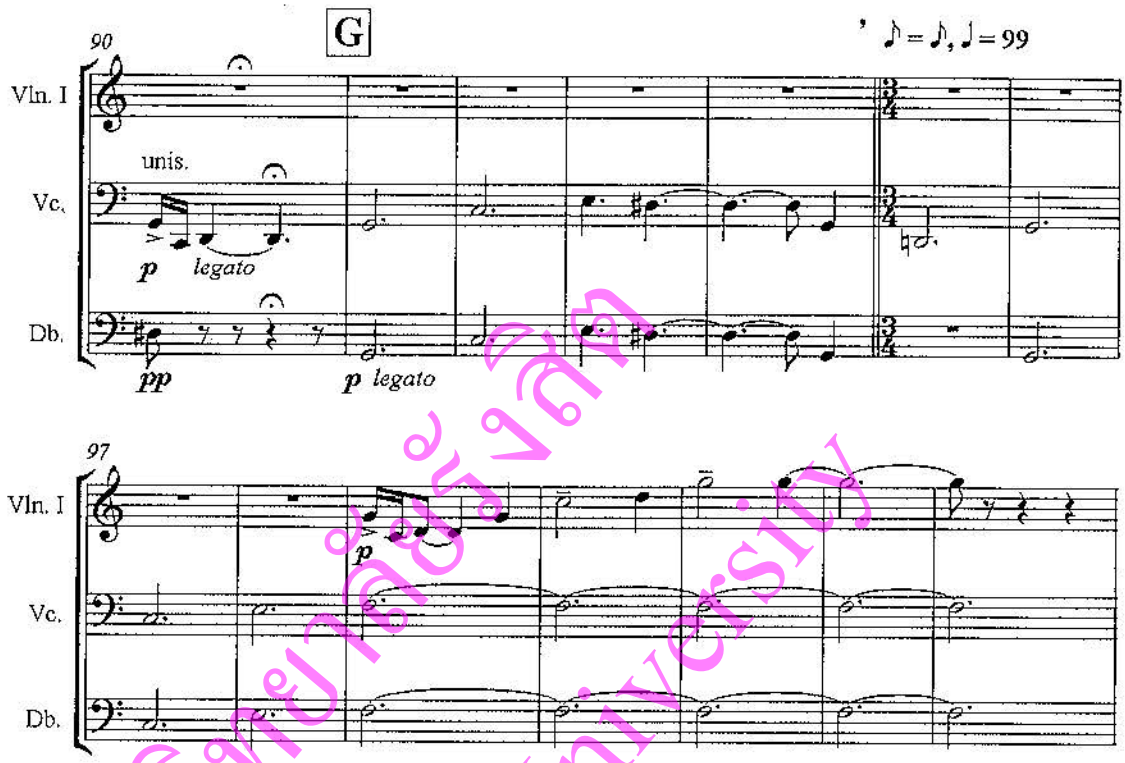
ตัวอย่างที่ 4.6 การปรับแนวทำนอง และกลุ่มโน้ตโมทีฟ
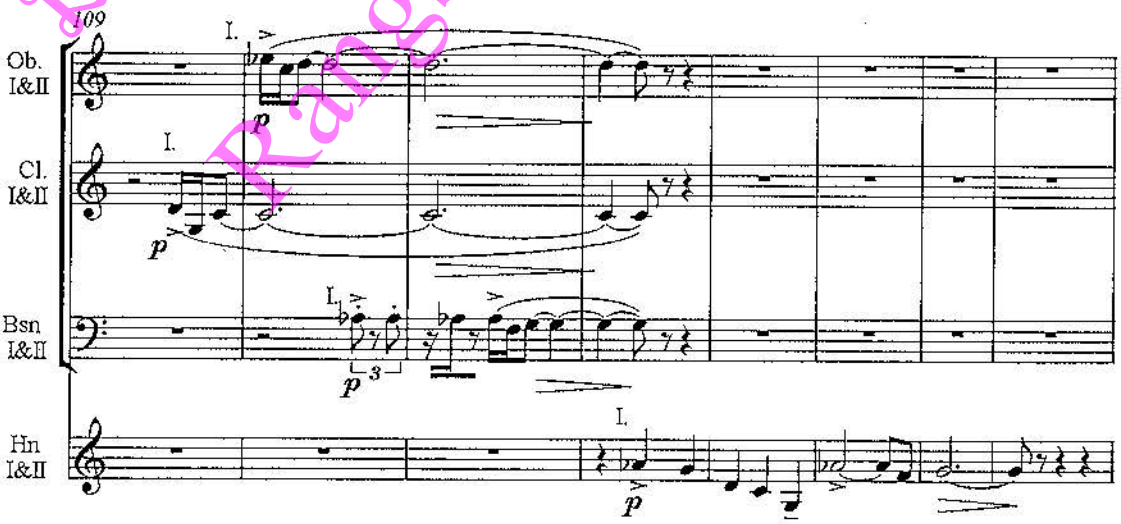
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

ต่อมาบริเวณจุดซ้อม H (ตัวอย่างที่ 4.7) แนวทำนองกลับมาเล่นบนเครื่องสายเสียงต่ำอีกครั้ง พร้อมกับเสียงประสานที่เป็นการใช้คอร์ดเรียงซ้อนคู่ 5 (Quintal Chord) ที่ได้มาจากกลุ่มโน้ตโมทีฟ อีกทั้งยังคงปรากฏคอร์ด Fr^{+6} (ห้องที่ 120-125) บนกลุ่มเครื่องสายที่เล่นรัวโน้ต (Tremolo) นอกจากนี้กลุ่มเครื่องลมไม้เล่นกลุ่มโน้ตโมทีฟ และฮอร์นเล่นแนวทำนองถอยกลับพร้อมทั้งปรับค่าตัวโน้ต (ห้องที่ 110-116)

ตัวอย่างที่ 4.7 แนวทำนองและเสียงประสาน ภายในบริเวณจุดซ้อม H
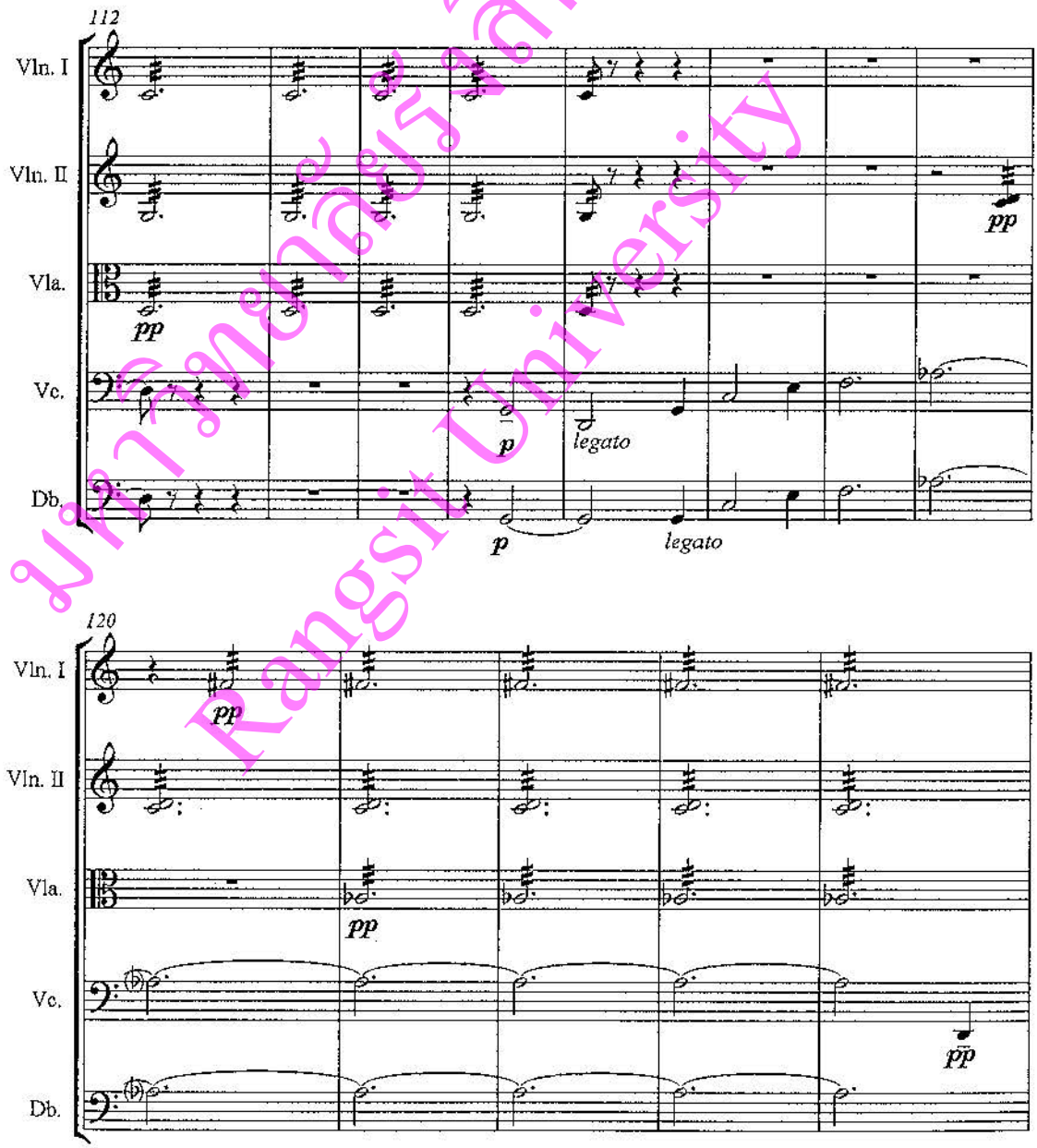
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

แนวทำนองจากกลุ่มโน้ตข้างต้นถูกทำให้เร็วขึ้นด้วยโน้ตตัวดำบริเวณจุดซ้อม I และ J อีกทั้งมีพื้นผิวหนาแน่นขึ้น และมีการเล่นเลียน (Imitation) กันบนเครื่องดนตรีต่างๆ อย่างไรก็ตาม พบว่าโน้ตที่ใช้ส่วนใหญ่มาจากกลุ่มโน้ตโมทีฟ นั่นเอง จากนั้นจุดซ้อม K และ L กลุ่มเครื่องสายเล่นล้อกัน โดยส่วนใหญ่แนวนอนของแต่ละเครื่องดนตรีจะเคลื่อนที่ด้วยขั้นคู่ 4-5 ซึ่งโน้ตที่ใช้มาจากกลุ่มโน้ตโมทีฟอีกเช่นกัน (ตัวอย่างที่ 4.8)

ตัวอย่างที่ 4.8 การเล่นล้อกันของกลุ่มเครื่องสาย ภายในบริเวณจุดซ้อม K
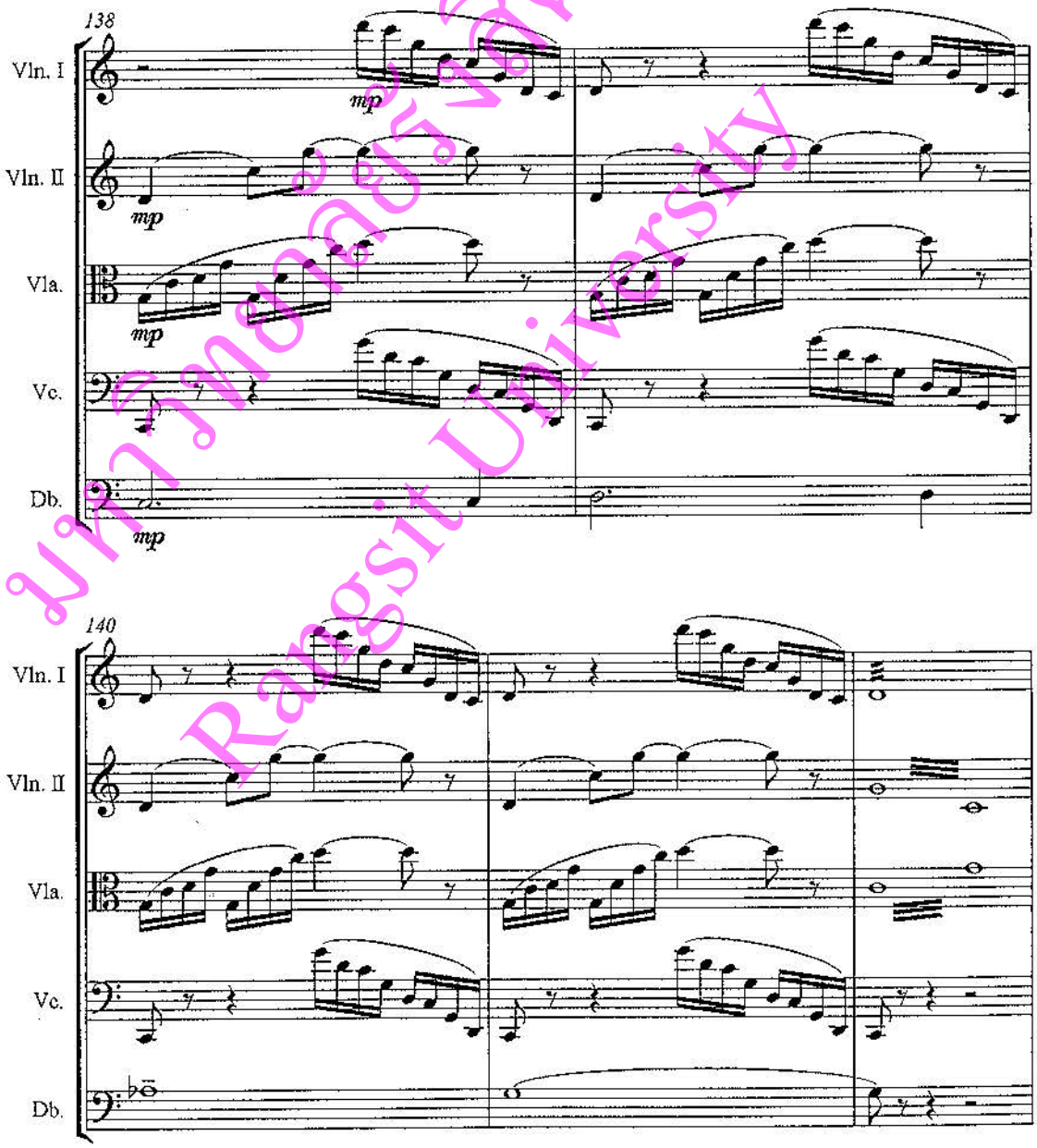
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

นอกจากนี้บริเวณจุดซ้อม K และ L มีฮอร์นและทรอมโบนเล่นเดี่ยวแนวทำนอง (ห้องที่ 143-154) ช่วงสุดท้ายของตอน B จุดซ้อม M มีลักษณะเป็นช่วงเชื่อมเพื่อเข้าไปสู่ตอน C ที่ยังคงใช้โน้ตจากกลุ่มโมทีฟเดิม แต่เล่นเร็วด้วยโน้ตเขบ็ต 2 ชั้น บนแนวคลาริเน็ต บาสซูน วิโอลา เชลโล และดับเบิลเบส โดยมีฮอร์นเล่นเน้นจังหวะด้วยคอร์ดที่ได้มาจากกลุ่มโน้ตโมทีฟ และทรัมเป็ตเล่นแนวทำนองจากกลุ่มโน้ตโมทีฟ เช่นกัน

สำหรับประเด็นศูนย์กลางระดับเสียงของตอน B เริ่มด้วยโน้ตตัว G สลับไปมากับโน้ต D จนกระทั่งจุดซ้อม K ย้ายศูนย์กลางระดับเสียงมาที่โน้ต C จากนั้นจุดซ้อม M ศูนย์กลางระดับเสียงกลับมาที่ G อีกครั้ง ซึ่งจะสังเกตเห็นได้ว่าศูนย์กลางระดับเสียงทั้งหมดอยู่บนกลุ่มโน้ต RSU โมทีฟนั่นเอง

4.2.4 ตอน C

ตอนนี้ยังคงใช้วัตถุดิบการประพันธ์เดิม (กลุ่มโน้ตโมทีฟ) ต่อเนื่องมาจากตอน B แต่ได้มีการปรับเปลี่ยนลักษณะการดำเนินแนวทำนอง และพื้นผิวใหม่ อีกทั้งกลุ่มโน้ตโมทีฟจังหวะที่เป็นโน้ตเขบ็ต 2 ชั้น หายไป โดยช่วงเริ่มต้นตอน C จุดซ้อม N เป็นล้อกันของกลุ่มโมทีฟ บนกลุ่มเครื่องสาย และโอโบ จากนั้นเป็นการดำเนินแนวทำนองเดียวกันที่มีพื้นผิวแบบโมโนโฟนีด้วยโน้ต C, D, และ Ab ซ้ำไป-มาหลายครั้ง ในลักษณะการเล่นแบบออสตินาโต (Ostinato) ซึ่งเริ่มต้นด้วยกลุ่มเครื่องสาย ตามด้วยฮอร์นและทรัมเป็ต (ตัวอย่างที่ 4.9) นอกจากนี้ช่วงเริ่มต้นจุดซ้อม N (ห้องที่ 173-179) มีคลาริเน็ตทำหน้าที่ดำเนินแนวทำนอง อีกด้วย

ช่วงจบของจุดซ้อม N (ห้องที่ 185-186) เล่นเน้นเสียงประสานด้วยคอร์ดที่ได้มาจากกลุ่มโน้ตโมทีฟ อีกเช่นกัน สำหรับศูนย์กลางเสียงบริเวณนี้เห็นได้ว่าให้ความสำคัญกับโน้ตตัว C มีเพียงทิมปานีเท่านั้นที่เล่นย้ำด้วยโน้ตตัว G และจบด้วยขั้นคู่ 5 ระหว่างโน้ต D-G ดังนั้นจากแนวทำนองทั้งหมดบริเวณจุดซ้อม N เห็นได้ว่าใช้โน้ตเพียง 4 ตัว คือ C, D, G, และ Ab

มหาวิทยาลัยศิลปากร Silpakorn University

ตัวอย่างที่ 4.9 ช่วงเริ่มต้นตอน C
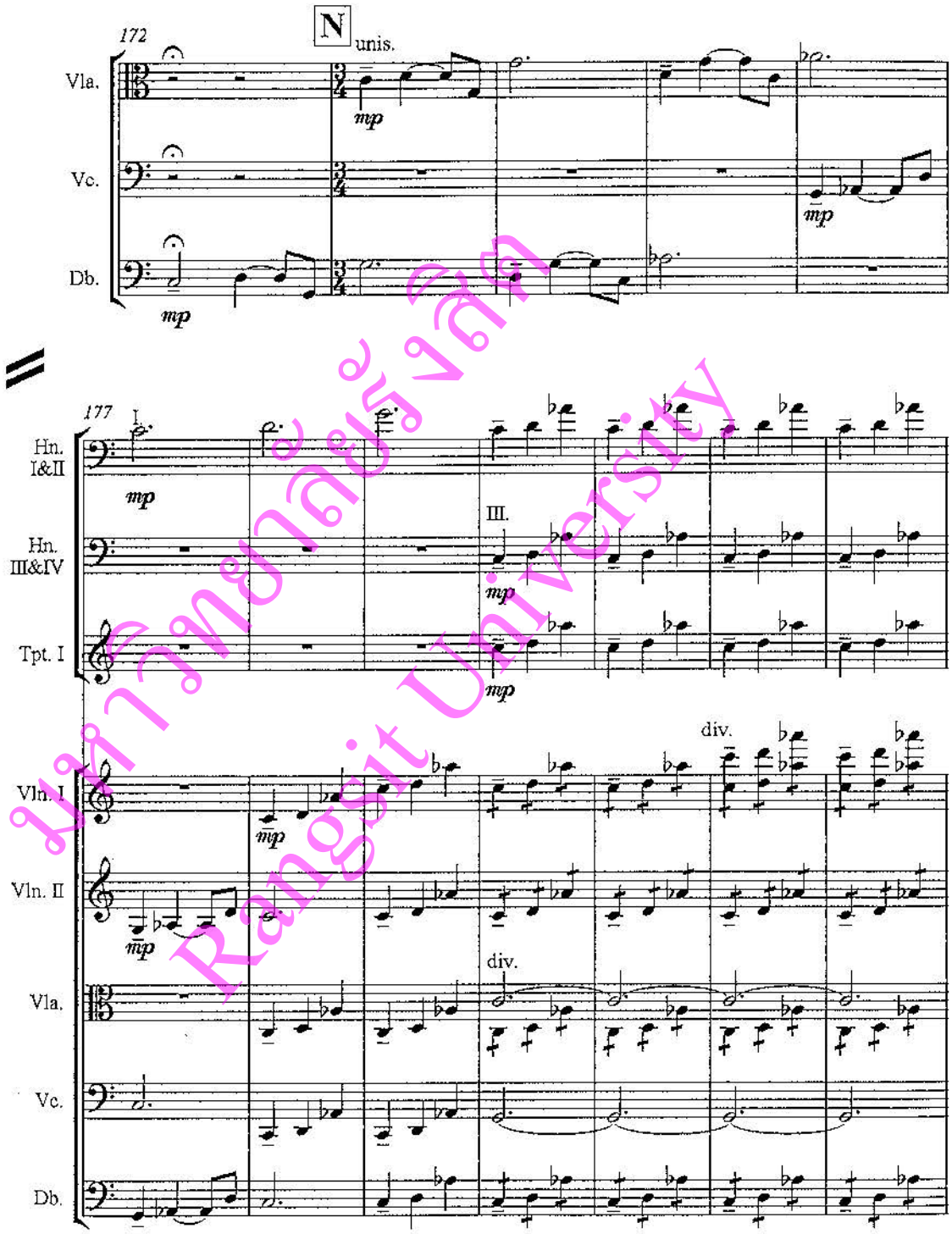
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

ต่อมาจุดซ้อม O นำแนวทำนองมาจากตอน B เล่นเดี่ยวโดยทูบา และดับเบิลเบส ตามลำดับ จากนั้นเป็นการบรรเลงกลุ่มเดี่ยวของกลุ่มเครื่องลมไม้ (ห้องที่ 197-203) บนพื้นผิวแบบโพลีโฟนี (ตัวอย่างที่ 4.10) ตามด้วยช่วงท้ายจุดซ้อม O เป็นการล้อกันของกลุ่มโน้ตโมทีฟอีกครั้ง กระทั่งเข้าสู่จุดซ้อม P กลุ่มเครื่องสายบรรเลงกลุ่มเดี่ยวใช้พื้นผิวแบบโพลีโฟนี (ห้องที่ 209-215) ในลักษณะเช่นเดียวกันกับกลุ่มเครื่องลมไม้

ตัวอย่างที่ 4.10 การบรรเลงกลุ่มเดี่ยวของกลุ่มเครื่องลมไม้บนพื้นผิวแบบโพลีโฟนี
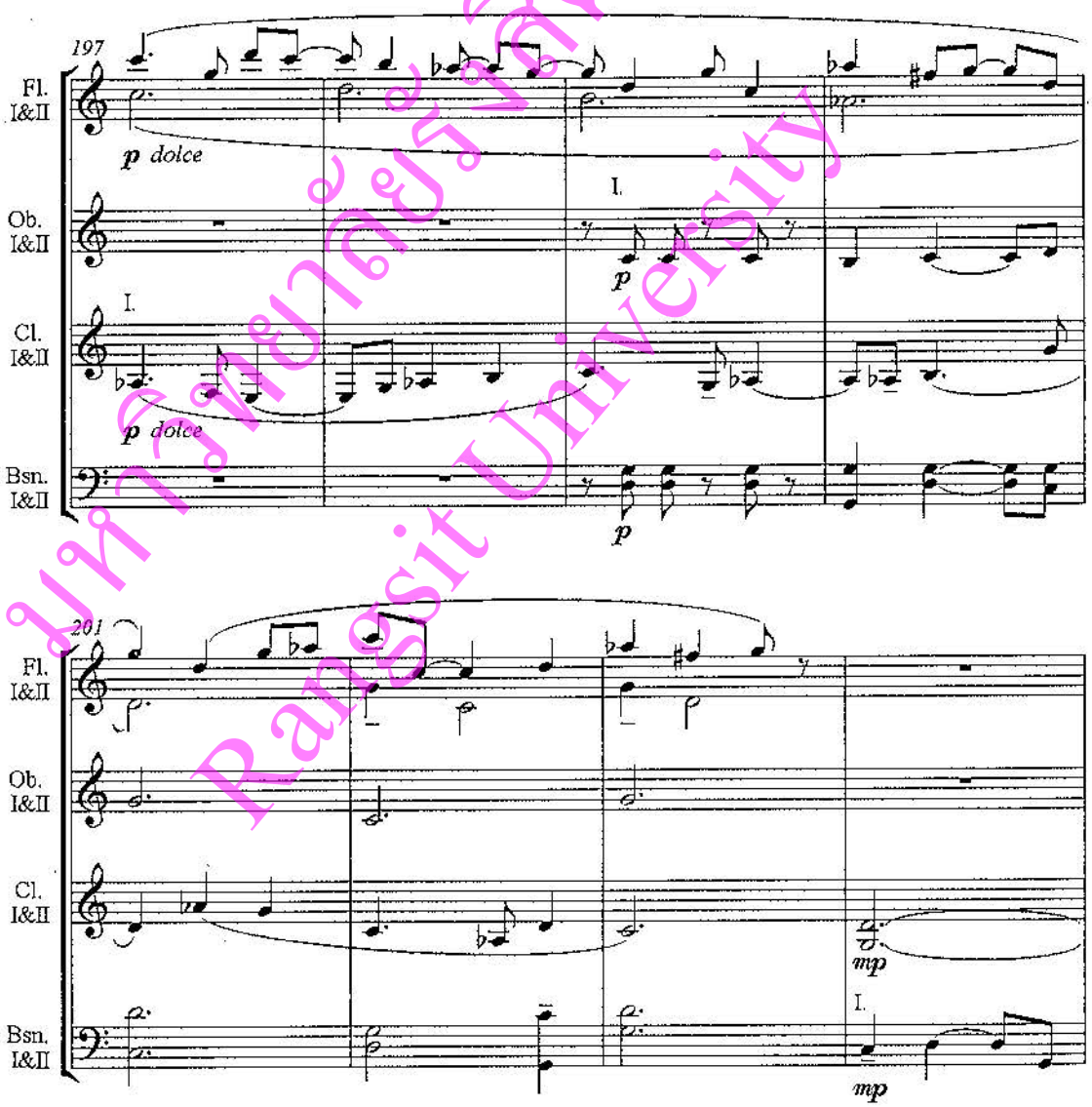
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

จุดซ้อม Q เป็นช่วงเชื่อมกลับ (Retransition) ไปยังตอน B' โดยยังคงใช้กลุ่มโน้ต C, D, G, และ Ab เหมือนเดิม เสริมด้วยการประสานโมทีฟแบบขนานขั้นคู่ 4-5 บนกลุ่มเครื่องลมไม้และกลุ่มเครื่องสาย นอกจากนั้นรูปแบบจังหวะบริเวณจุดซ้อมนี้ มีลักษณะเป็นความคลาดเคลื่อนของจังหวะ (Metric Displacement) ซึ่งเป็นการใช้เครื่องหมายกำหนดจังหวะด้วย 6/8 แต่กลุ่มจังหวะที่ใช้มีลักษณะเป็น 2/4 หรือ 4/4 (ตัวอย่างที่ 4.11) ส่วนกลุ่มเครื่องลมทองเหลืองเล่นโน้ตยาวเน้นเสียงประสานขั้นคู่ 5 บนจังหวะที่ไม่สมมาตร สำหรับประเด็นศูนย์กลางเสียงของตอน C ทั้งหมด ยังคงวนเวียนอยู่บนโน้ตที่มาจากกลุ่มโมทีฟ เช่นเดียวกับตอน B

ตัวอย่างที่ 4.11 ลักษณะความคลาดเคลื่อนของจังหวะ บริเวณจุดซ้อม Q
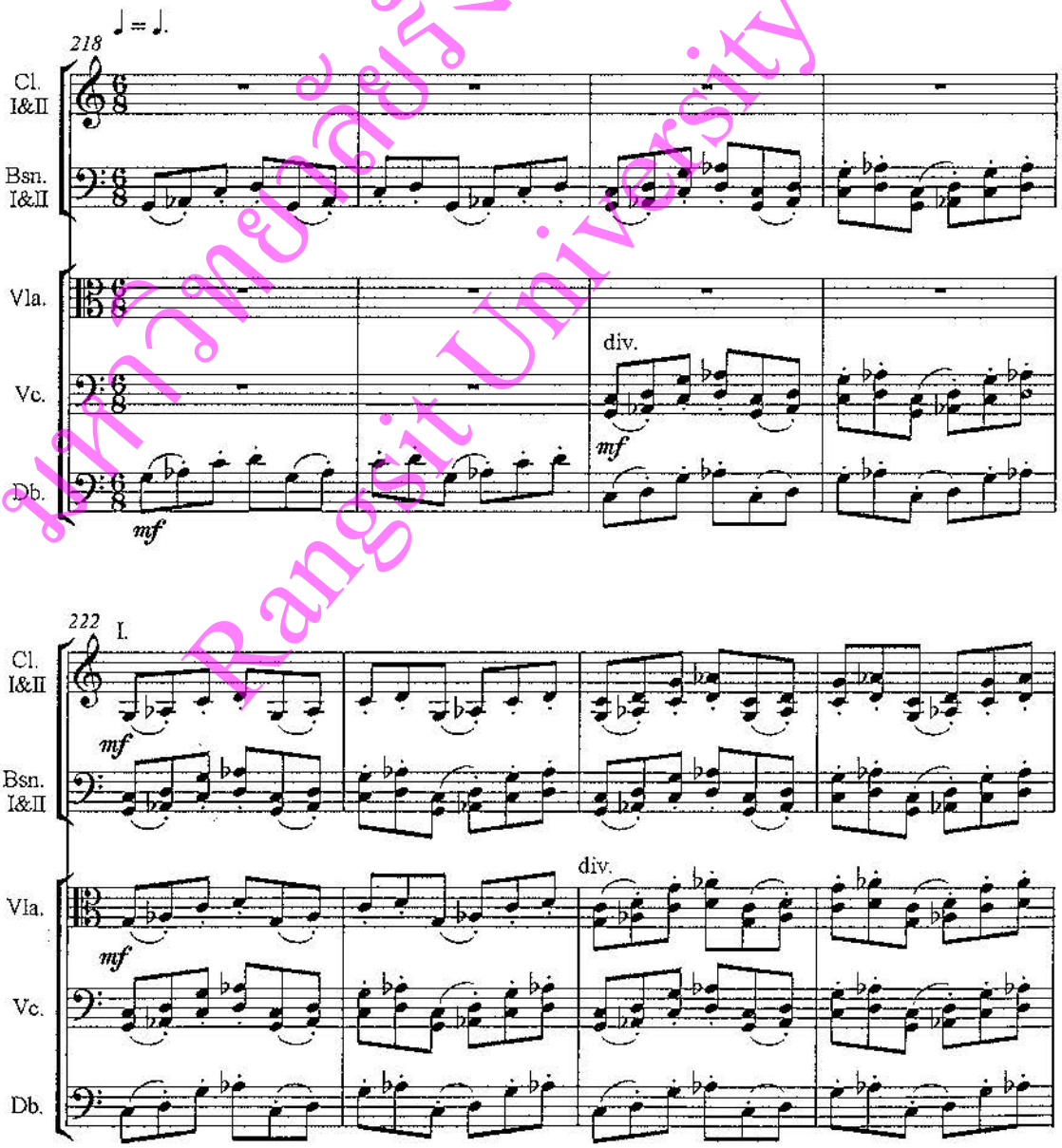
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

4.2.5 ตอน B' และ A'

ตอน B' และ A' เป็นการนำแนวคิดเดิมมาใช้ โดยตอน B' เป็นลักษณะของการถอยกลับที่ละช่วงดนตรี ส่วนตอน A' เป็นการใช้แนวคิดเดิมโดยตัดบางช่วงดนตรีออก นอกจากนั้นตอน A' บริเวณจุดซ้อม V ผู้ประพันธ์ได้เพิ่มกลุ่มโน้ตโมทีฟที่อยู่ภายในกล่องบนแนวทรัมเป็ตและคลาริเน็ต ซึ่งหมายถึงนักดนตรีมีอิสระในการเล่นตัวโน้ตดังกล่าวบนรูปแบบจังหวะและช่วงเสียงใดก็ได้ เพียงแต่ต้องเล่นเฉพาะตัวโน้ตที่กำหนดให้เท่านั้น (ตัวอย่างที่ 4.12)

ตัวอย่างที่ 4.12 กลุ่มโน้ตโมทีฟที่อยู่ภายในกล่อง
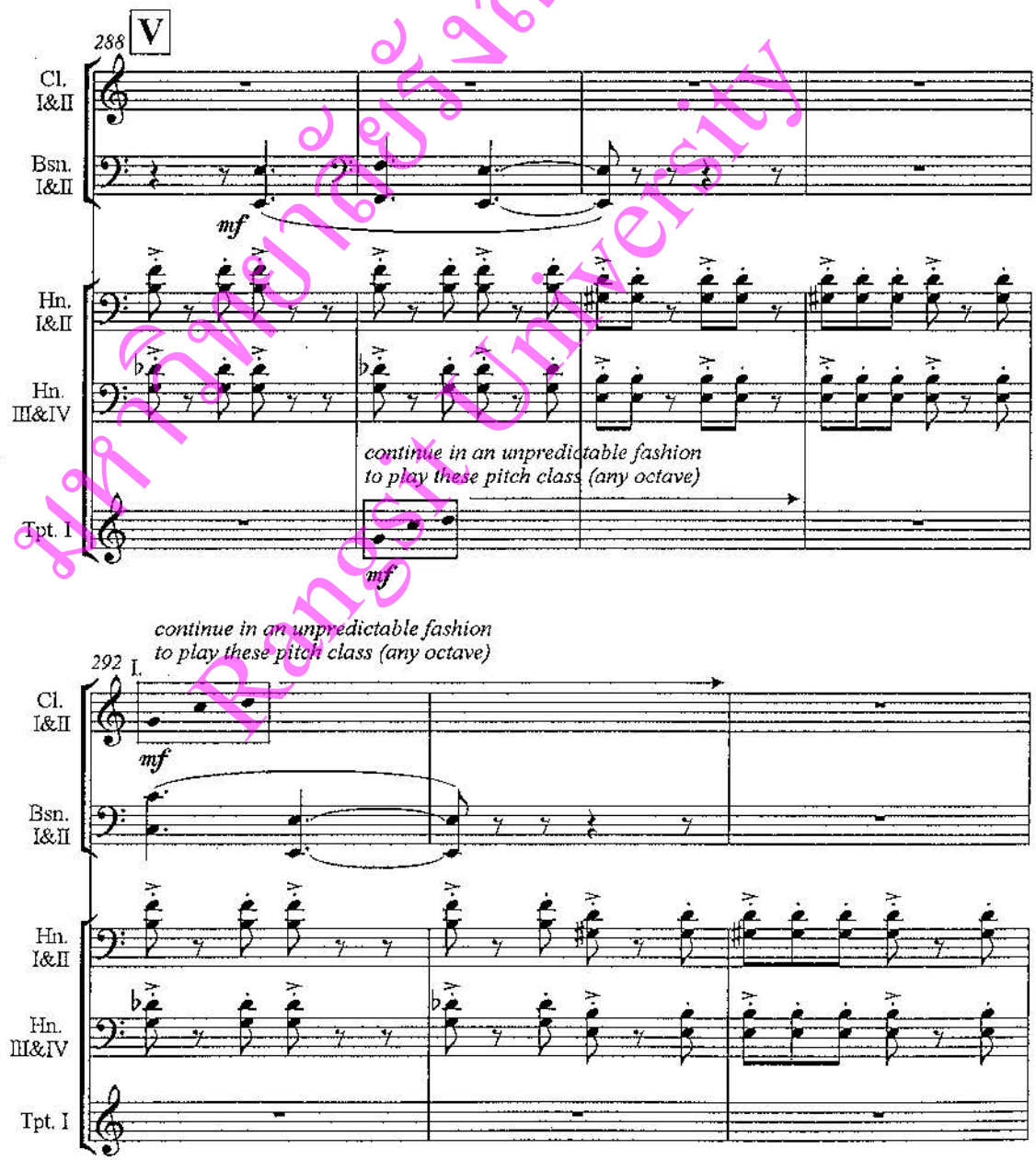
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

อย่างไรก็ตามการนำแนวคิดเดิมกลับมาทั้งในตอน B' และ A' นั้น ได้มีการปรับเปลี่ยนการเรียบเรียงวงออร์เคสตราใหม่ พร้อมกับบางกรณีได้มีการปรับเปลี่ยนแนวทำนองหรือโมทีฟต่างๆ หรือเพิ่มเติมแนวให้กับเครื่องดนตรี โดยแนวคิดเดิมที่ย้อนกลับมา มีดังต่อไปนี้

ตอน B'

1) จุดซ้อม R นำมาจากห้องที่ 160-163 ของตอน B

2) จุดซ้อม S (ห้องที่ 242-250) นำมาจากห้องที่ 158-163 ของตอน B

3) จุดซ้อม S และ T (ห้องที่ 251-250) นำมาจากห้องที่ 105-279 ของตอน B

ตอน A'

1) จุดซ้อม U และ V นำมาจากห้องที่ 27-40 ของตอน A

2) จุดซ้อม W และ X นำมาจากห้องที่ 51-73 ของตอน A

4.2.6 ช่วงจบ

เริ่มช่วงจบด้วยแนวทำนองของโน้ต 4 ตัว เล่นด้วยเครื่องดนตรีเสียงต่ำของแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรีพร้อมกัน จากนั้นในช่วงจบได้นำวัตถุดิบสำคัญที่เกิดขึ้นภายในบทประพันธ์ทั้งหมดมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นแนวทำนอง กลุ่มโน้ตโมทีฟ และอื่นๆ อย่างไรก็ตามในช่วงจบนี้ บริเวณจุดซ้อม Y และช่วงเริ่มต้นของจุดซ้อม Z มีลักษณะการตอบโต้กันของกลุ่มเครื่องดนตรี (Antiphonal) เล็กน้อย โดยเฉพาะกลุ่มเครื่องสายและกลุ่มเครื่องลมไม้ อีกทั้งจุดซ้อม Z กลุ่มเครื่องสายเล่นแคนอน (Cannon) ส่วนกลุ่มเครื่องลมไม้เคลื่อนที่เร็วขึ้นด้วยโน้ตเขบ็ต 2 ชั้น ช่วงท้ายของจุดซ้อม Z ไปกระทั่งจบเพลง กลุ่มเครื่องลมไม้เล่นโน้ตโครมาติกมากขึ้น บทประพันธ์จบด้วยเสียงประสาน 2 คอร์ดสุดท้ายมีลักษณะคล้ายกับเคเดนซ์ปิดแบบสมบูรณ์ (Perfect Authentic Cadence) โดยแนวเบสเป็น V-I ของศูนย์กลางระดับเสียง C แต่คอร์ดสุดท้ายประกอบด้วยกลุ่มโน้ต RSU โมทีฟ โดยมีโน้ต C เป็นโน้ตตัวต่ำสุดและสูงสุด

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

บทที่ 5

สรุปบทประพันธ์

บทประพันธ์เพลง *คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา* เป็นบทประพันธ์ที่แต่งขึ้นสำหรับเป็นส่วนหนึ่งในโอกาสที่มหาวิทยาลัยรังสิตเปิดทำการเรียนการสอนมาจนครบรอบปีที่ 30 ในปี พ.ศ. 2558 และครบรอบ 12 ปี ของวิทยาลัยดนตรี ตั้งแต่รับนักศึกษารุ่นแรกเมื่อปี พ.ศ. 2546 นอกจากนั้นยังถือเป็นโอกาสอันดีที่วิทยาลัยดนตรีจะมีที่ทำการเรียนการสอนที่เพียบพร้อมไปด้วยบรรยากาศ สถานที่ และอุปกรณ์การเรียนการสอนอันทันสมัย พร้อมกับหอแสดงดนตรีแห่งใหม่ (ศาลาดนตรีสุริยเทพ) ขนาดประมาณ 1,000 ที่นั่ง นอกจากนั้นบทประพันธ์เพลงบทใหม่นี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่นำมาแสดงในศาลาดนตรีสุริยเทพ วันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ในงาน Evening with Concerto 2015 ด้วยเหตุข้างต้นทั้งหมดเป็นแรงบันดาลให้ผู้ประพันธ์แต่งบทเพลงใหม่นี้ โดยได้นำวัตถุดิบการประพันธ์เพลงที่สำคัญมาจากบทเพลงประจำมหาวิทยาลัยรังสิต ได้แก่ เพลง*ตะวันรุ่งทุ่งรังสิต* เพลง*ลาแล้วลาบานเย็นฟ้า* เพลง *RSU บลูส์บานเย็น* และเพลง*ศรีรังสิต* การอ้างอิงถึงวัตถุดิบการประพันธ์เพลงเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างประเด็นหน่วยทำนองย่อย และแนวทำนองต่างๆ ผู้ประพันธ์ได้นำไปปรับหรือแปรรูป โดยไม่ลอกเลียนแบบให้เหมือนกับบทเพลงต้นฉบับเดิมทั้งหมด อย่างไรก็ตามผู้ประพันธ์ปรารถนาที่จะให้ผู้ฟังสามารถได้ยิน และคาดเดาได้ว่ามาจากแนวทำนองเพลงบางส่วนของบทเพลงใด ทั้งนี้เพื่อผู้ฟังจะสามารถระลึกถึงมหาวิทยาลัยรังสิตได้ ซึ่งงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ด้านการประพันธ์เพลงครั้งนี้ ผู้ประพันธ์สรุปเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

5.1 สรุปแนวคิดบทประพันธ์

องค์ประกอบสำคัญที่ใช้สำหรับบทประพันธ์บทนี้ เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับสาเหตุต่างๆ ตามที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวคิดสำคัญสำหรับวิธีการประพันธ์ได้ดังนี้

5.1.1 บทประพันธ์นี้ให้ความสำคัญกับบทบาทเครื่องดนตรีจำนวนหลายเครื่อง รวมถึงกลุ่มเครื่องดนตรีแต่ละกลุ่มภายในวงออร์เคสตรา ผู้ประพันธ์ได้ให้เครื่องดนตรีจำนวนหลายเครื่องมีช่วงของการบรรเลงเดี่ยว หรือบรรเลงกลุ่มย่อย โดยการบรรเลงเดี่ยวแต่ละช่วงนั้นจะไม่ยาวมากนัก ประมาณ 2-6 ห้อง ถึงแม้ว่าการบรรเลงเดี่ยวจะไม่ยาวนัก แต่ผู้ฟังยังคงสามารถรับรู้ได้ว่าขณะนั้นเครื่องดนตรีชิ้นใดหรือกลุ่มเครื่องดนตรีใดกำลังมีบทบาทโดดเด่นกว่าเครื่องดนตรีอื่น

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

5.1.2 วัตถุดิบที่นำมาใช้สำหรับบทประพันธ์เพลงนี้ พัฒนามาจากแนวทำนองและโมทีฟของเพลง*ตะวันรุ่งทุ่งรังสิต* เพลง*ลาแล้วลาบานเย็นฟ้า* เพลง *RSU บลูส์บานเย็น* และเพลง*ศรีรังสิต* รวมถึง RSU โมทีฟ ซึ่งนำชื่อย่อของมหาวิทยาลัยรังสิตมาใช้ โดยแนวทำนองและโมทีฟที่นำมาจากบทเพลงข้างต้น ผู้ประพันธ์ไม่ลอกเลียนแบบให้เหมือนกับต้นฉบับเดิมทั้งหมด แต่นำมาแปรรูปและขยายโครงร่างให้ใหญ่ขึ้น

5.1.3 บทประพันธ์นี้อยู่บนพื้นฐานดนตรีระบบนีโอโทนาลิตี โดยมีโครงสร้างบทประพันธ์แบบรูปโค้ง ประกอบด้วย ช่วงนำ A B C B' A' ช่วงจบ วัตถุดิบการประพันธ์ต่างๆ (แนวทำนองและโมทีฟ) กระจายอยู่โดยตลอดบทประพันธ์เพลง ดังนั้นการแบ่งตอนเกิดจากลักษณะแนวทำนองสำคัญ และองค์ประกอบแวดล้อมอื่นๆ เช่น ลักษณะพื้นผิว แนวทำนองรอง แนวทำนองประกอบ และอื่นๆ ณ บริเวณหนึ่งๆ ของบทประพันธ์ โดยองค์ประกอบเหล่านี้รวมกันเป็นภาพโดยรวมของบทประพันธ์แต่ละช่วง

5.1.4 แนวทำนองที่เกิดในบทประพันธ์ส่วนใหญ่จะเล่นกลับไปกลับมาโดยเครื่องดนตรีต่างๆ พร้อมทั้งมีการแปรรูปพัฒนาแนวทำนองนั้นๆ อีกทั้งมีการเล่นล้อเลียนโมทีฟและ/หรือโมทีฟที่ถูกพัฒนาด้วยเครื่องดนตรีต่างๆ

5.1.5 นอกจากวัตถุดิบสำคัญที่นำมาจากบทเพลงต่างๆ ผู้ประพันธ์ได้ให้ความสำคัญกับเสียงประสานขั้นคู่ 4-5 โดยเฉพาะอย่างยิ่งคอร์ดคู่ห้าเรียงซ้อน และคอร์ดหกออกเมนเทดแบบฝรั่งเศส นอกจากนี้แนวทำนองและโมทีฟต่างๆ ก็ให้ความสำคัญกับขั้นคู่ 4-5 เช่นกัน สำหรับเสียงประสานผู้ประพันธ์ไม่ให้ความสำคัญกับรูปแบบการดำเนินเสียงประสานแบบดั้งเดิม แต่ยังคงให้ความสำคัญกับการเกลาของเสียงกระด้าง

5.2 การแสดงครั้งแรก (World Premiere)

บทประพันธ์ *คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา* ถูกนำออกแสดงครั้งแรกในงาน Evening with Concerto 2015 จัดขึ้น ณ ศาลาดนตรีสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต การแสดงบทประพันธ์ครั้งนี้ได้รับความร่วมมือนักดนตรี ดังรายชื่อต่อไปนี้

ผู้ประพันธ์	วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น
ผู้อำนวยเพลง	วานิช โปตะวนิช
หัวหน้าวง	ศิริพงษ์ ทิพย์ธัญ
วงดนตรี	รังสิตฟิลฮาร์โมนิกออร์เคสตรา
สถานที่	ศาลาดนตรีสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต
วัน-เวลา	วันพุธที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2558 เวลา 1930 น

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

5.3 สรุปผลการวิจัย

ผลงานสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลง *คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา* ประสบผลสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และขอบเขตบทประพันธ์ ตามที่ผู้ประพันธ์ได้ตั้งไว้ทั้งด้านแนวคิดสำหรับการประพันธ์ รวมถึงมีโอกาสได้นำบทประพันธ์ออกเผยแพร่ นอกจากนั้นการที่ผู้ประพันธ์ได้ทำการศึกษาระบบและวิธีการประพันธ์เพลงประเภทคอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา จากนักประพันธ์คนอื่นๆ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ สามารถนำมาใช้ถ่ายทอดให้กับแวดวงวิชาการด้านดนตรีได้อีกด้วย สำหรับการนำผลงานออกแสดง สามารถเสริมสร้างพร้อมทั้งกระตุ้นความสนใจสำหรับผู้ฟังโดยทั่วไปได้เป็นอย่างดีเช่นกัน เนื่องจากได้รับความสนใจจากผู้เข้าชมทั้งที่เป็นนักประพันธ์เพลง อาจารย์ นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ที่เข้ามาร่วมในงาน Evening with Concerto 2015 เป็นจำนวนมาก

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. **การประพันธ์เพลงร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

———. **อรรถาธิบายและบทวิเคราะห์เพลงที่ประพันธ์โดย ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร**. กรุงเทพฯ: บริษัท ธนาเพรส, 2553.

ณัชชา พันธุ์เจริญ. **พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เกศกะรัต, 2554.

วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น. "ดนตรีโทนาล." **วารสารดนตรีรังสิต** 1, 2 (2549): 27-34.

———. **ดนตรีศตวรรษที่ 20**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.

———. "นีโอคลาสสิก." **วารสารดนตรีรังสิต** 1, 1 (2549): 15-26.

ภาษาอังกฤษ

Adler, S. **The Study of Orchestration**. 3rd ed. New York: W.W. Norton & Company, 2002.

Cook, N. **A Guide to Musical Analysis**. New York: W.W. Norton & Company, 1987.

Dallin, L. **Techniques of Twentieth Century Composition: A Guide to the Materials of Modern Music**. 3rd ed. Boston: WCB McGraw-Hill, 1974.

Forsyth, C. **Orchestration**. Mineola, NY: Dover, 1982.

Hoffer, C. R. **The Understanding of Music**. 5th ed. Belmont, CA: Wadsworth, 1985.

Kamien, R. **Music an Appreciation**. 10th ed. New York: McGraw-Hill, 2011.

Kennedy, M., and Kennedy, J. B. **Oxford Concise Dictionary of Music**. 5th ed. New York: Oxford University Press. 2007.

Kostka, S. **Materials and Techniques of Twentieth-Century Music**. 3rd ed. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 2006.

Lee, D. **Masterworks of Twentieth-Century Music**. New York: Routledge, 2002.

Machlis, J., and Forney, K. **The Enjoyment of Music**. 8th ed. New York: W.W. Norton & Company, 1999.

Morgan, R. P. **Twentieth-Century Music**. New York: W.W. Norton & Company, 1991.

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

Paulding, J. E. **"Paul Hindemith (1895-1963): A Study of his Life and Works."** Ph.D. diss., University of Iowa, 1974.

Roig-Francoli, M. A. **Understanding Post-Tonal Music.** New York: McGraw-Hill, 2008.

Seaton, D. **Ideas and Styles in the Western Musical Tradition.** Mountain View, CA: Mayfield, 1991.

Stolba, K. M. **The Development of Western Music: A History.** 2nd ed. Madison, WI: Brown & Benchmark, 1994.

Tobin, R.J. **Neoclassical Music in America: Voice of Clarity and Restraint.** Lanham, MD: Rowman & Littlefield, 2014.

Watkins, G. **Sounding: Music in the Twentieth Century.** New York: Schirmer Books, 1988.

Westrup, J., and Harrison, F.Ll. **Collins Encyclopedia of Music.** Revised by Conrad Wilson. London: William Collins Sons & Company, 1976.

Yudkin, J. **Understanding Music.** 2nd ed. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 1999.

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

ภาคผนวก

รวมภาพบรรยากาศการแสดง

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

ภาพที่ 1 โปสเตอร์การแสดง
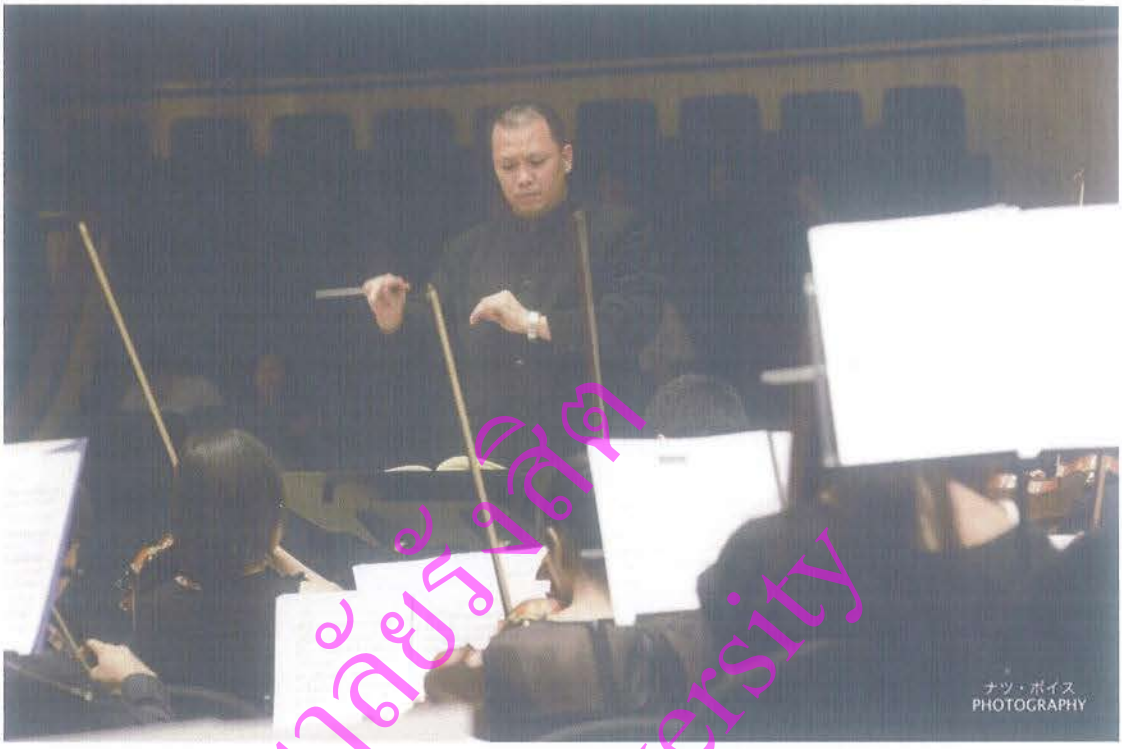
มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

ภาพที่ 2 (ชุด) รวมภาพบรรยากาศการแสดง

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

ภาพที่ 2 (ชุด) รวมภาพบรรยากาศการแสดง (ต่อ)

CONCERTO

FOR ORCHESTRA

FULL SCORE

Score in C

(Duration ca. 12 minutes)

WIBOON TRAKULHUN

MAY 2015

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University

INSTRUMENTATION

2	Flutes
2	Oboes
2	Clarinets in B♭
2	Bassoons
4	Horns in F
3	Trumpets in B♭
2	Trombones
1	Bass Trombone
1	Tuba
1	Timpani : 30", 28", 25" and 23"
2	Percussion players
	(Xylophone, Snare Drum, Bass Drum,
	Cymbals, and Suspended Cymbal)
8-10	Violins I
6-8	Violins II
4-6	Violas
3-4	Cellos
2-3	Double Basses

Score in C

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

Concerto for Orchestra

WIBOON TRAKULHUN
May 5, 2015
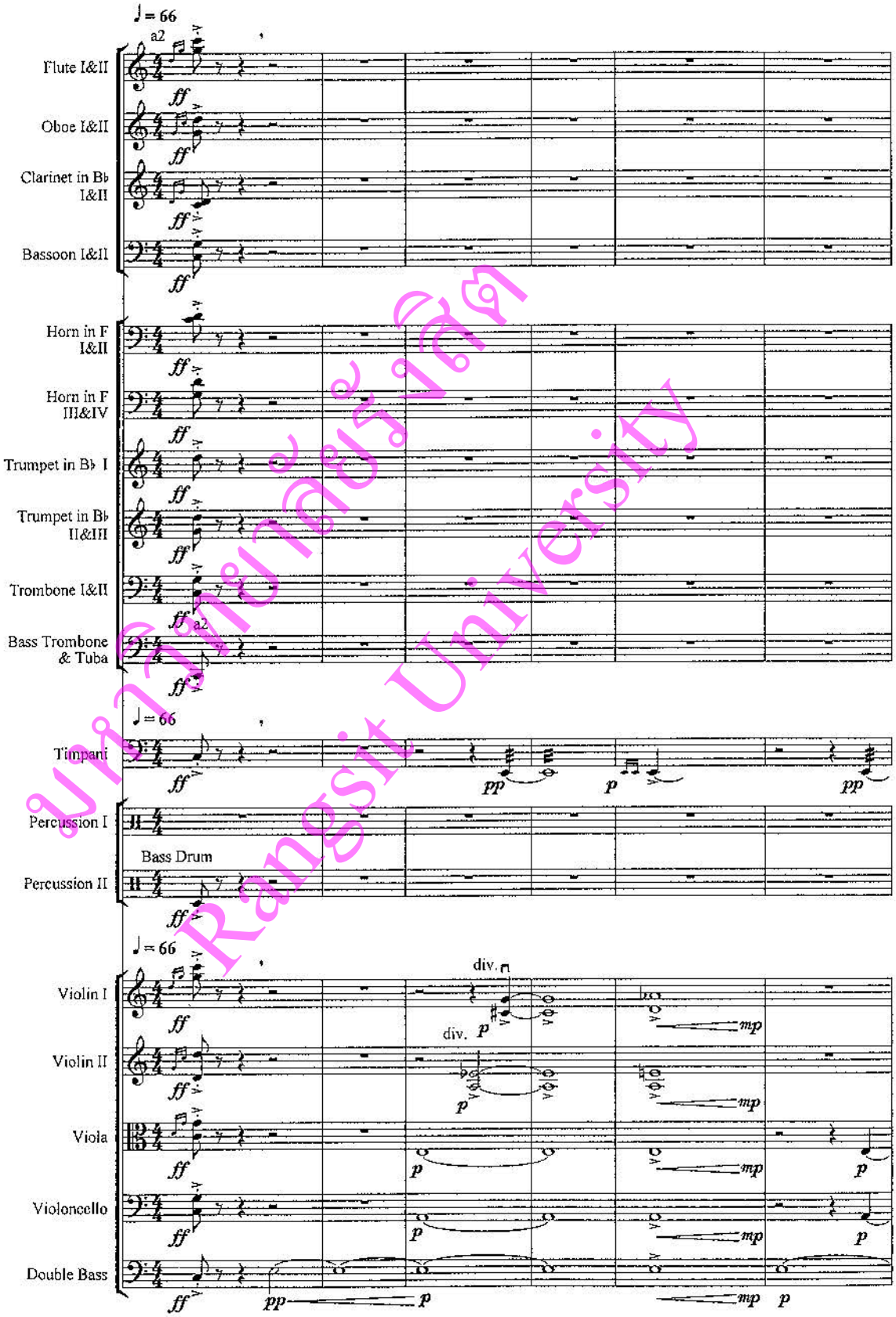
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
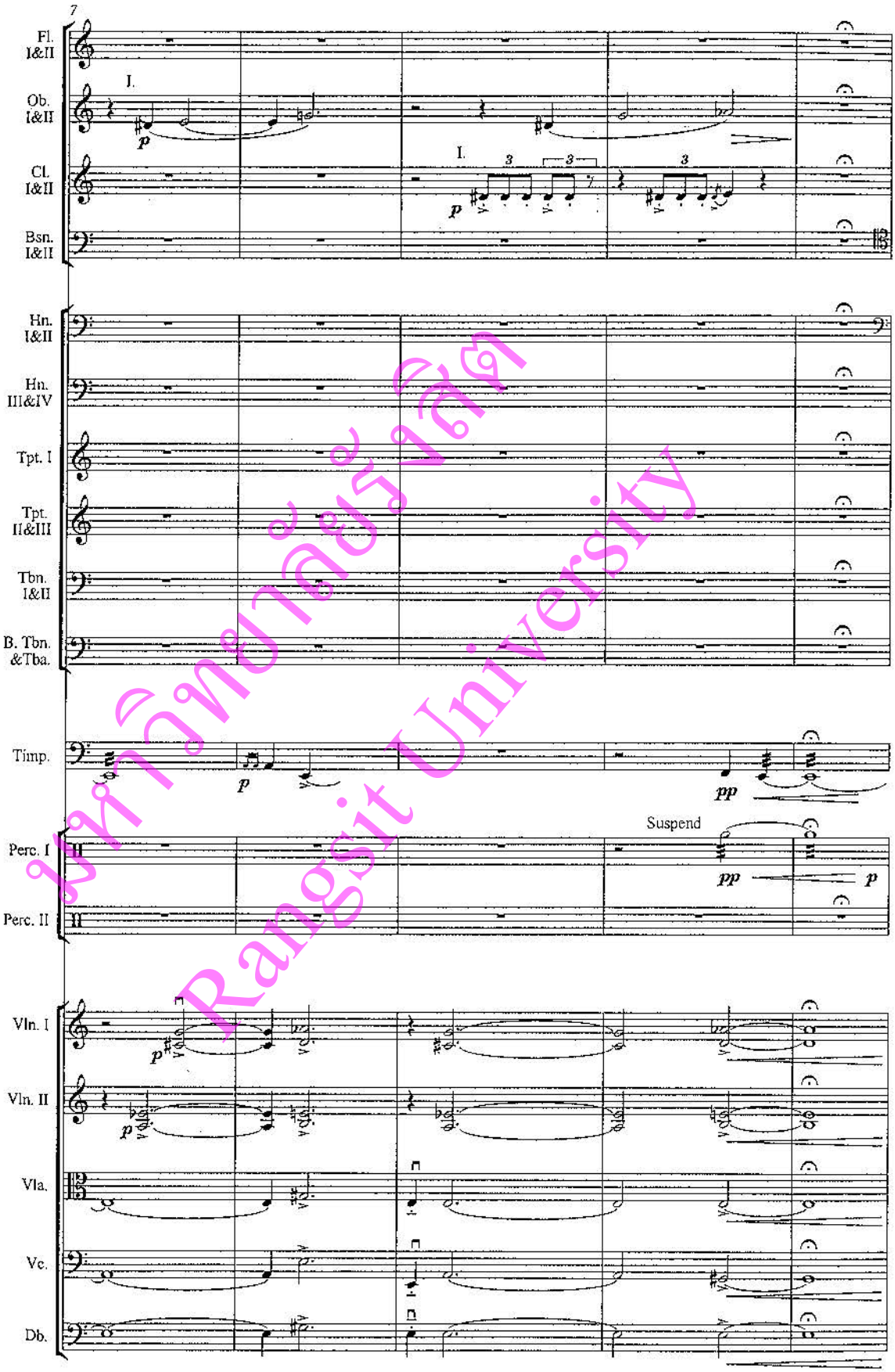
มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University
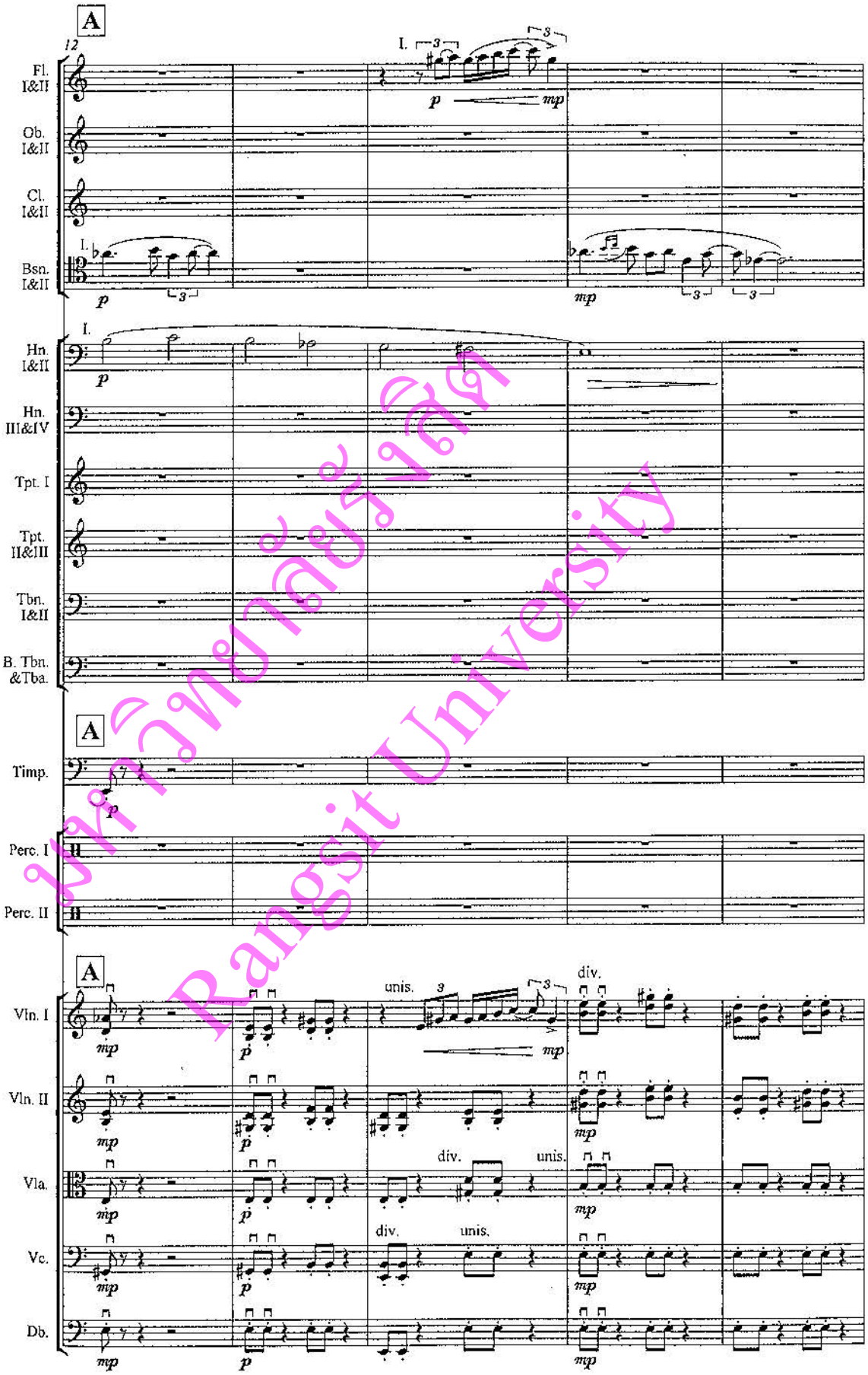
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
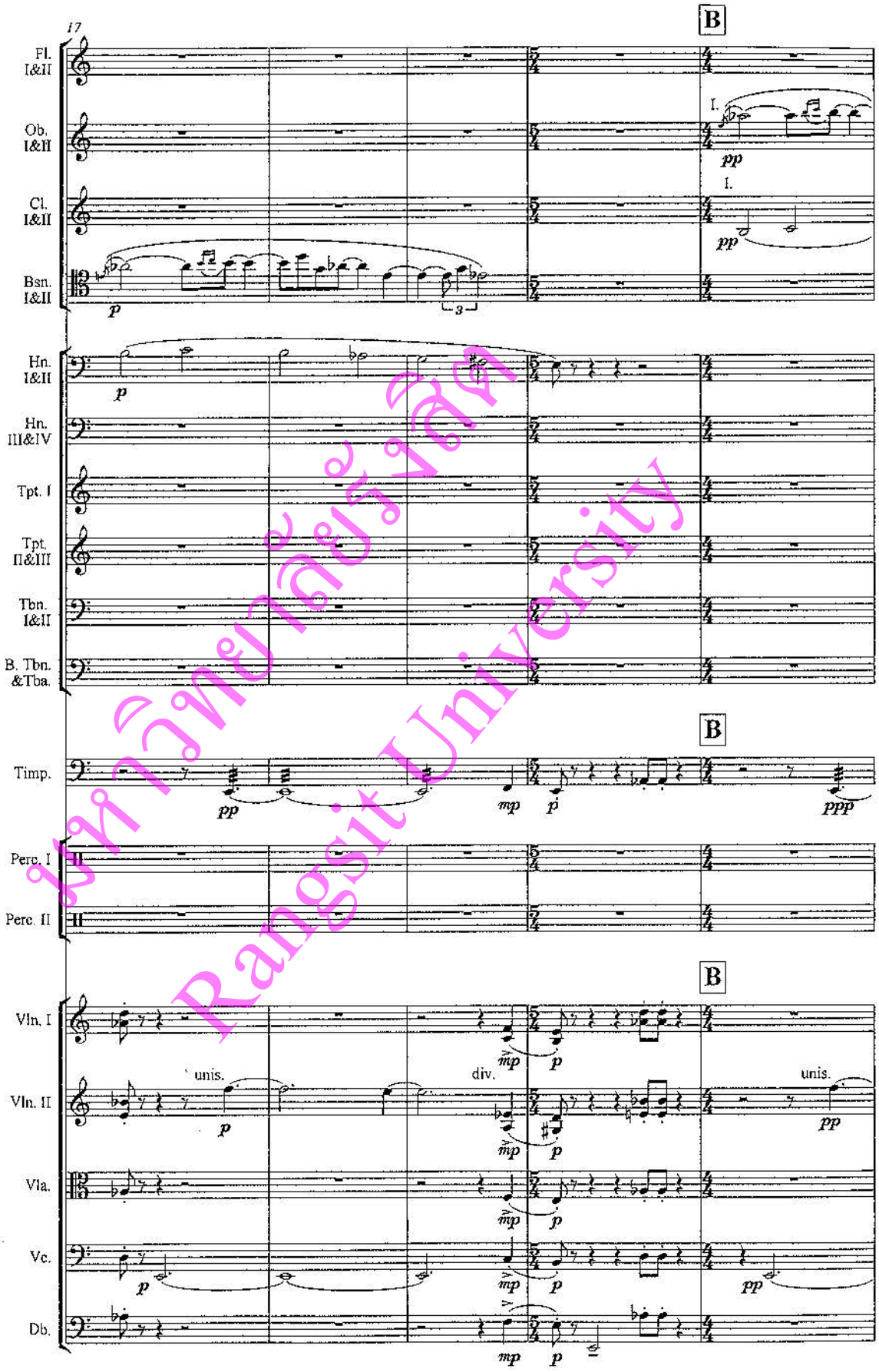
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
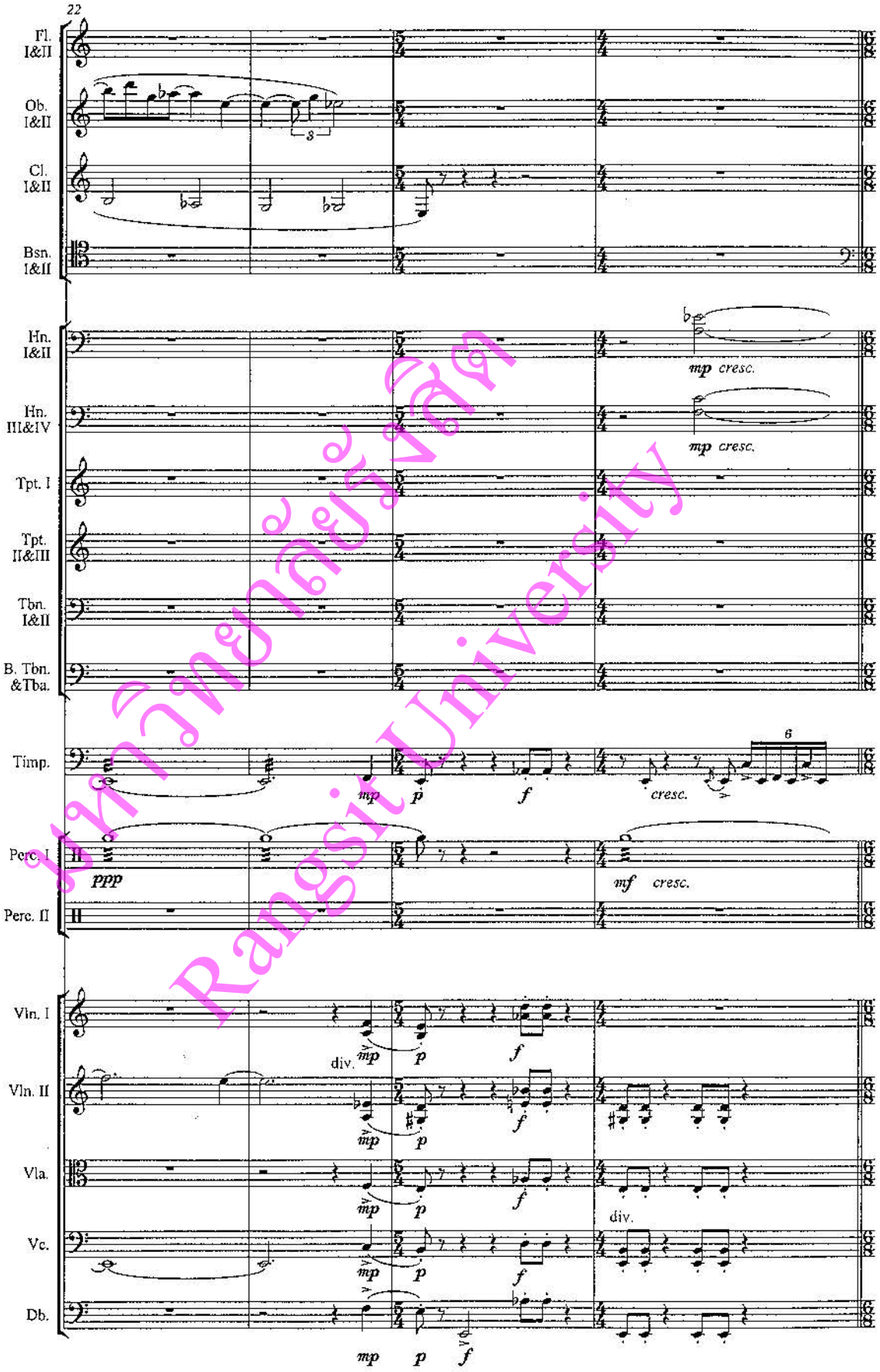
มหาวิทยาลัยรังสิต
RangsitUniversity
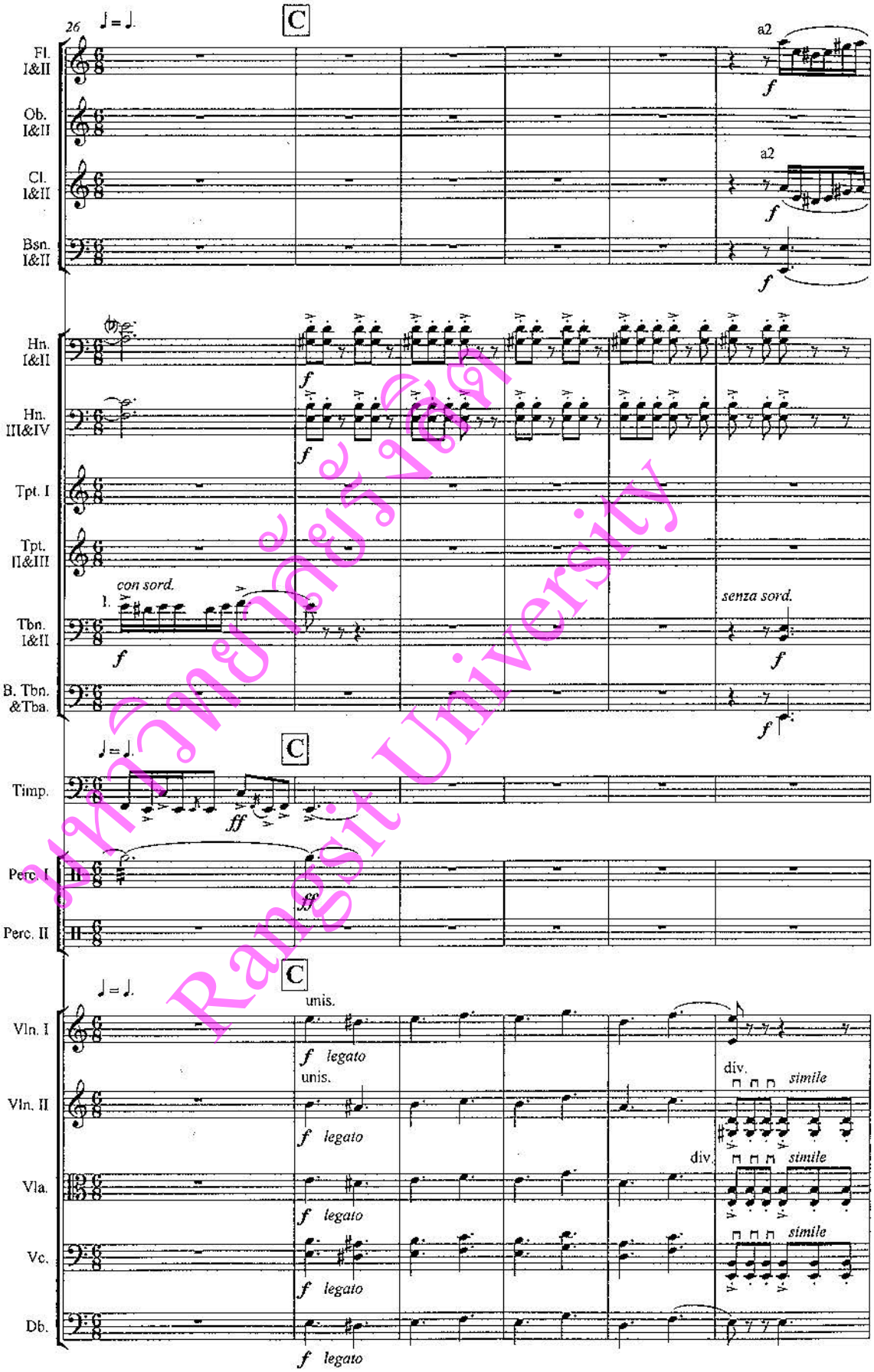
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
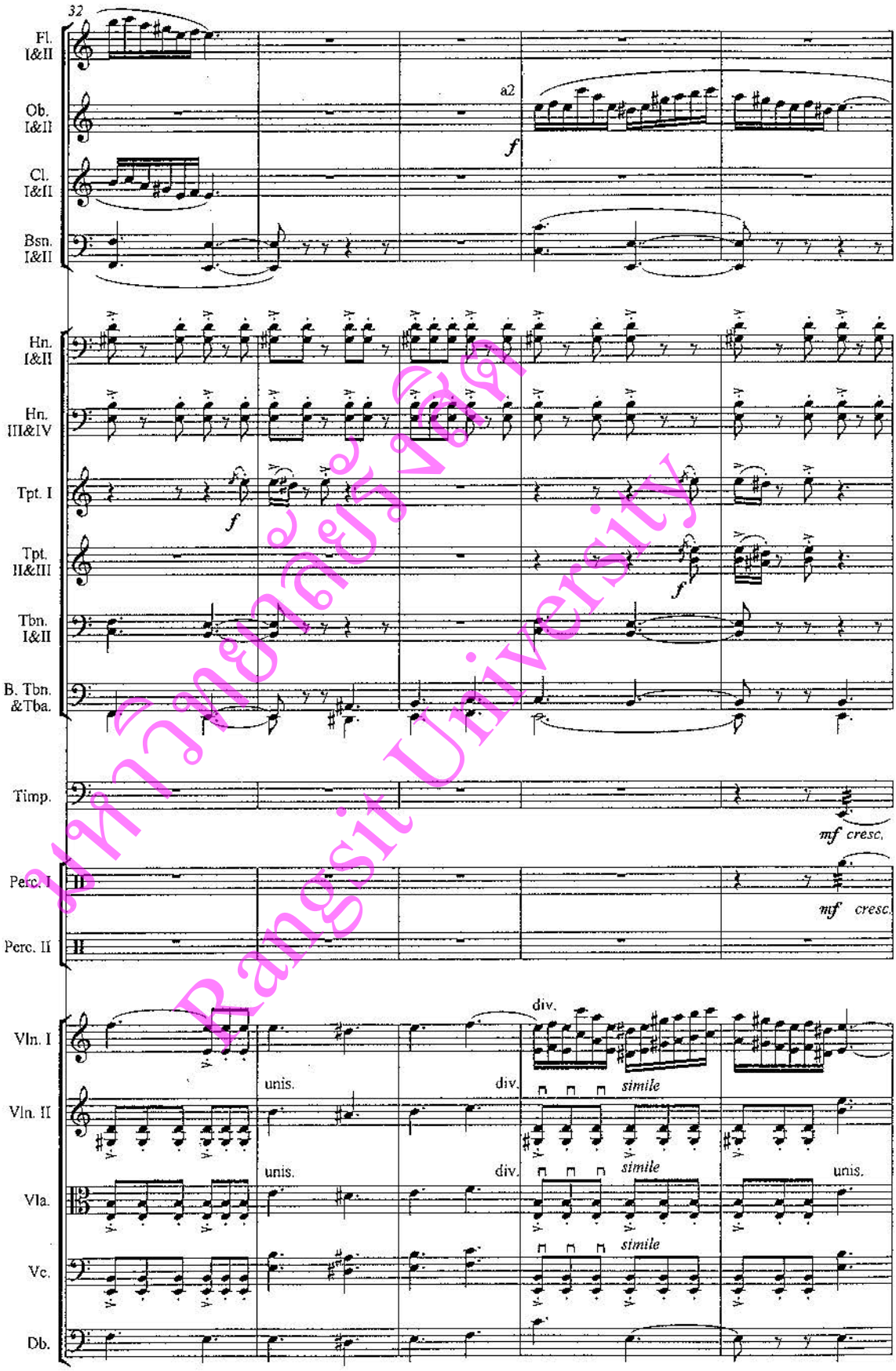
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
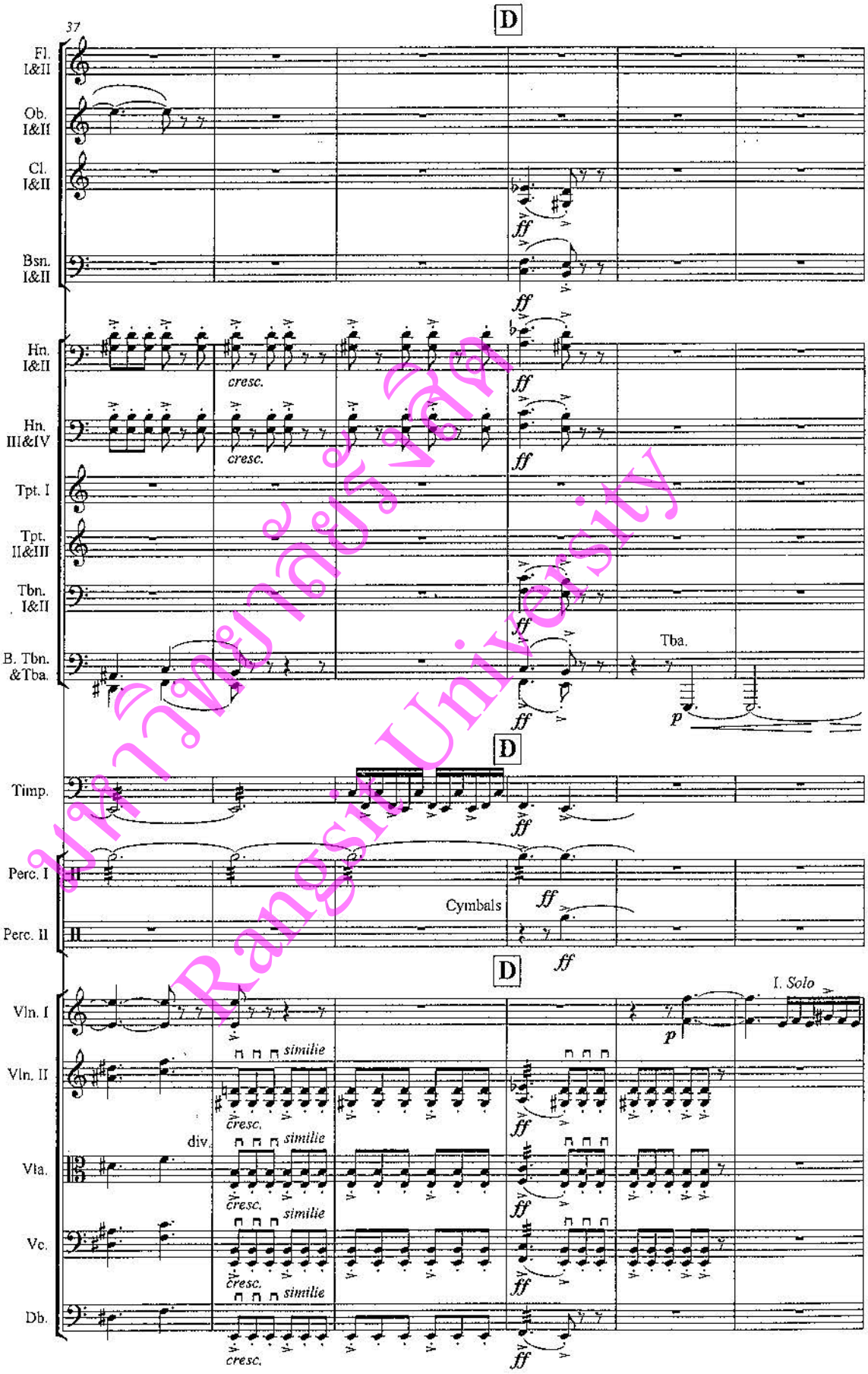
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
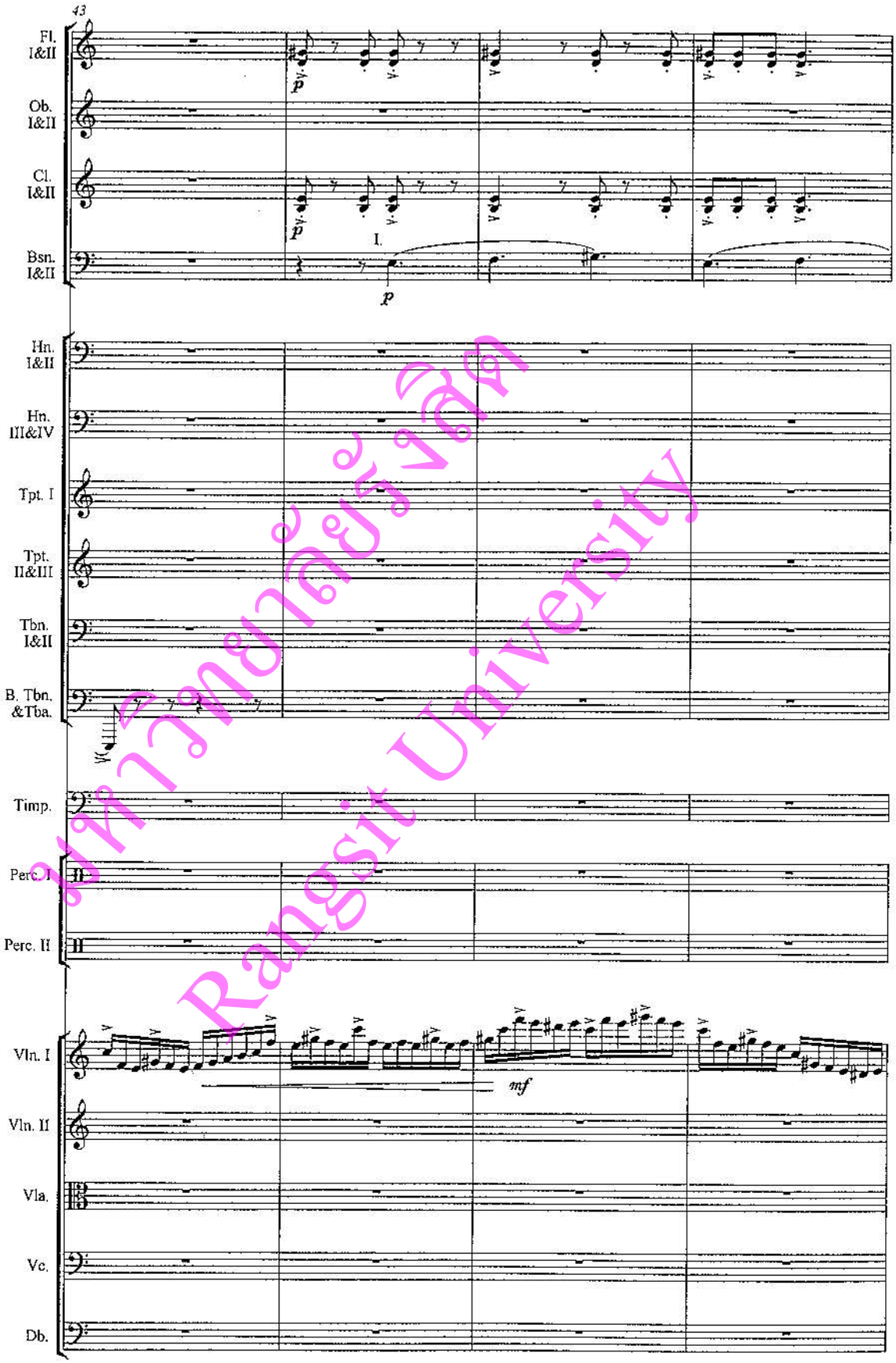
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
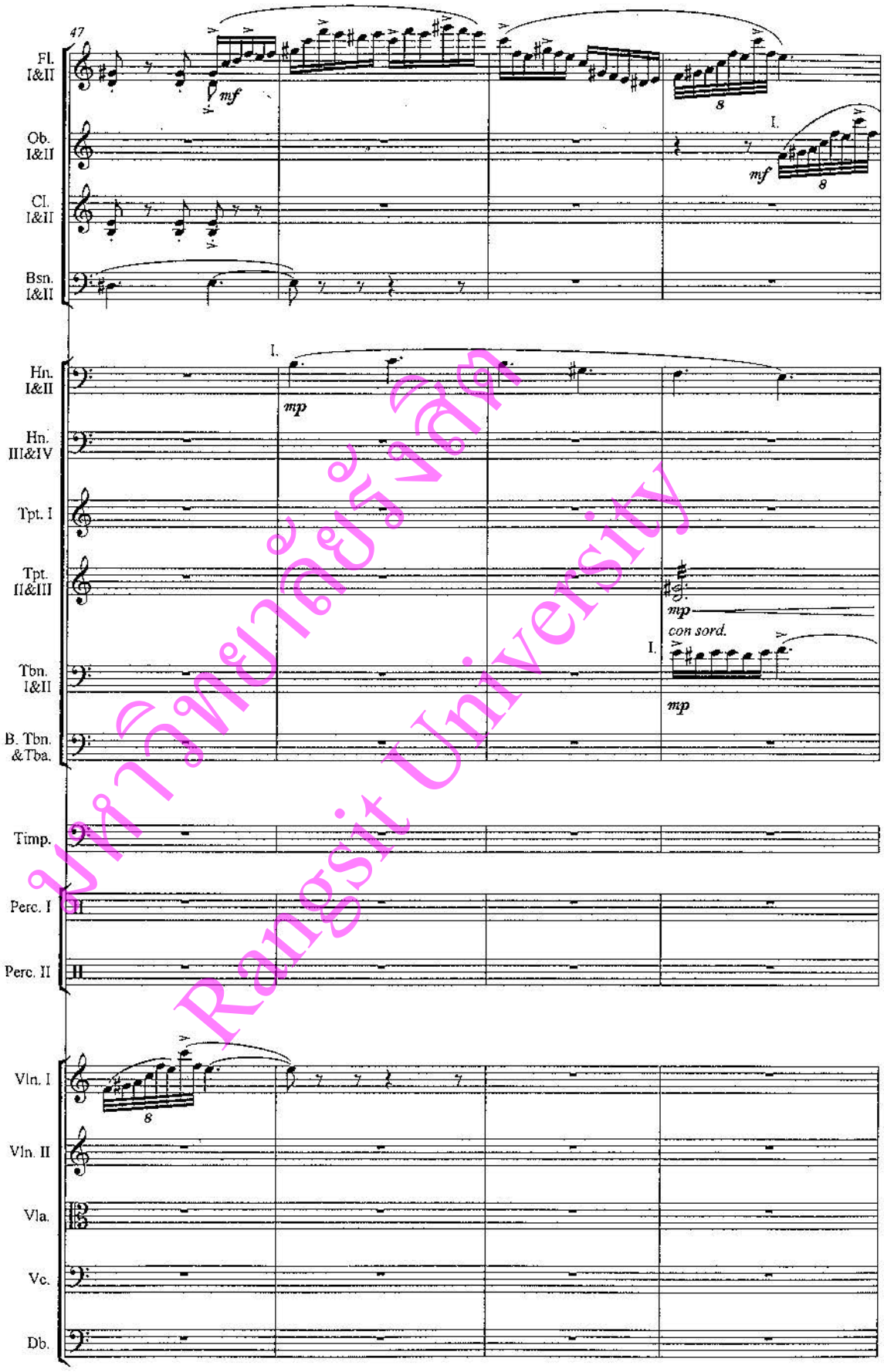
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
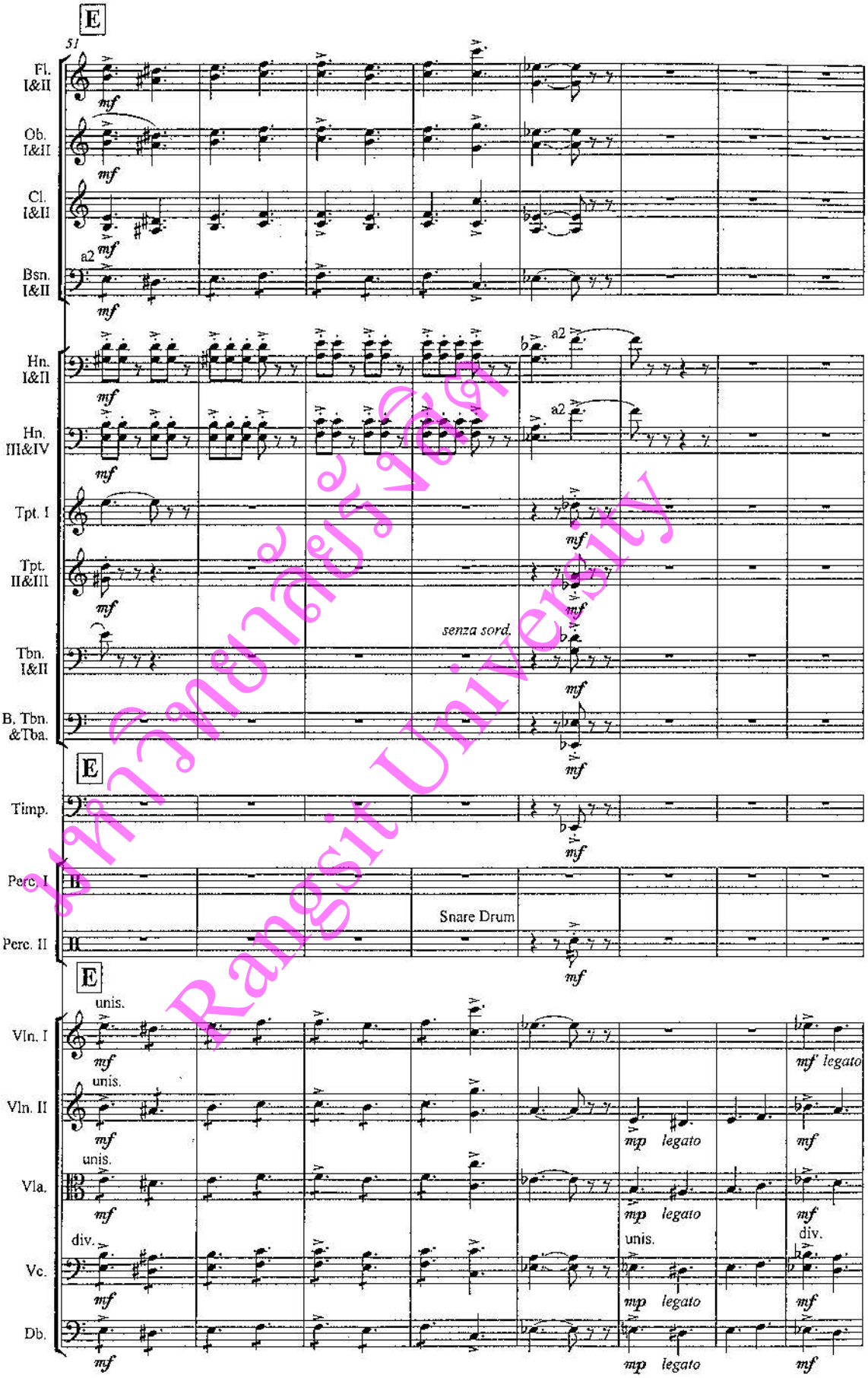
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
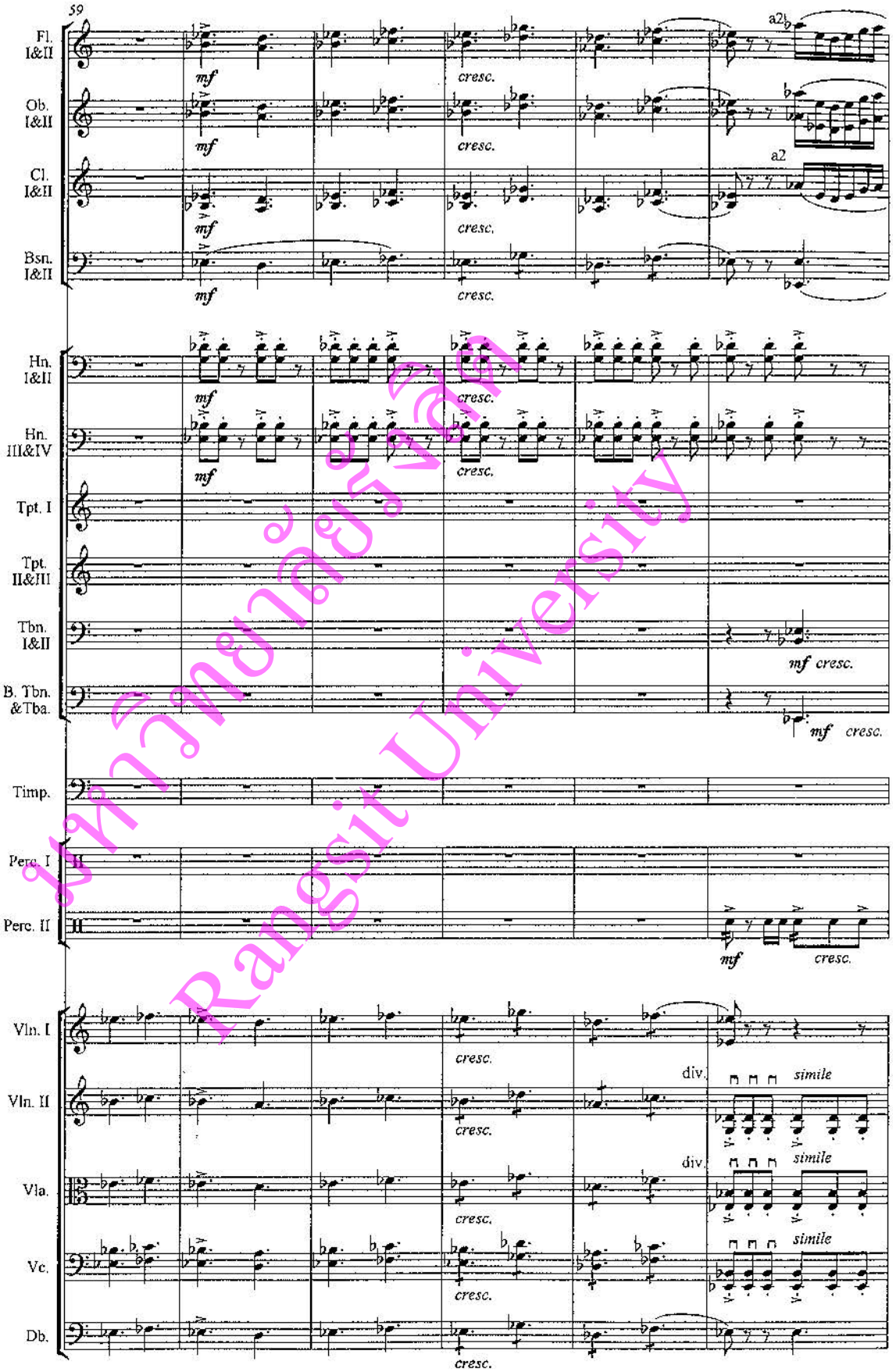
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
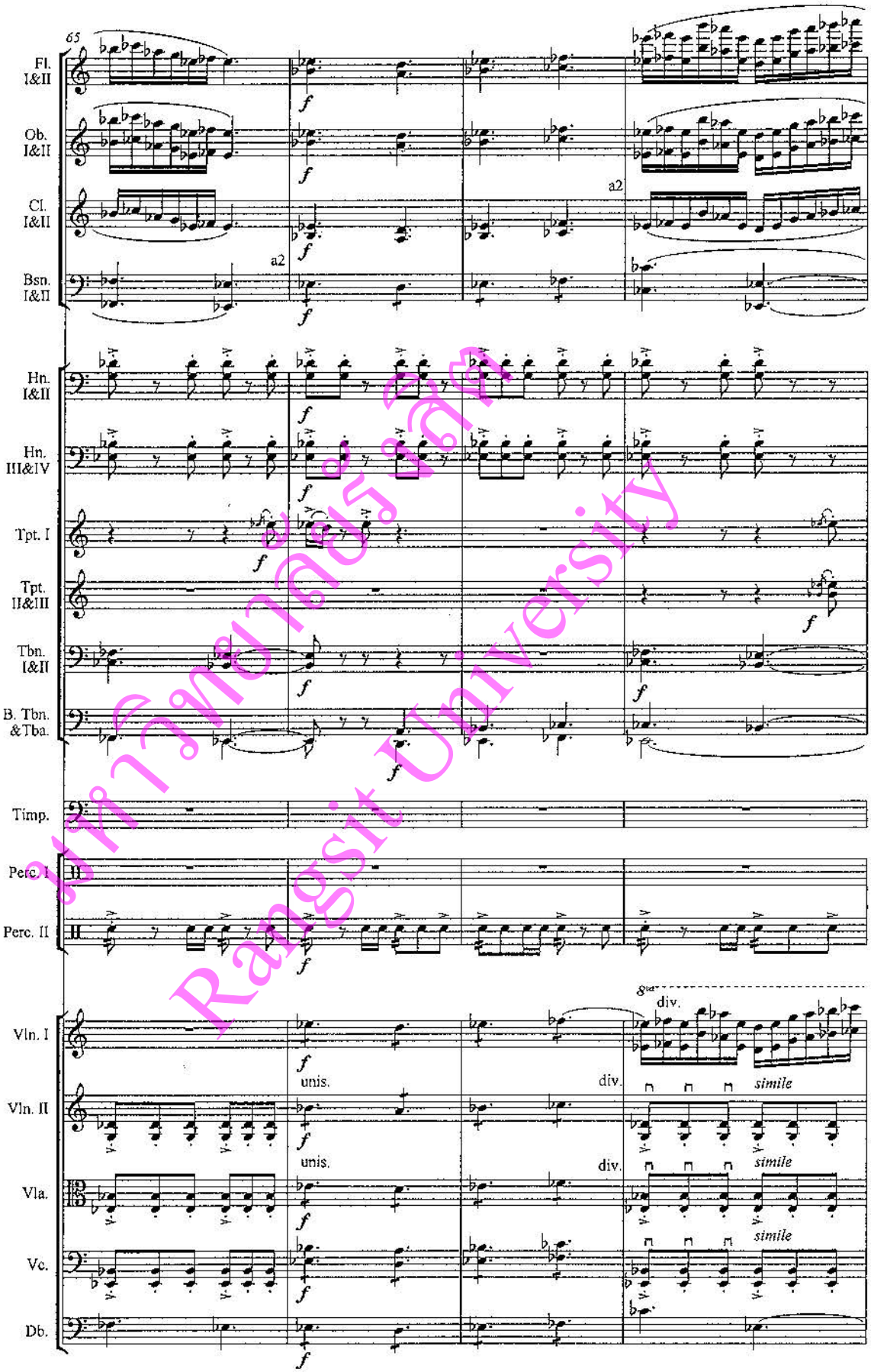
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
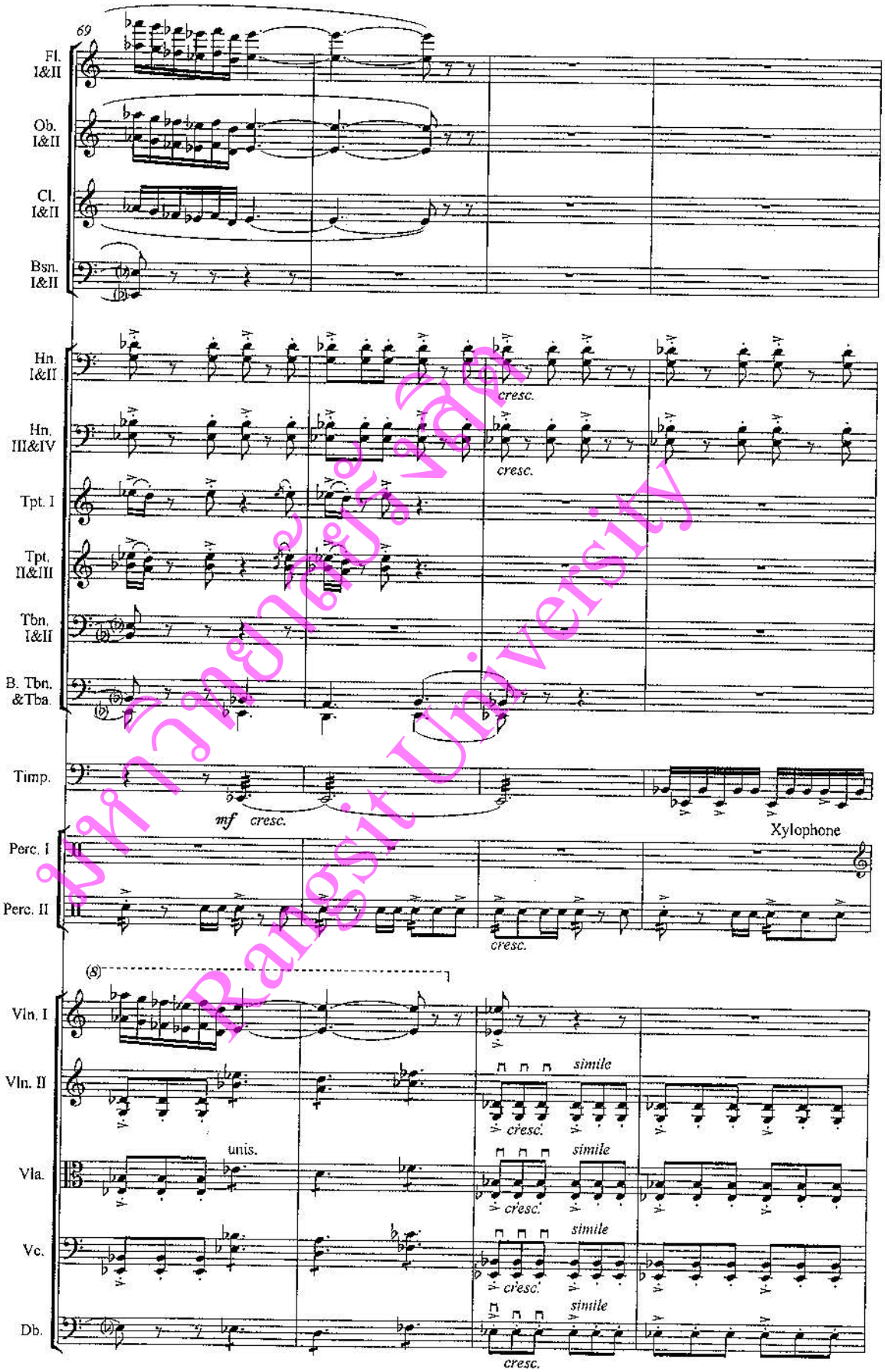
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
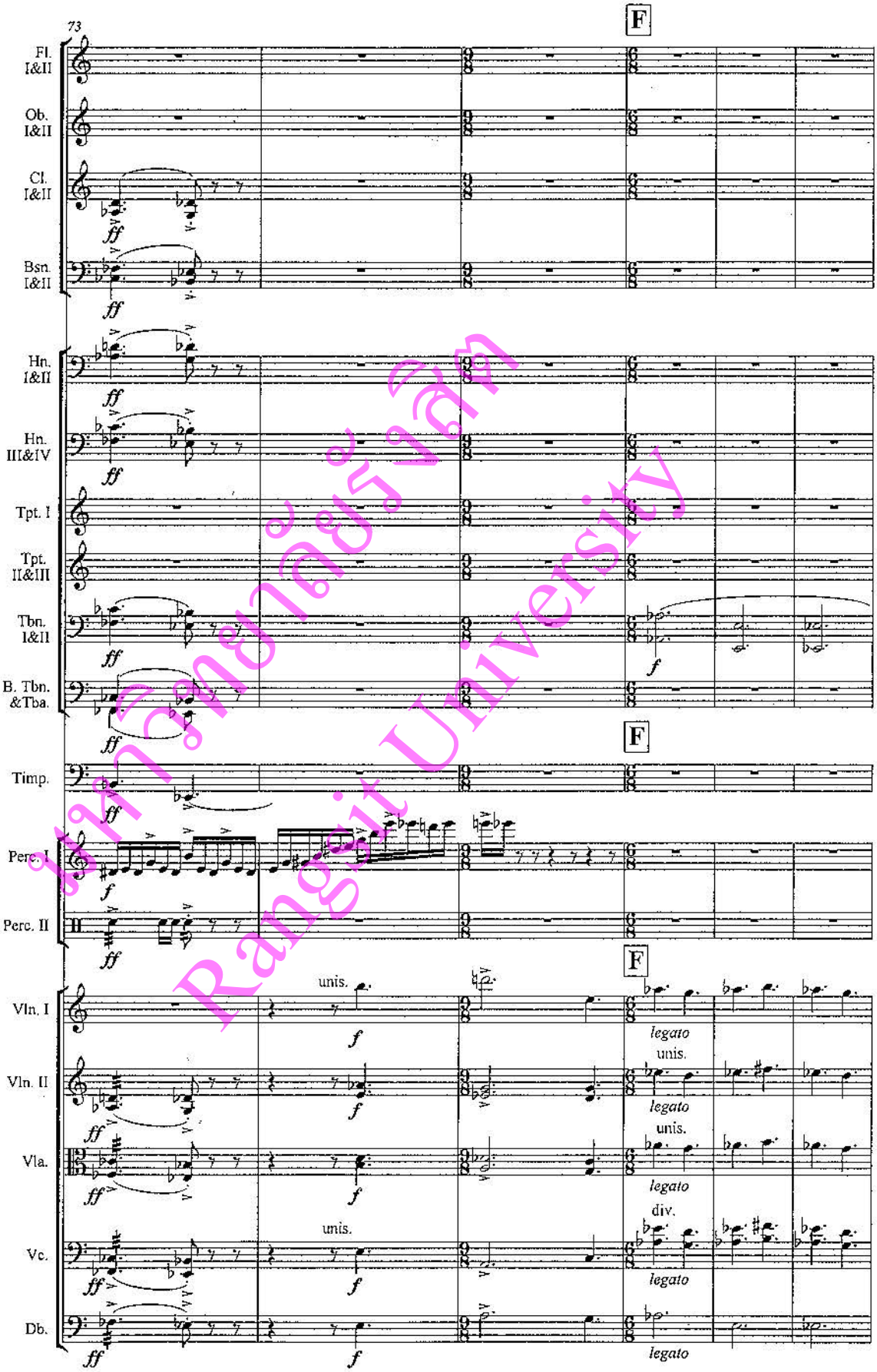
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
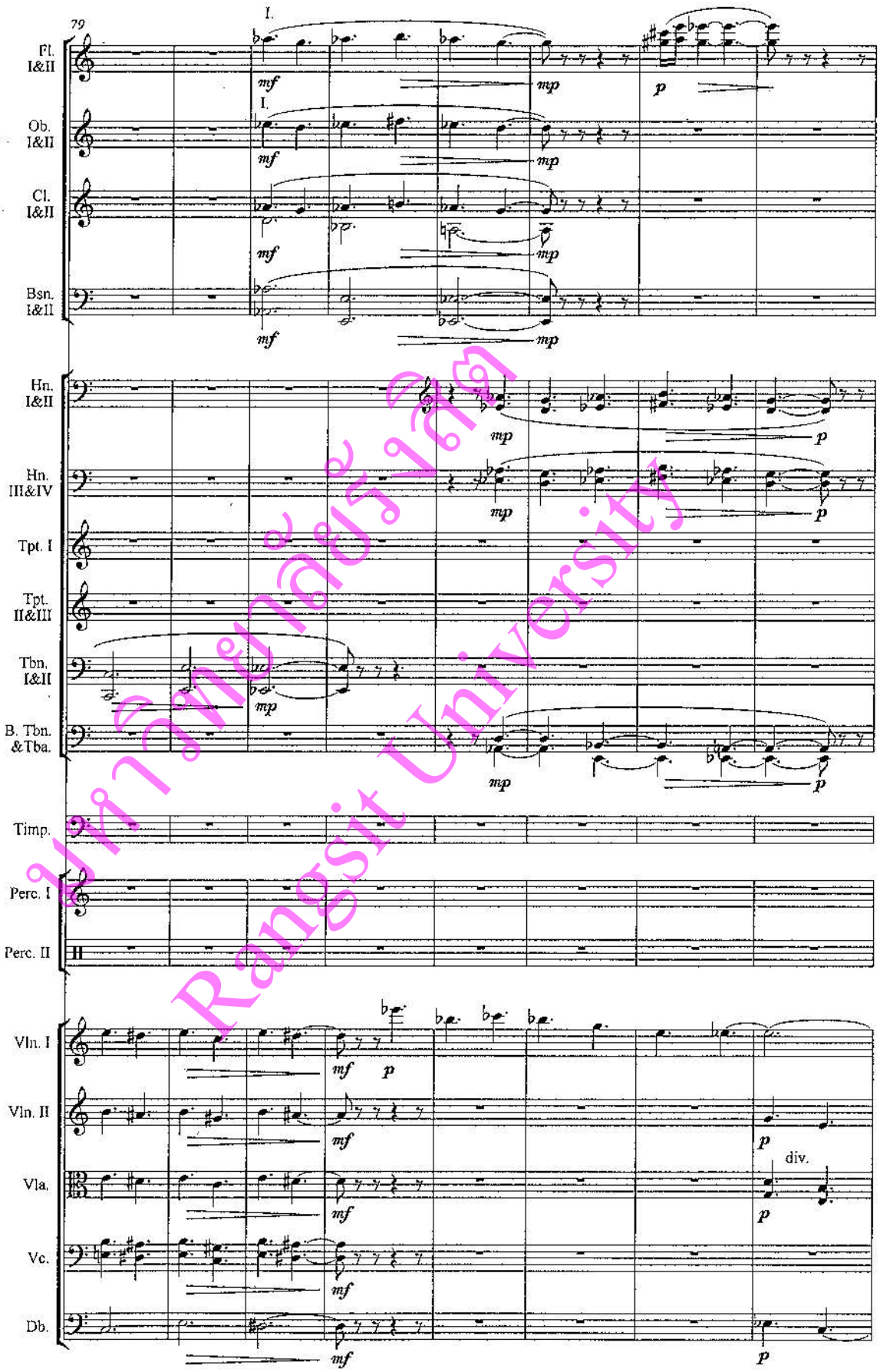
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
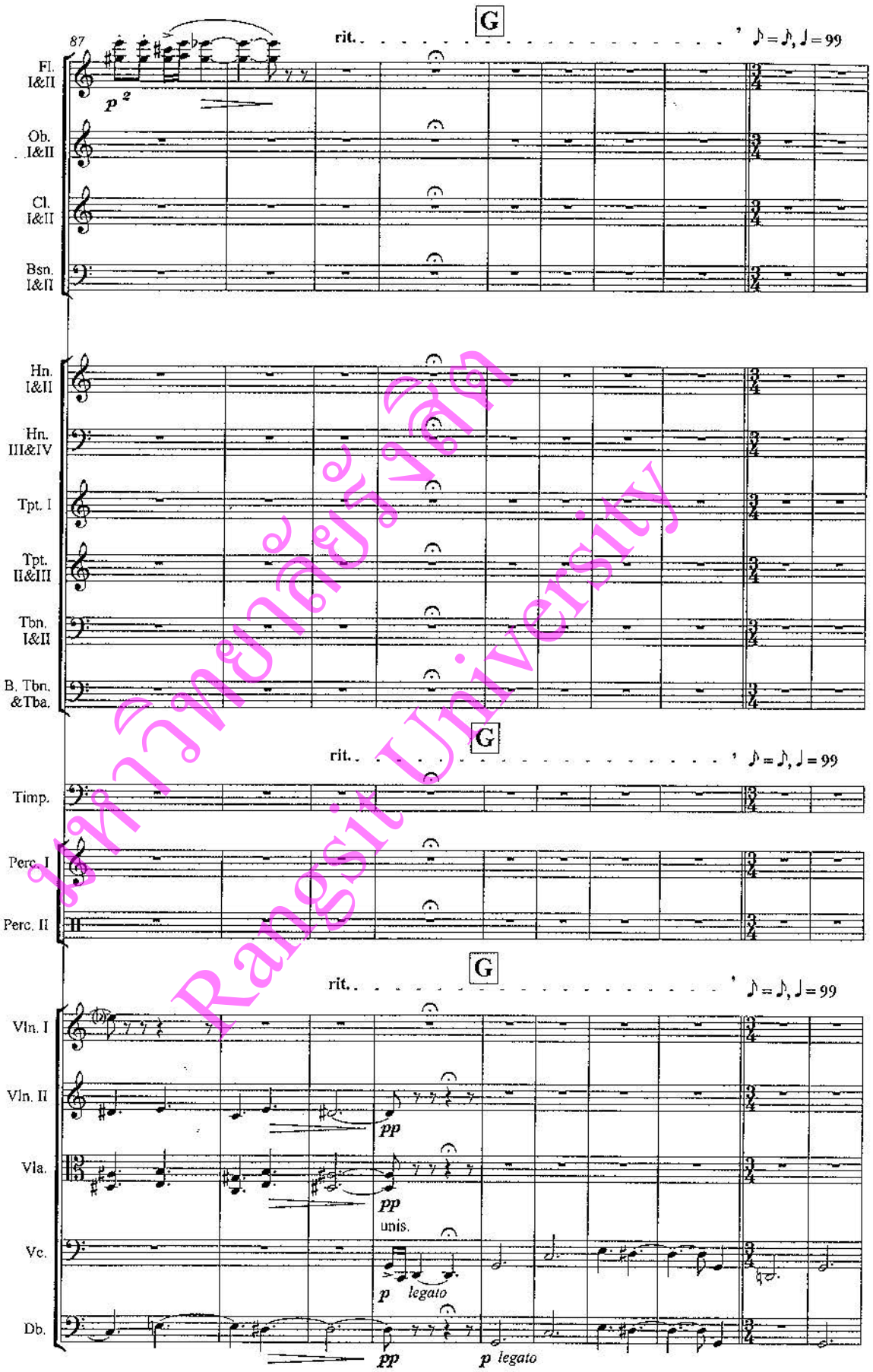
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
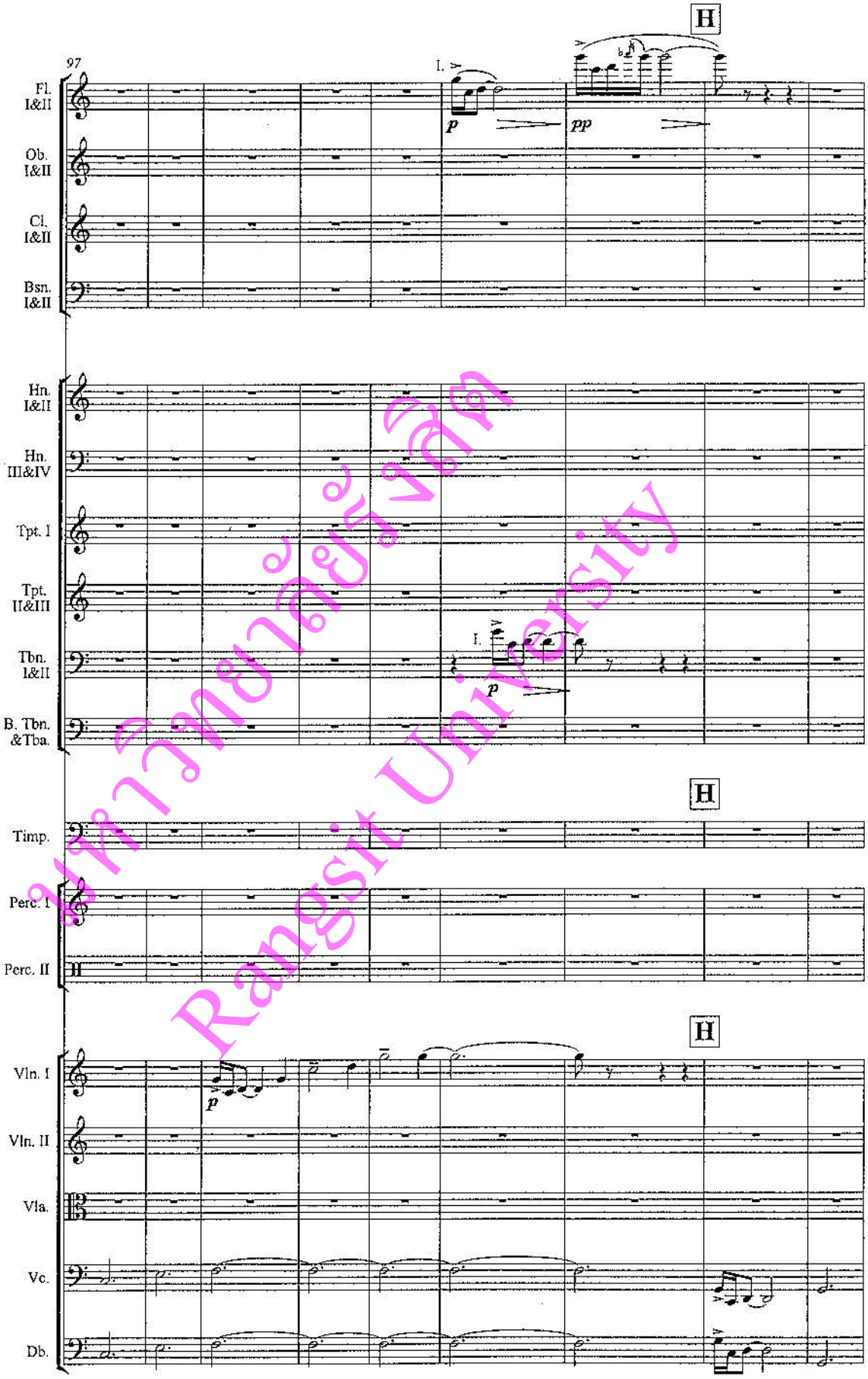
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
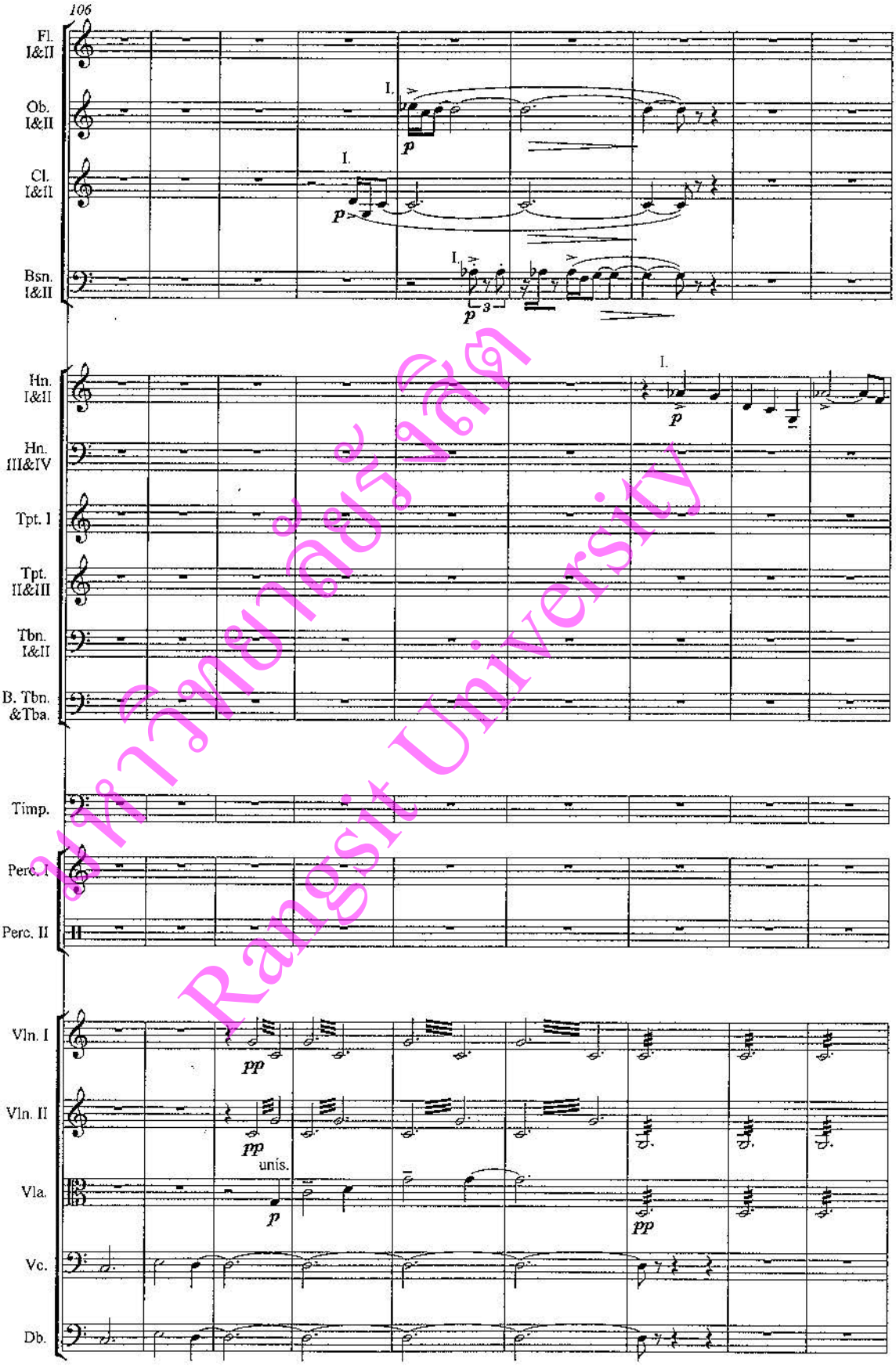
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
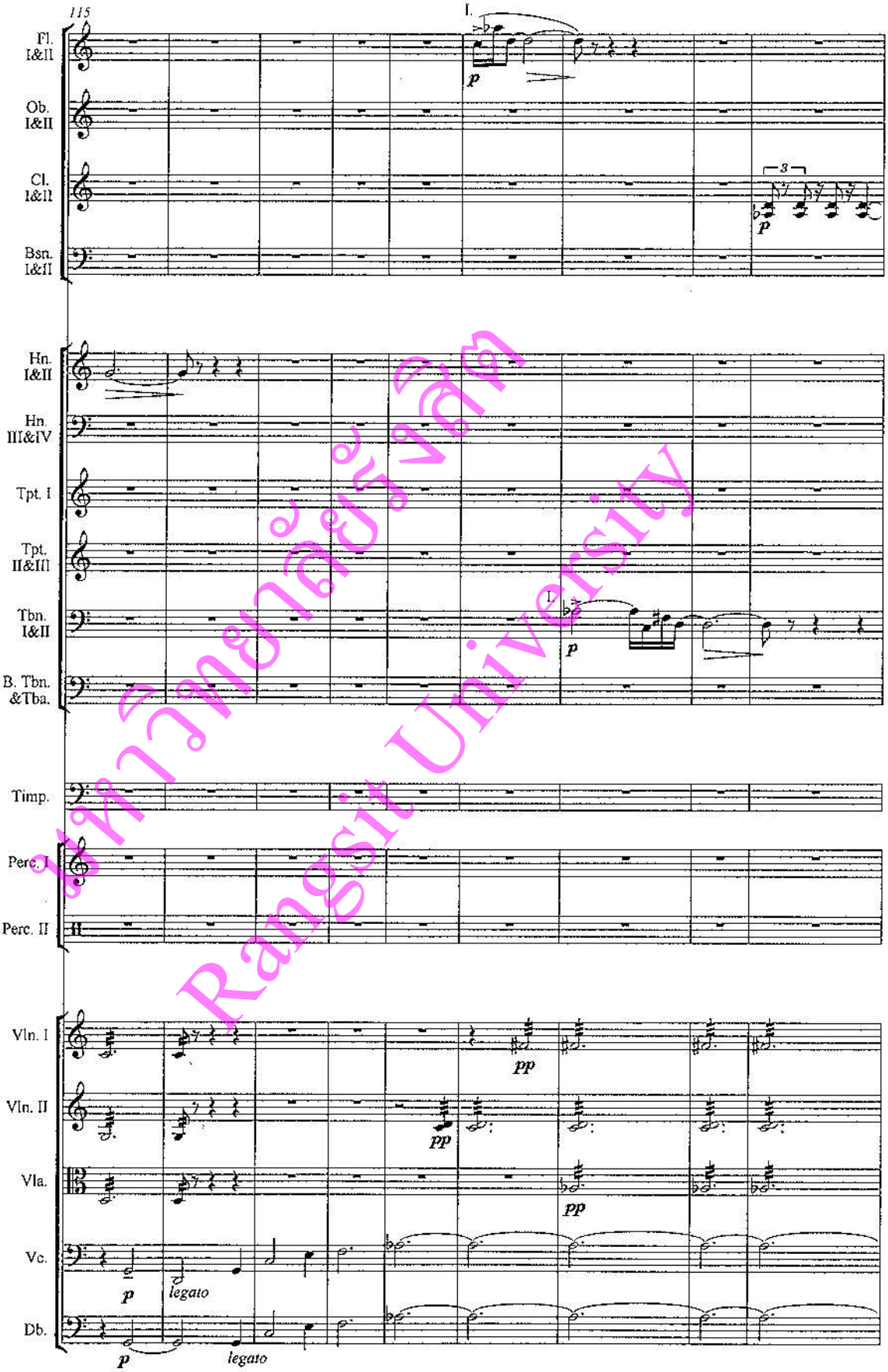
มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University
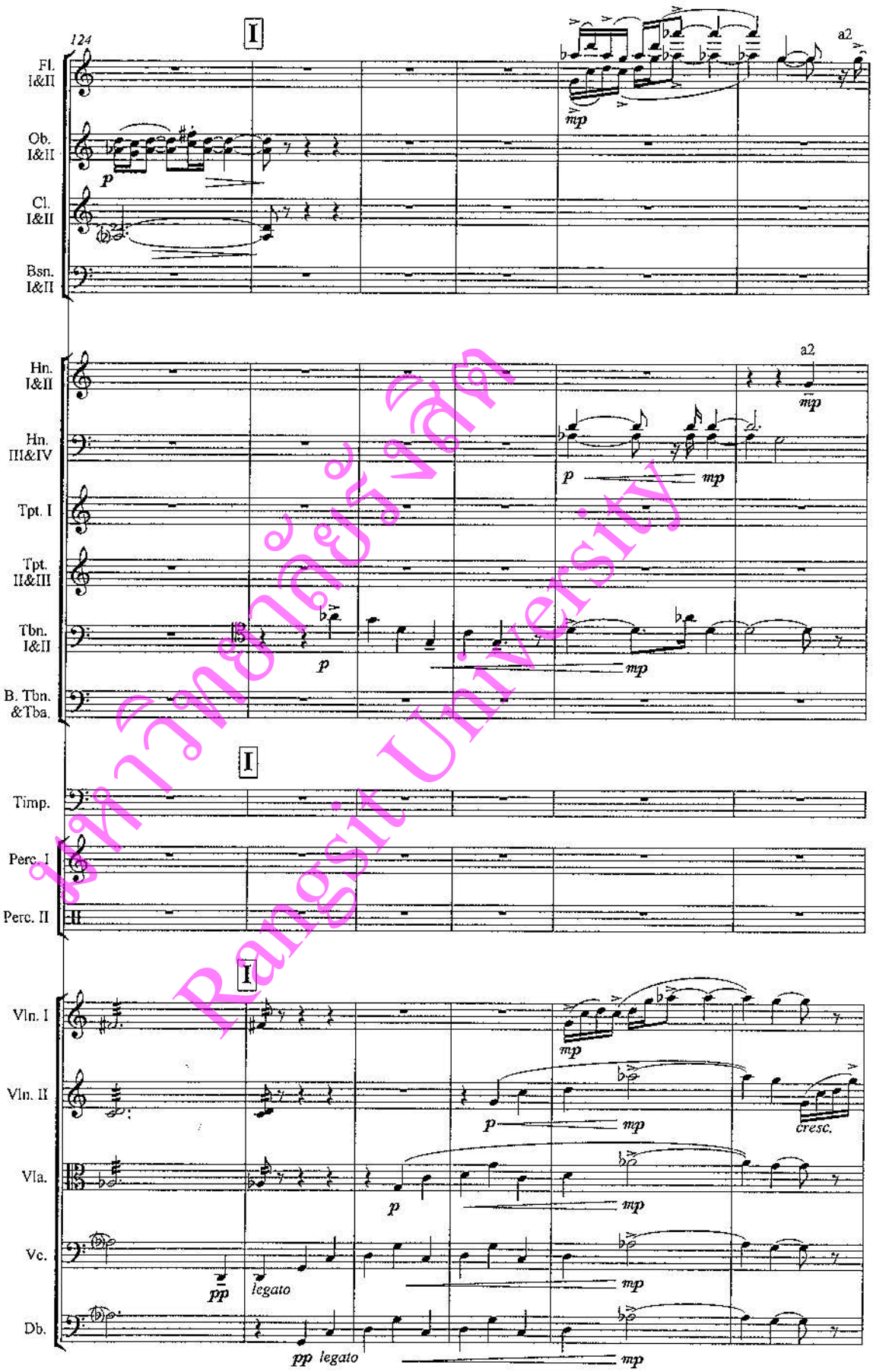
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
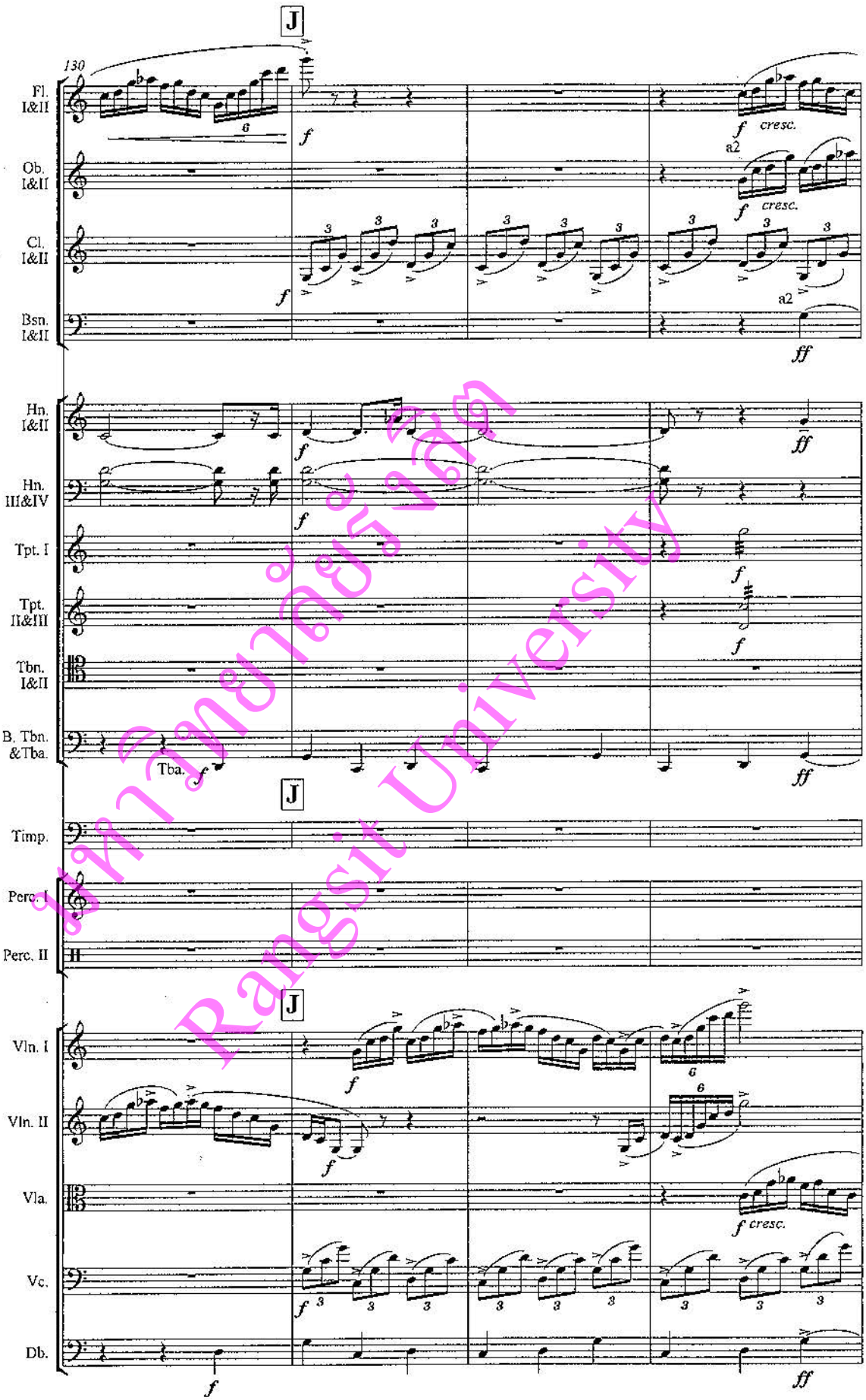
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
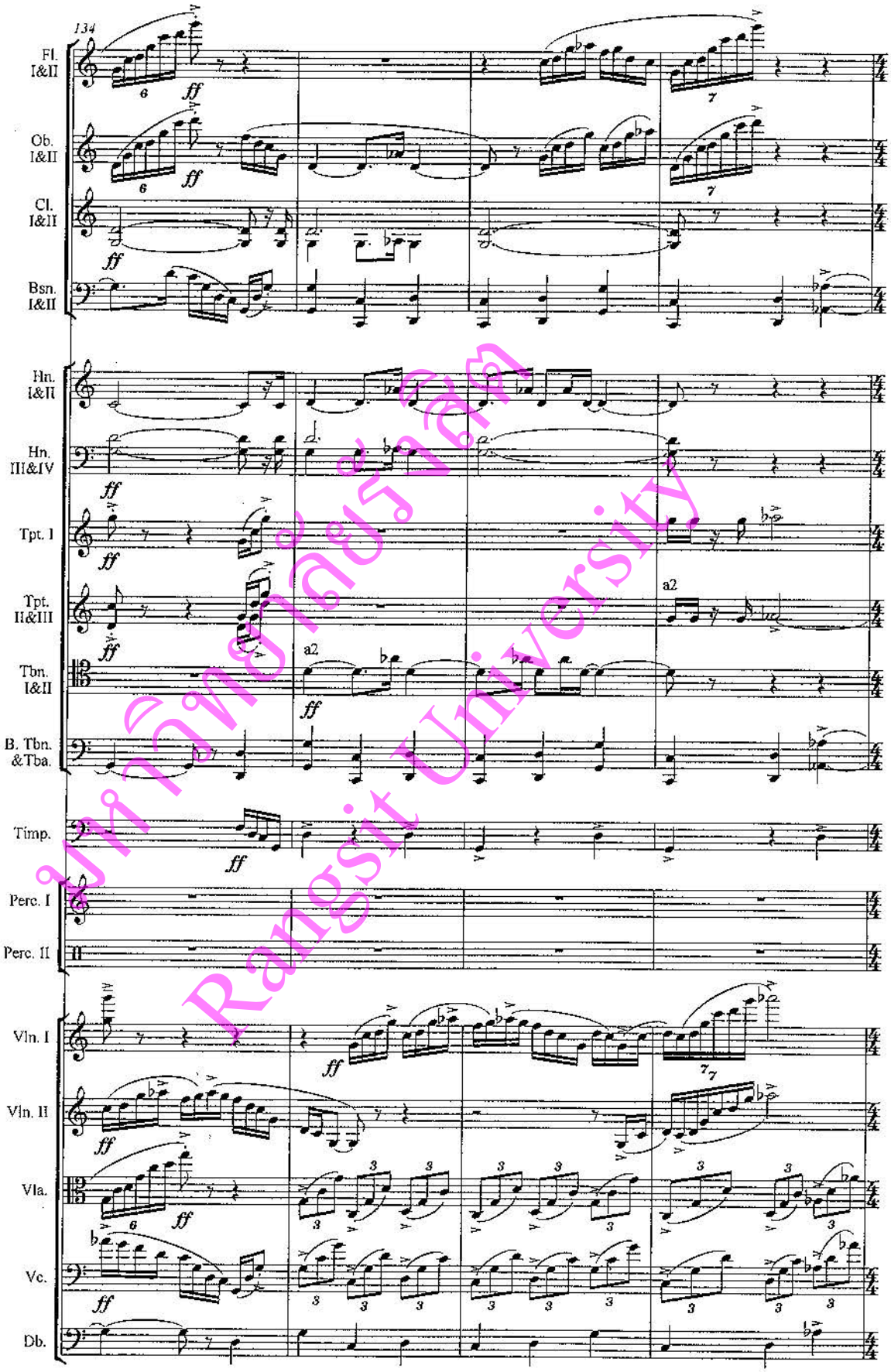
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
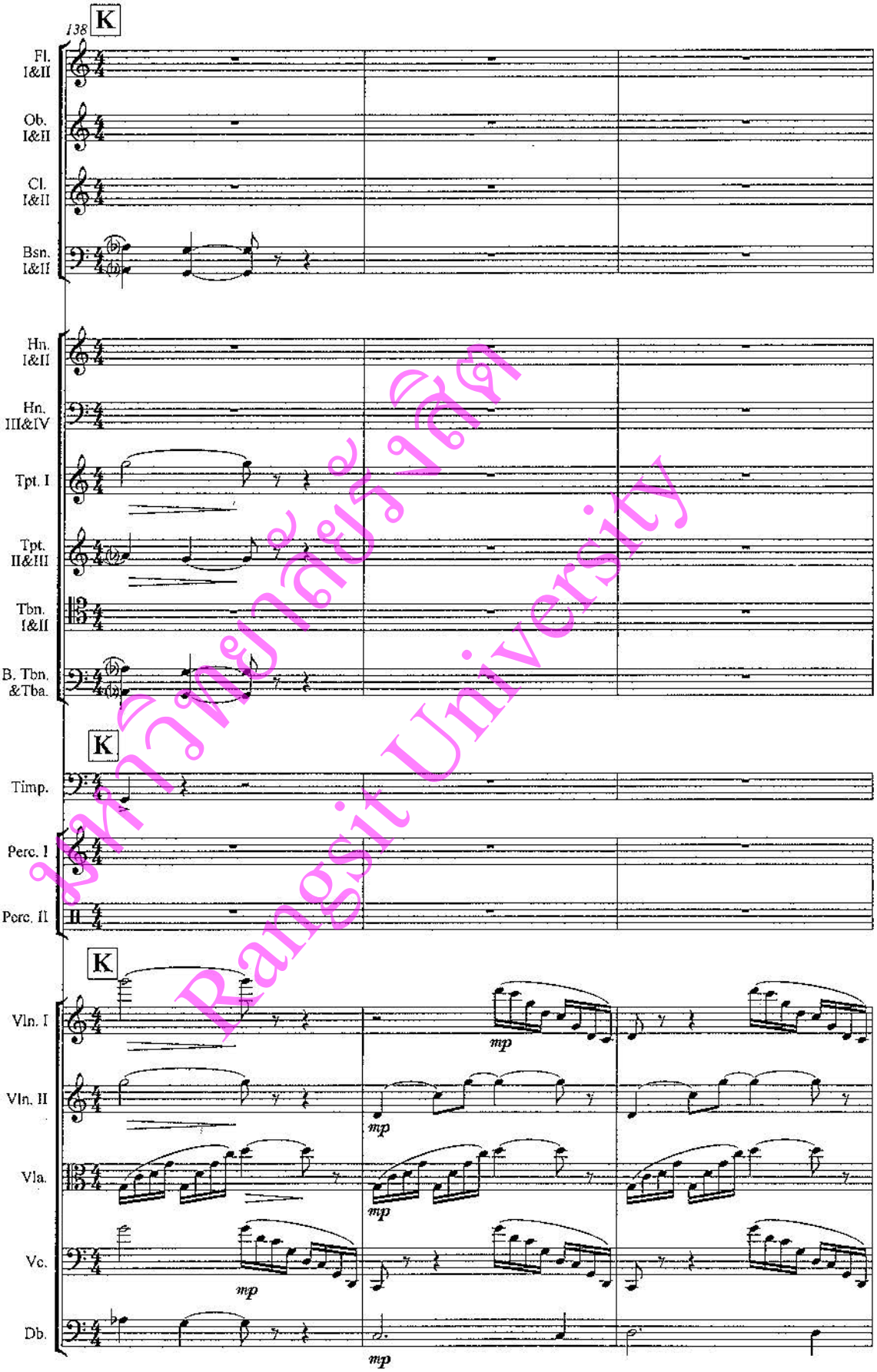
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
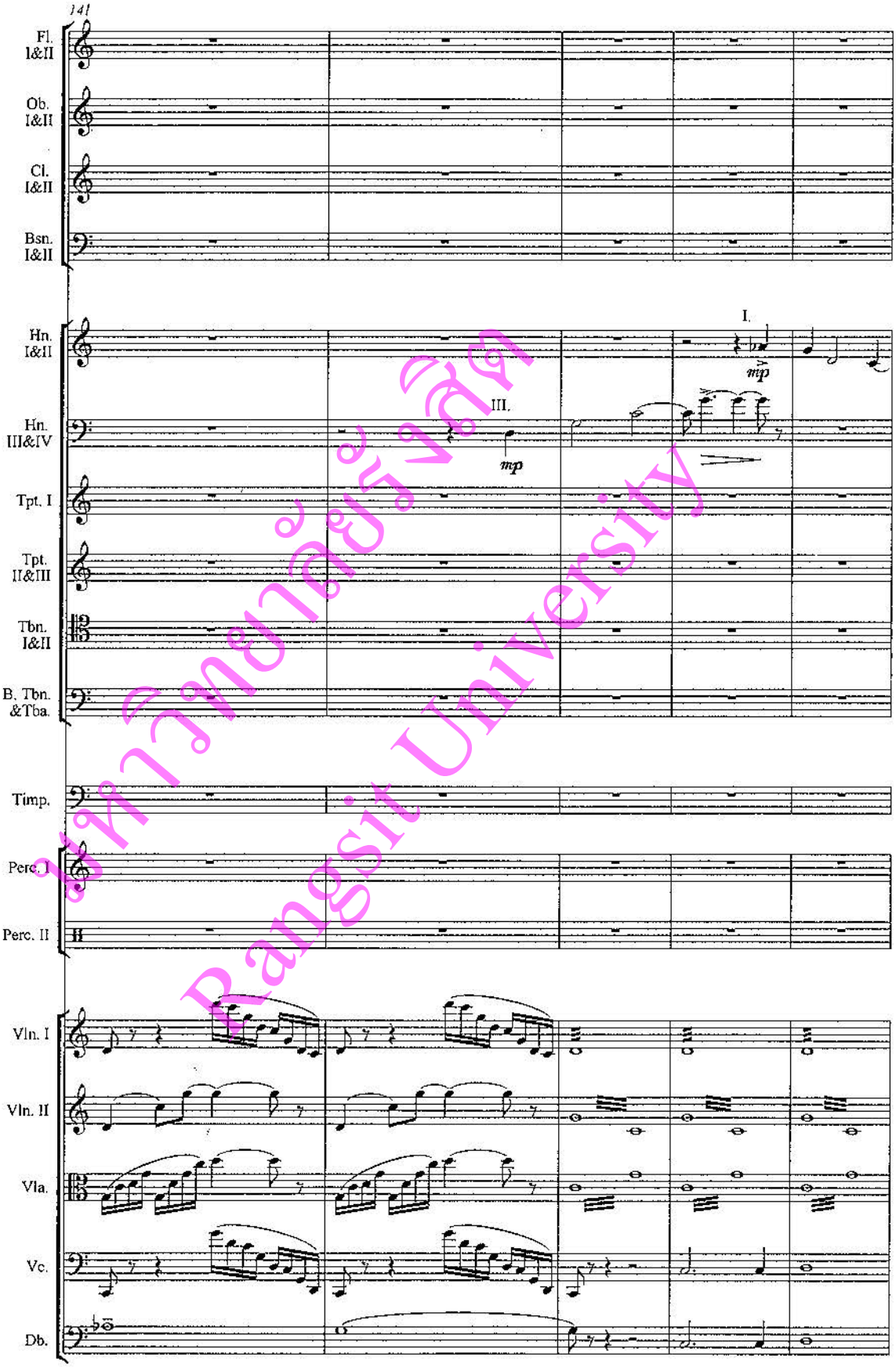
มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University
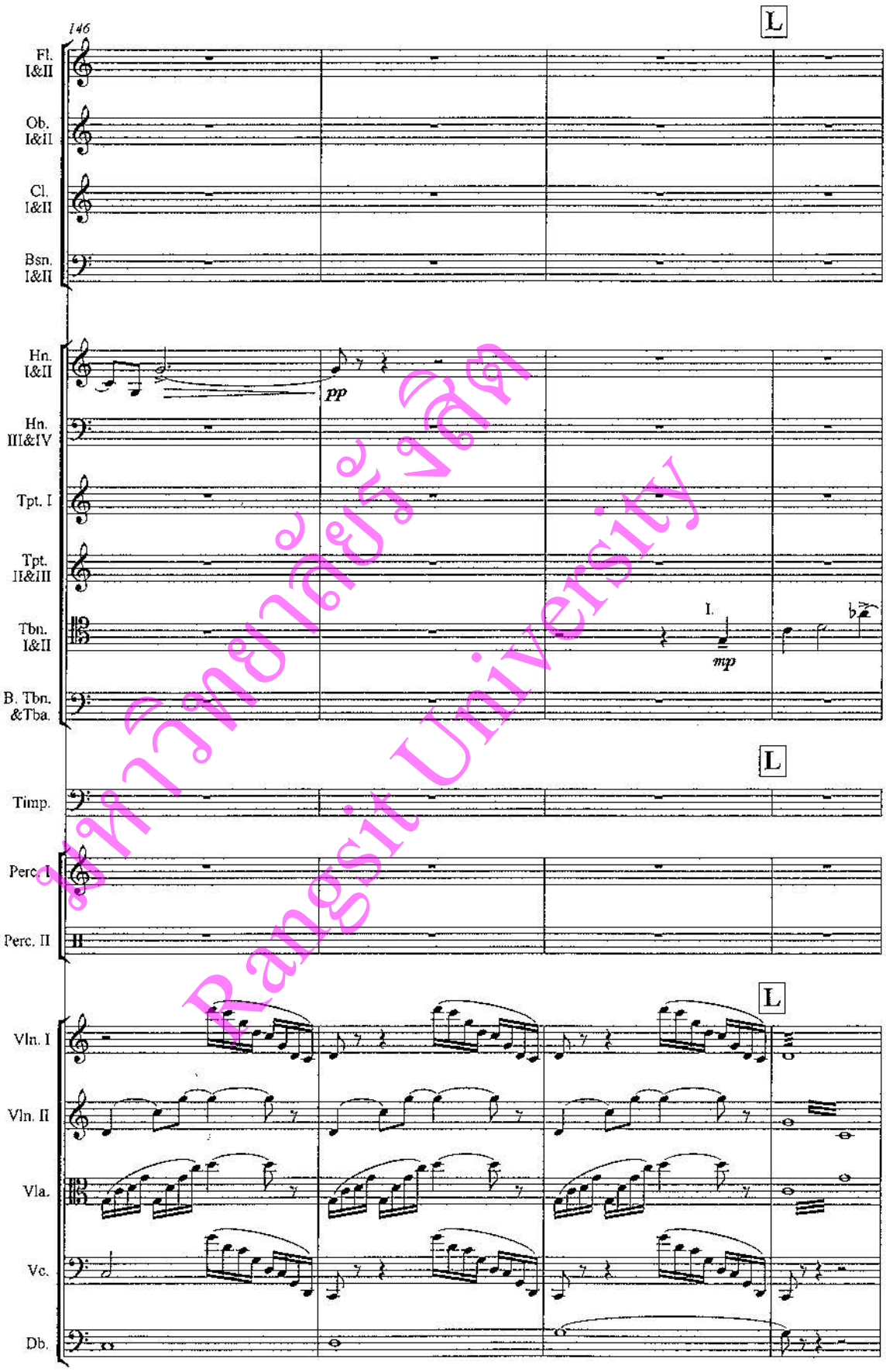
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
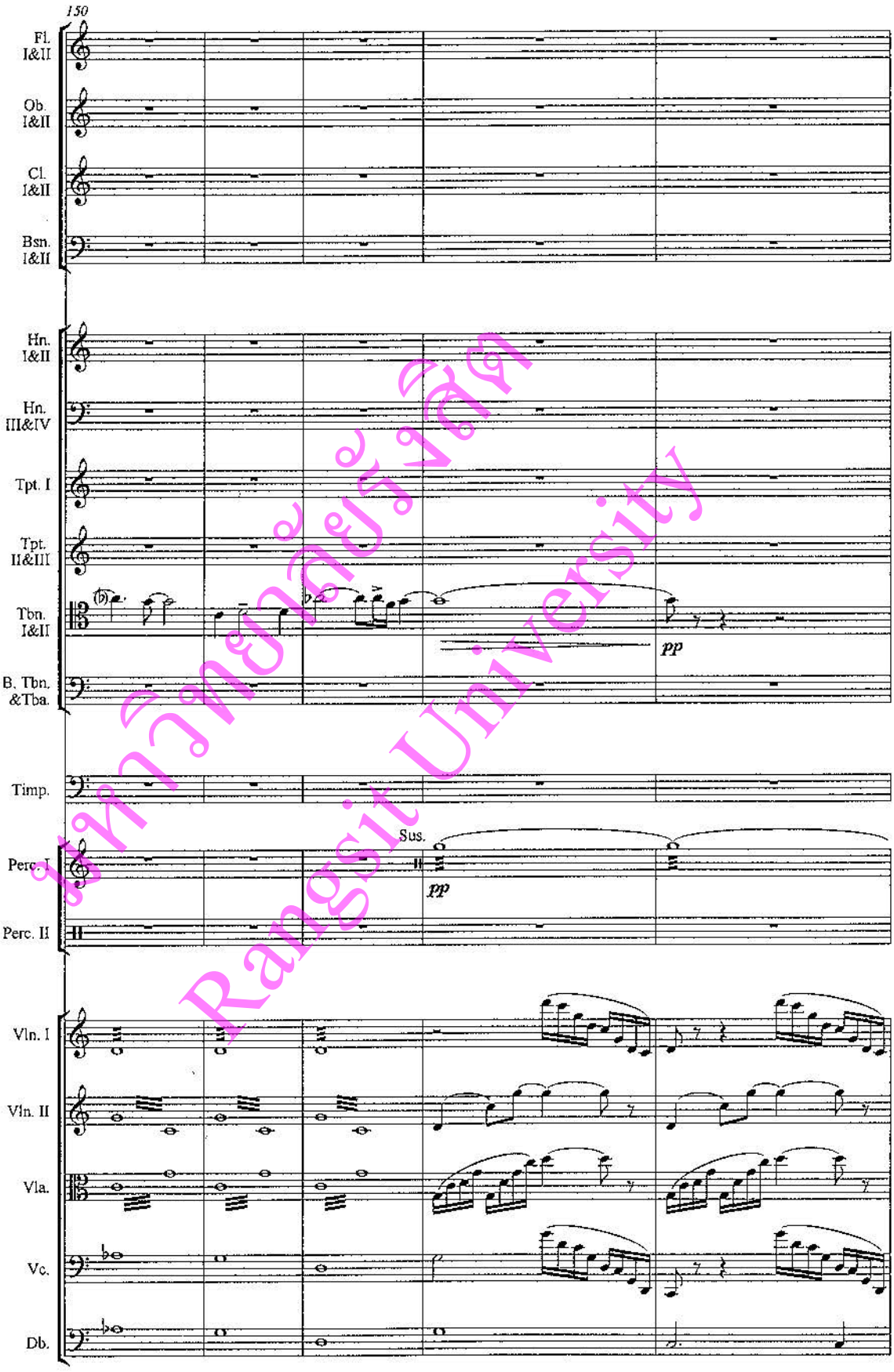
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
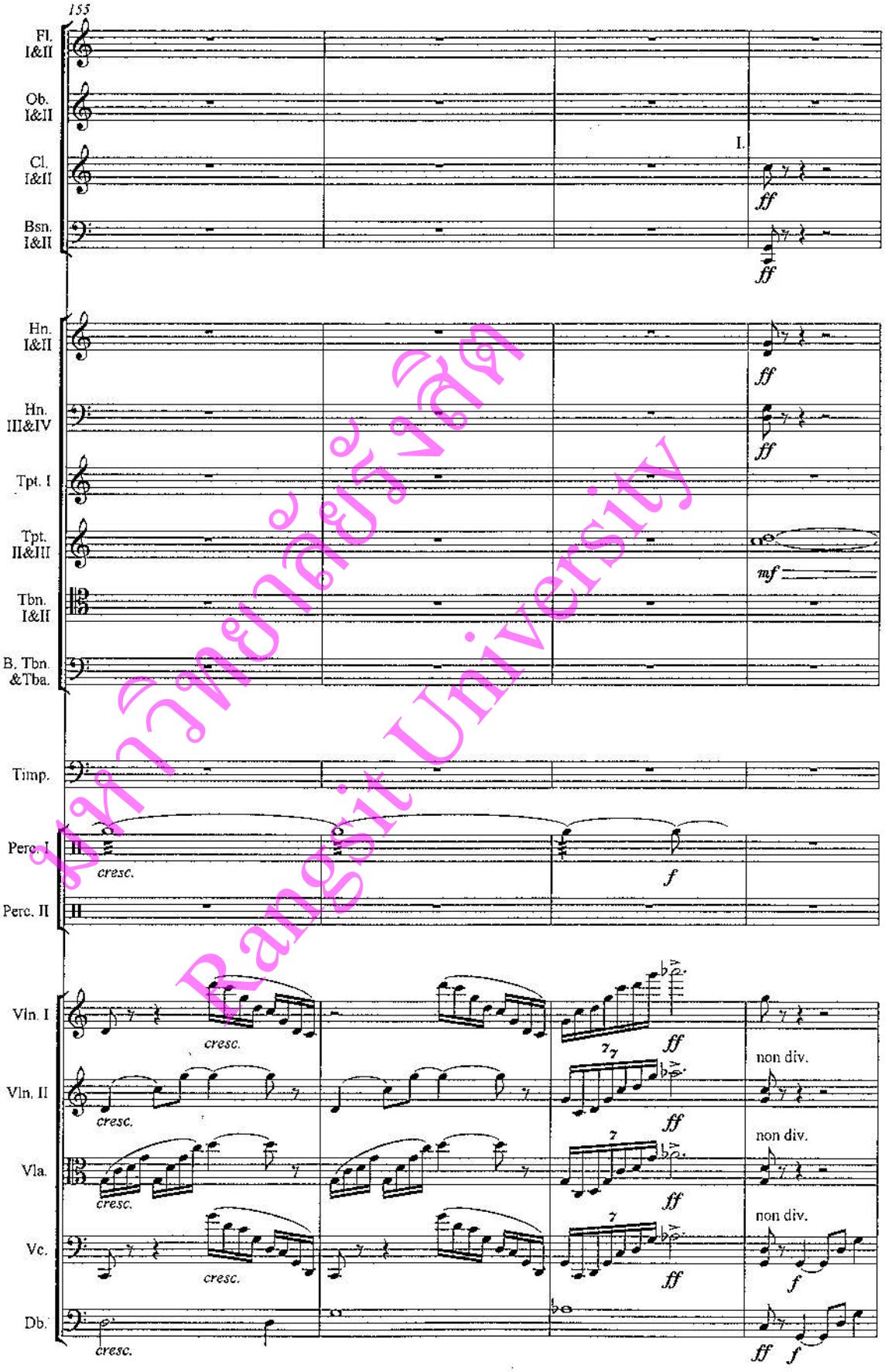
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
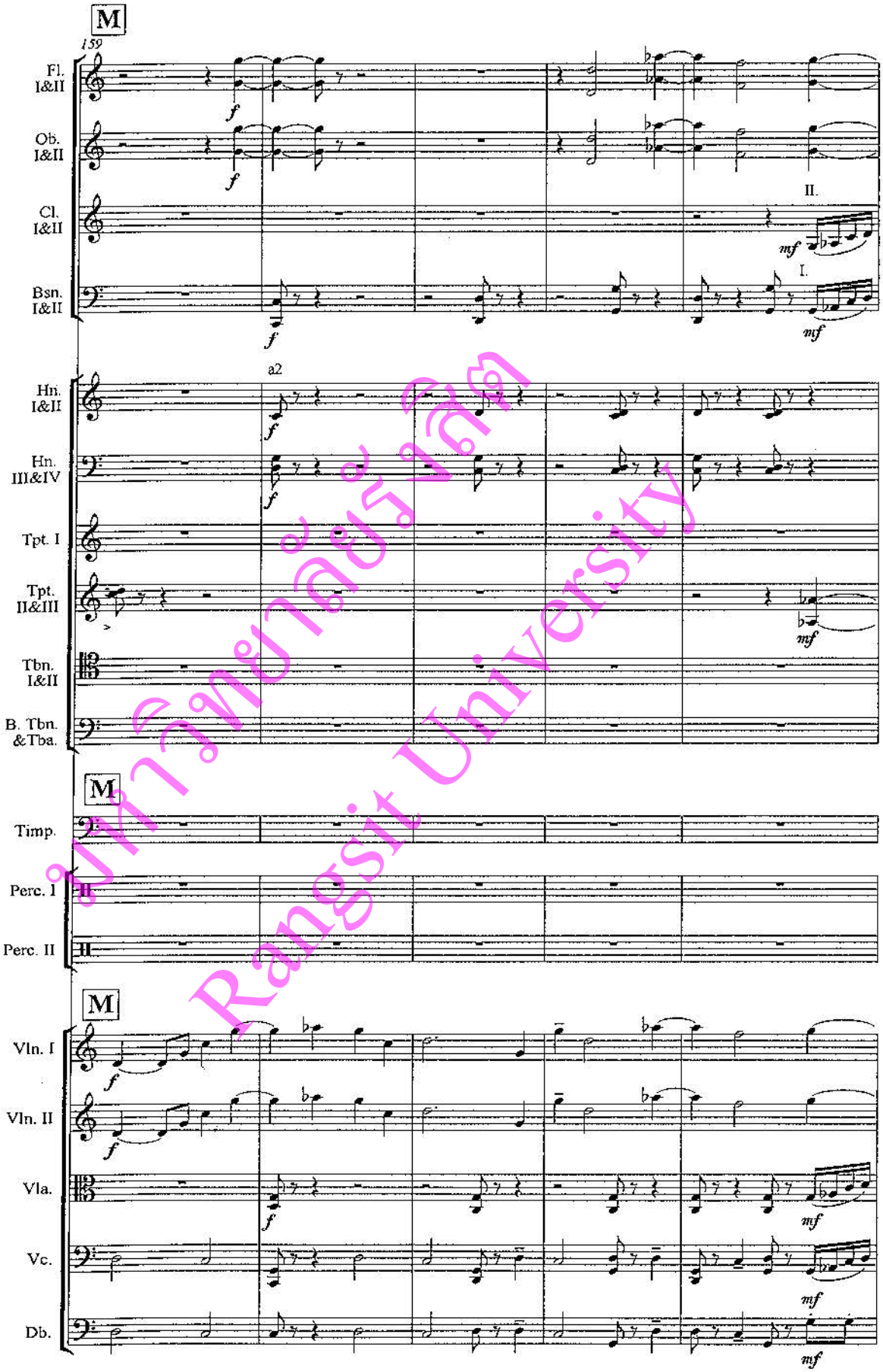
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
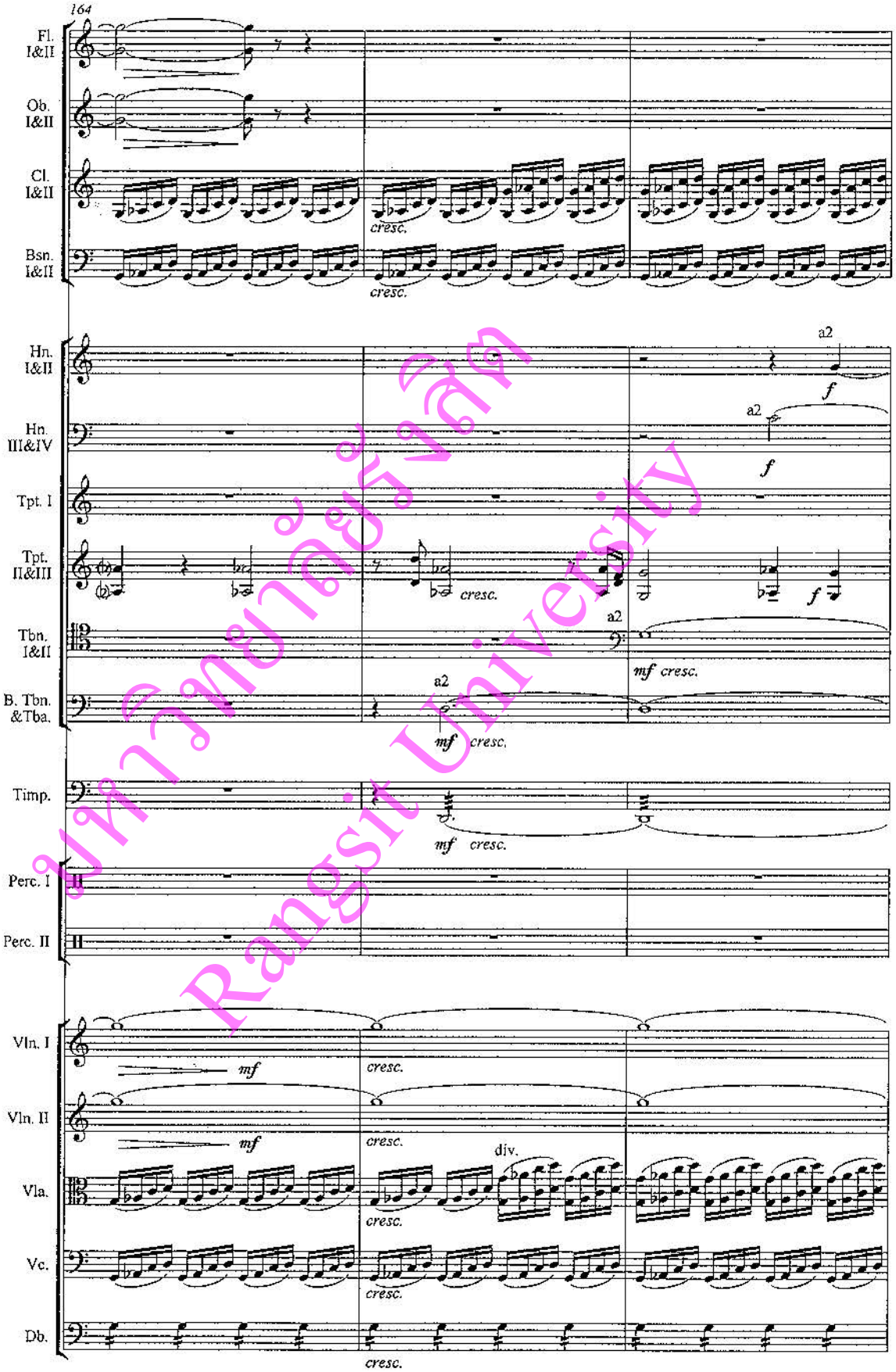
มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University
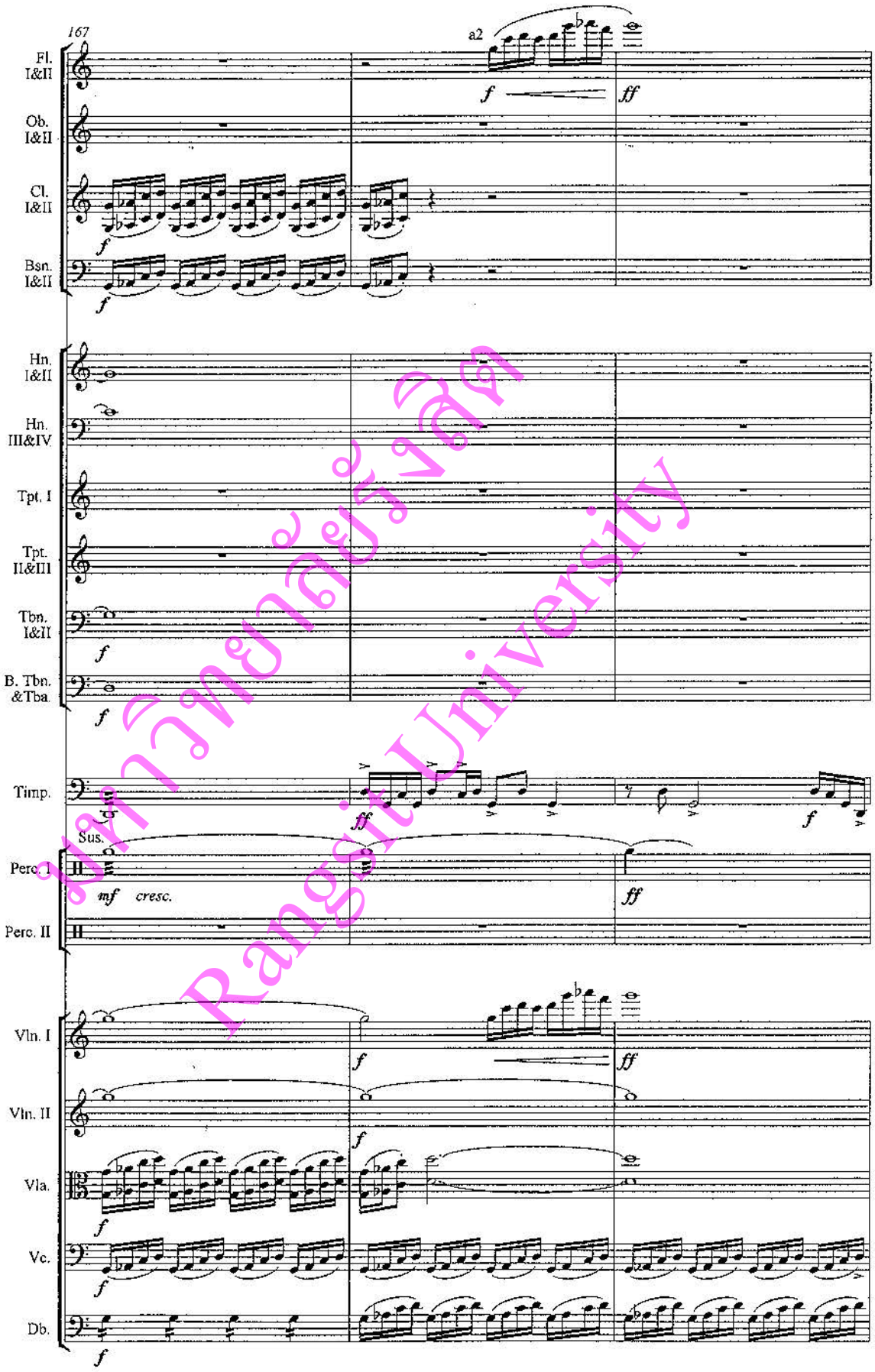
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
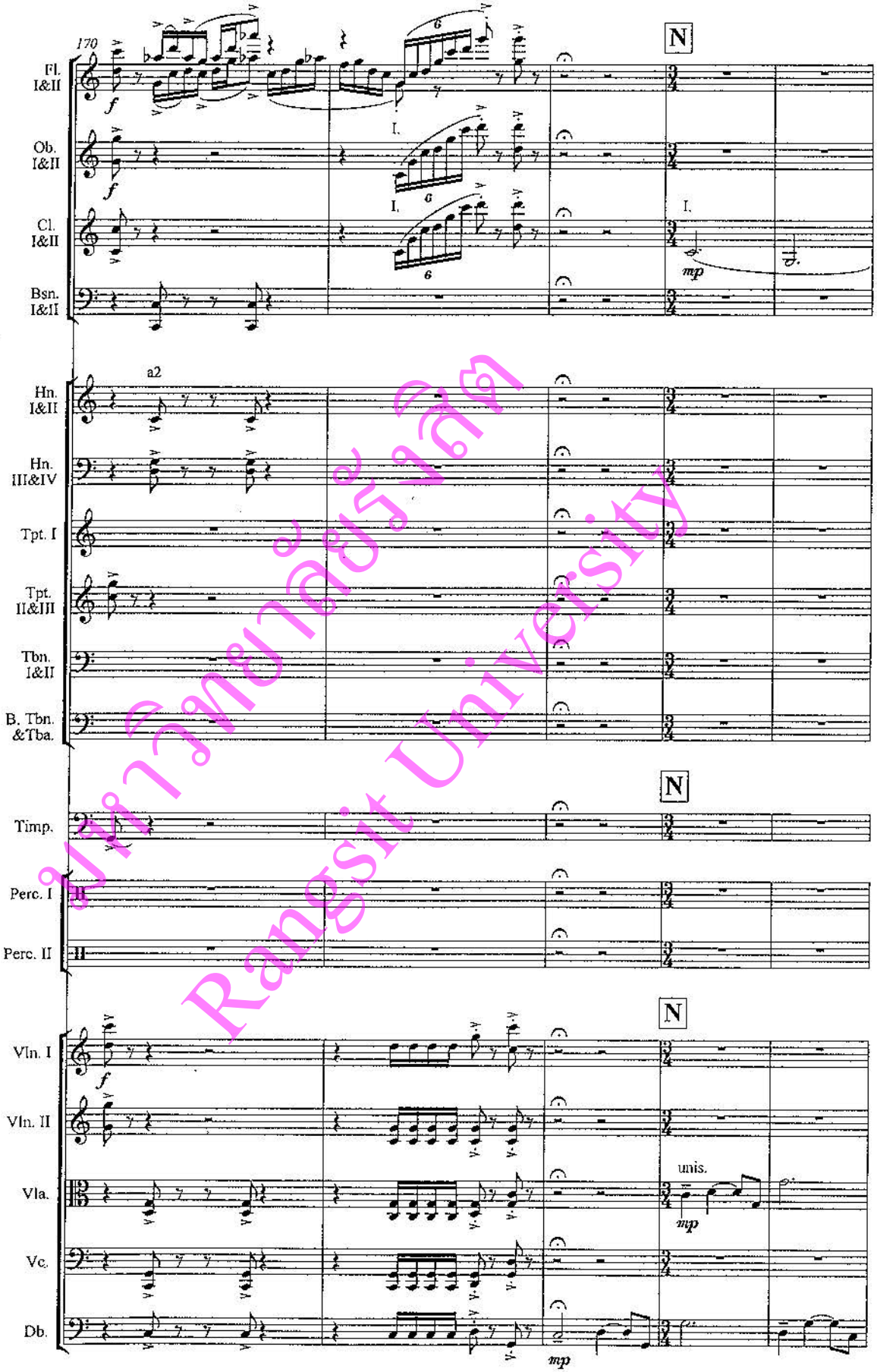
มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University
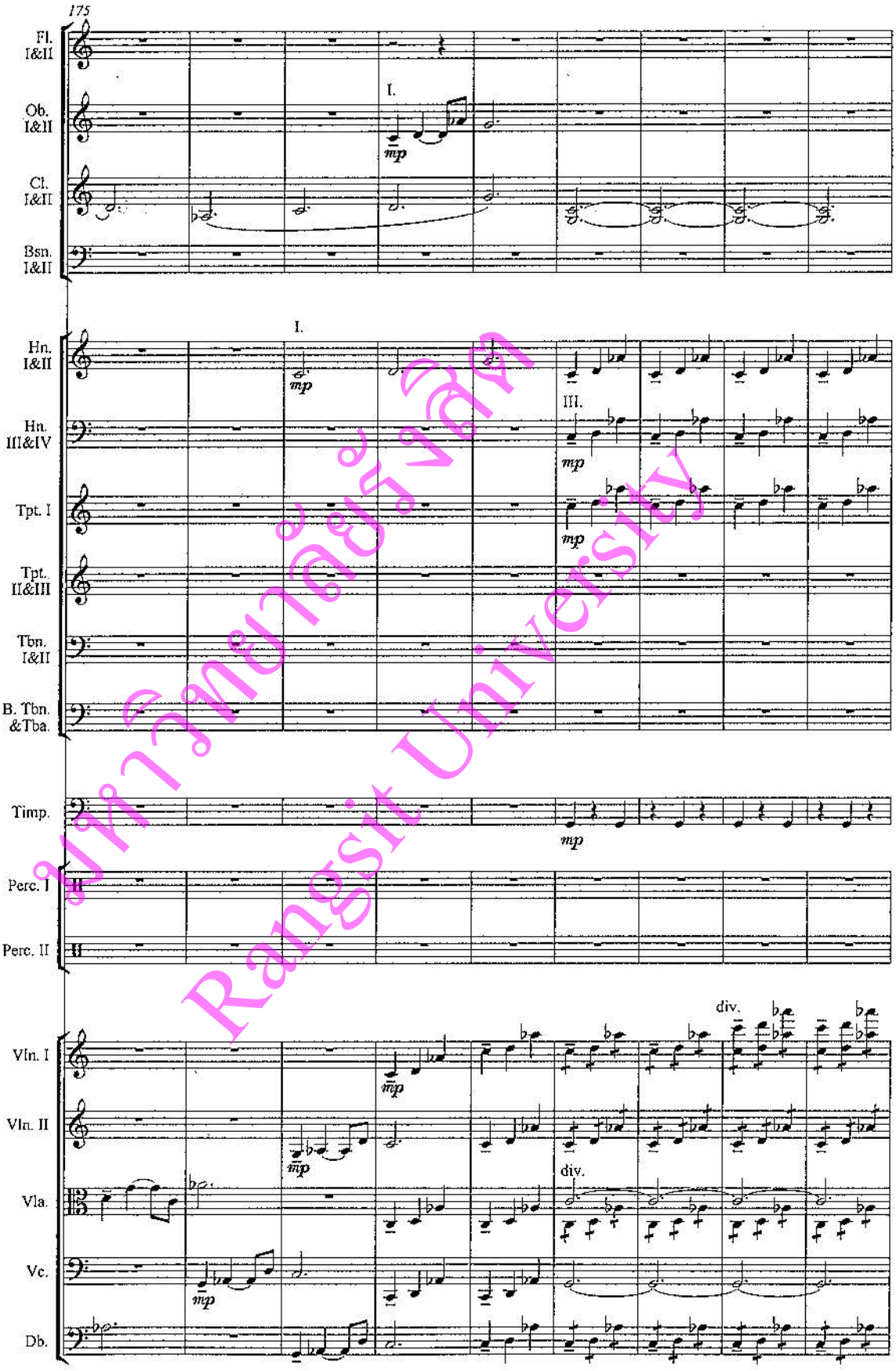
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
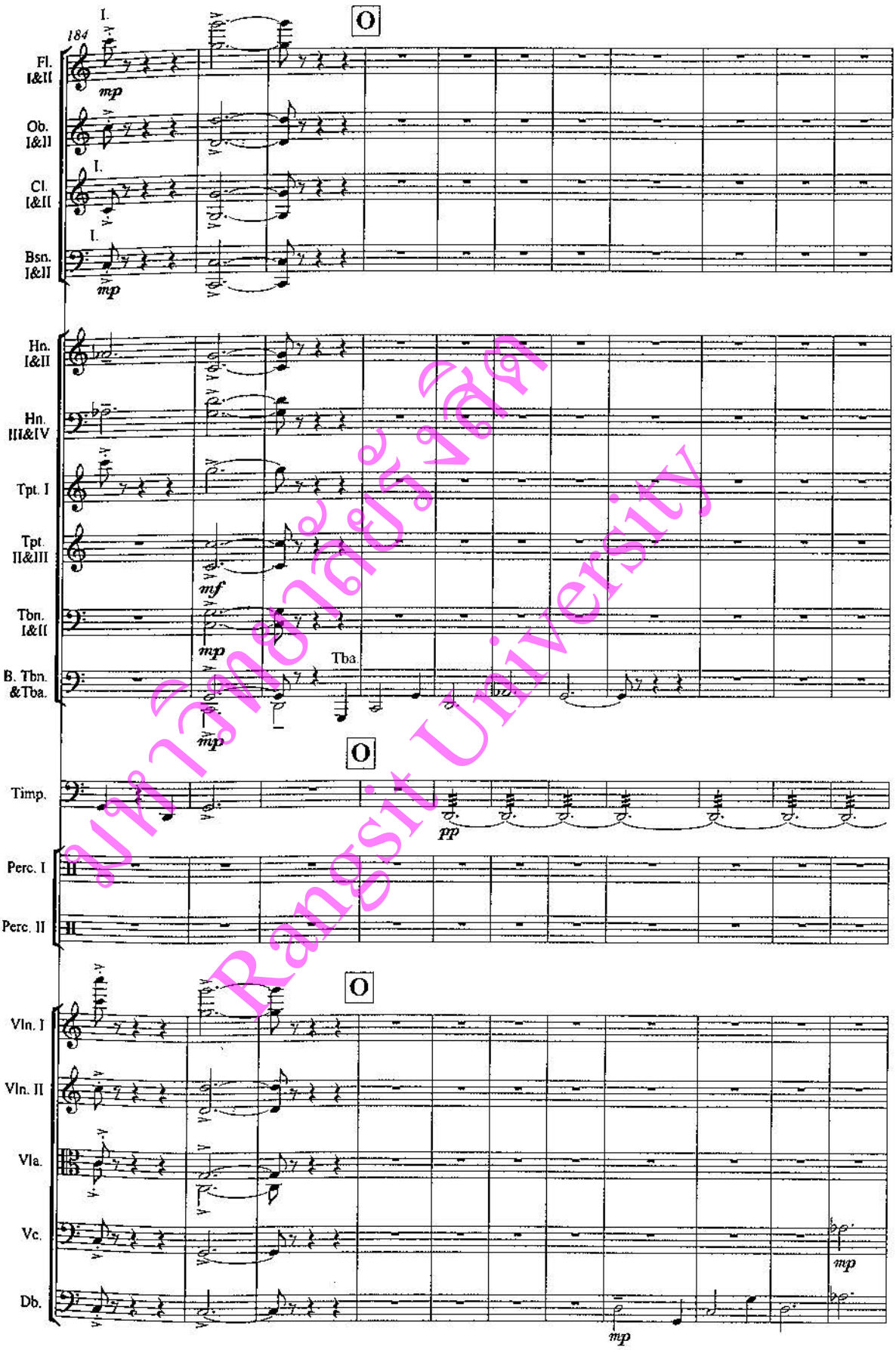
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
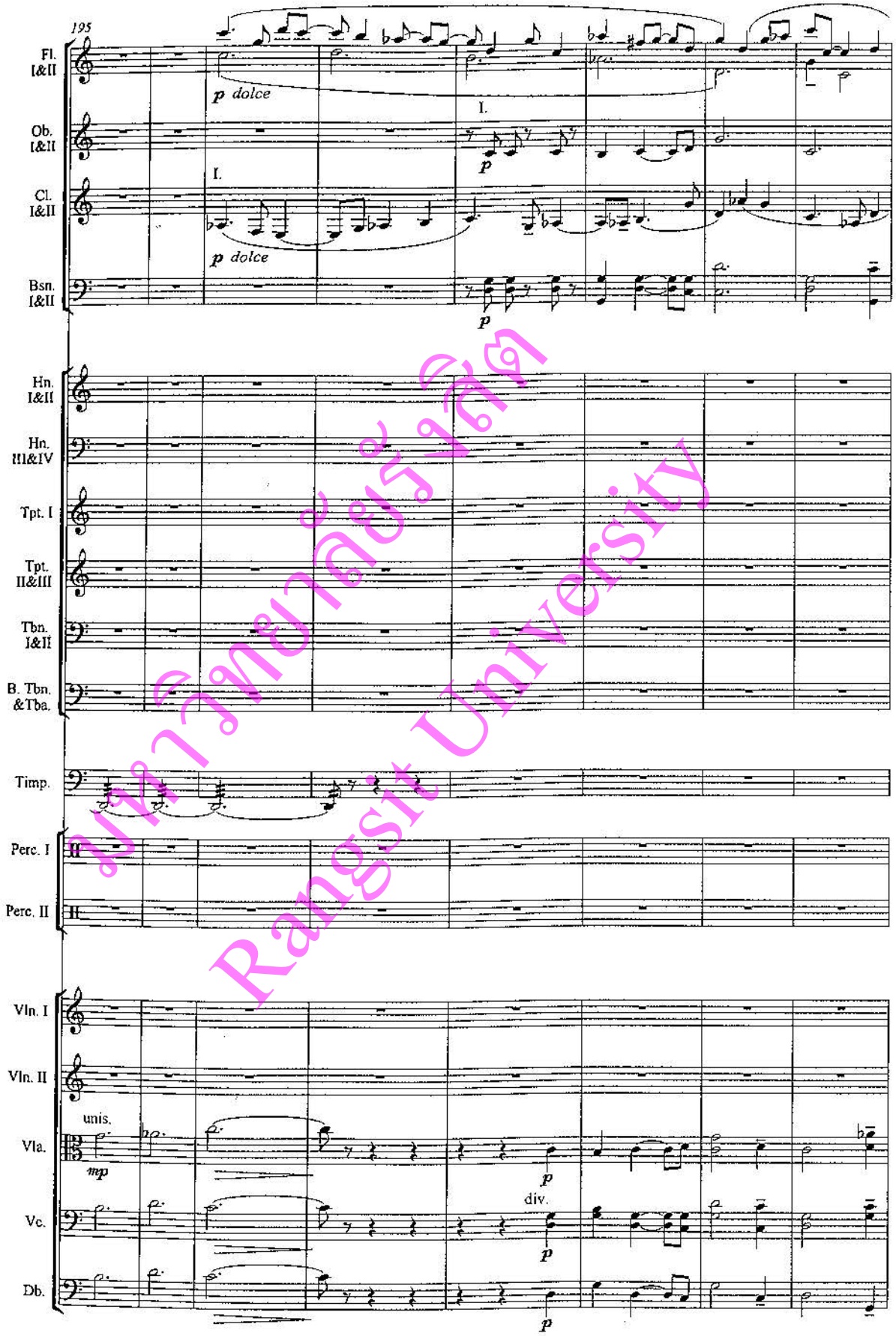
มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University
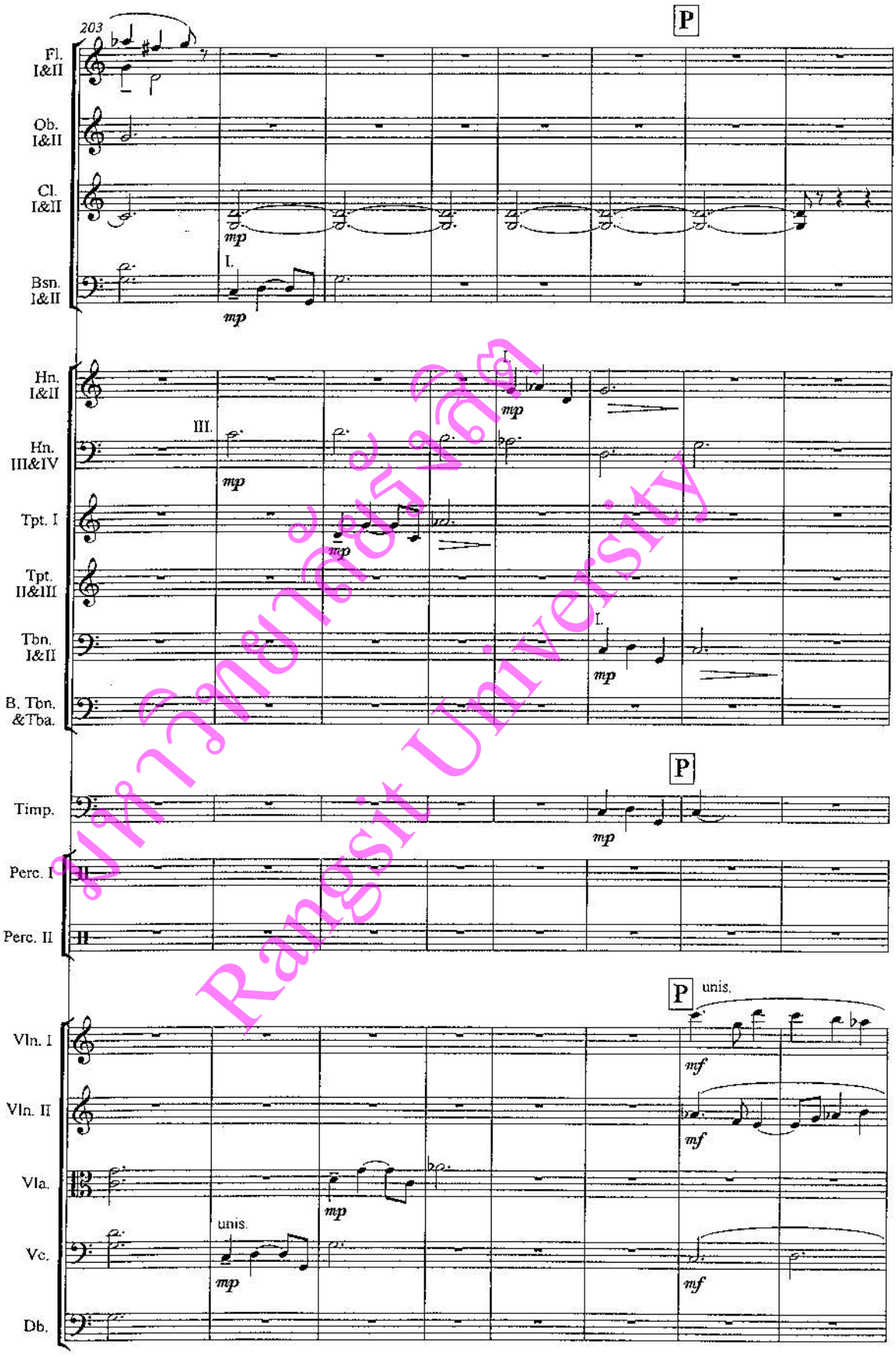
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
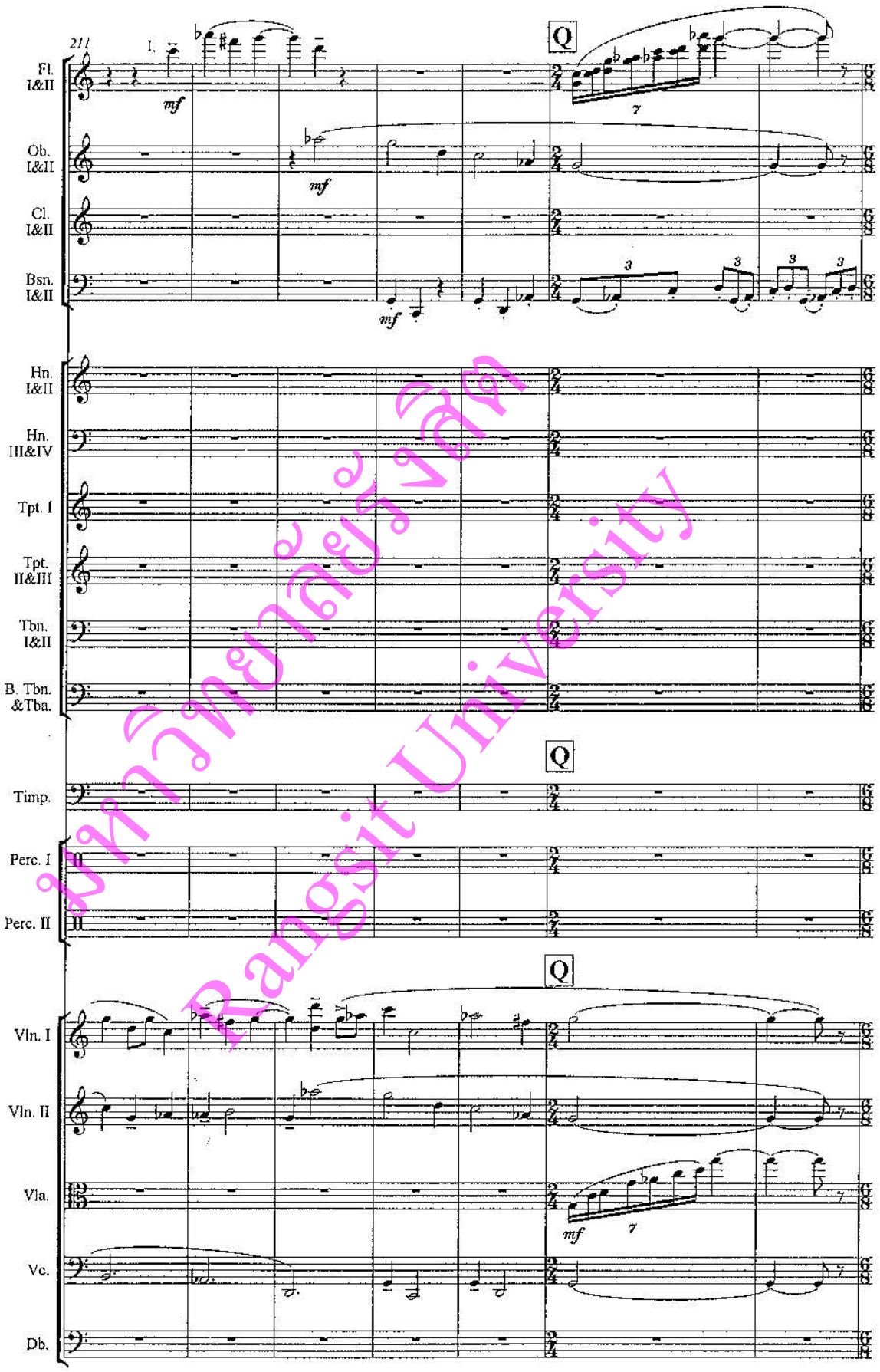
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
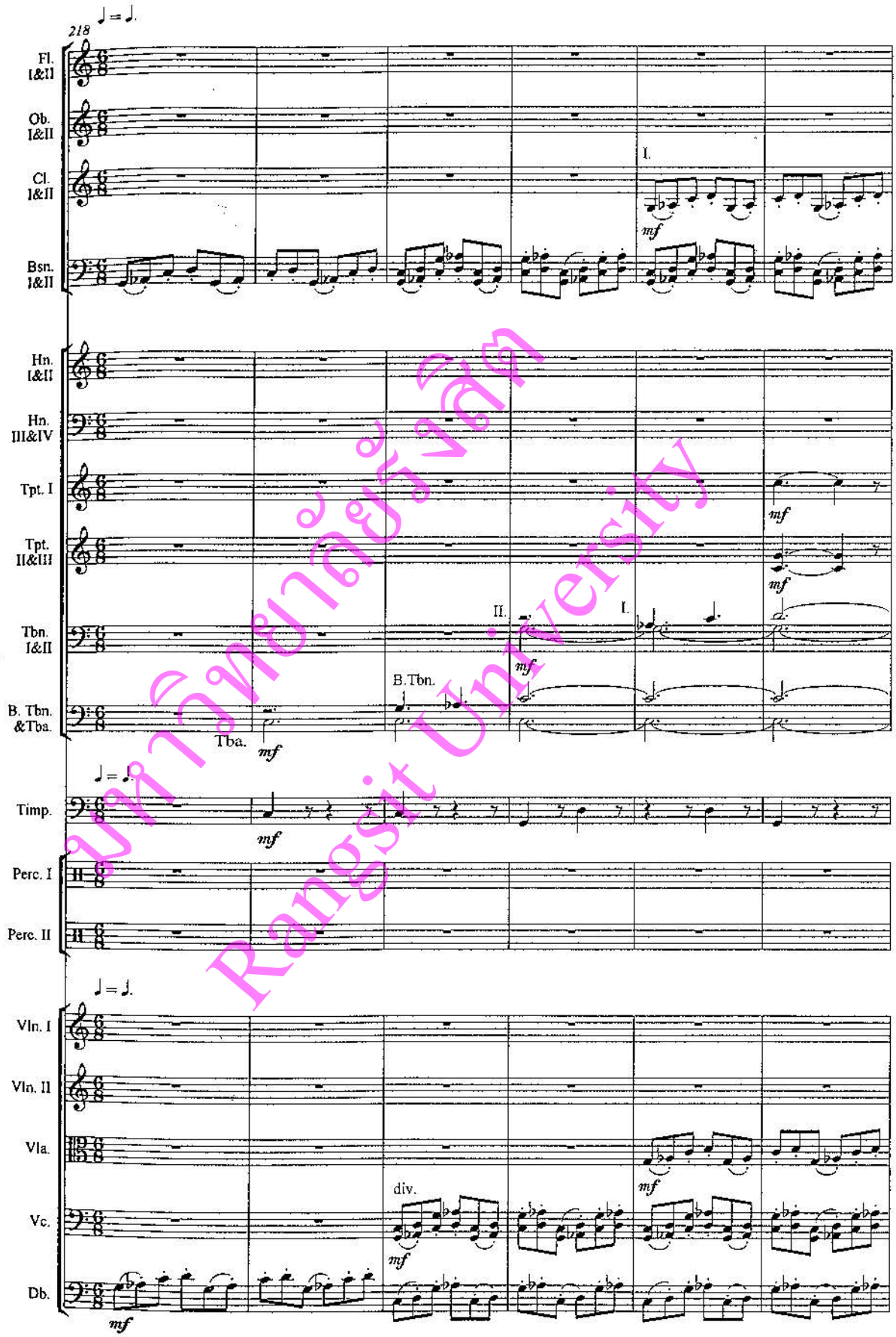
มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University
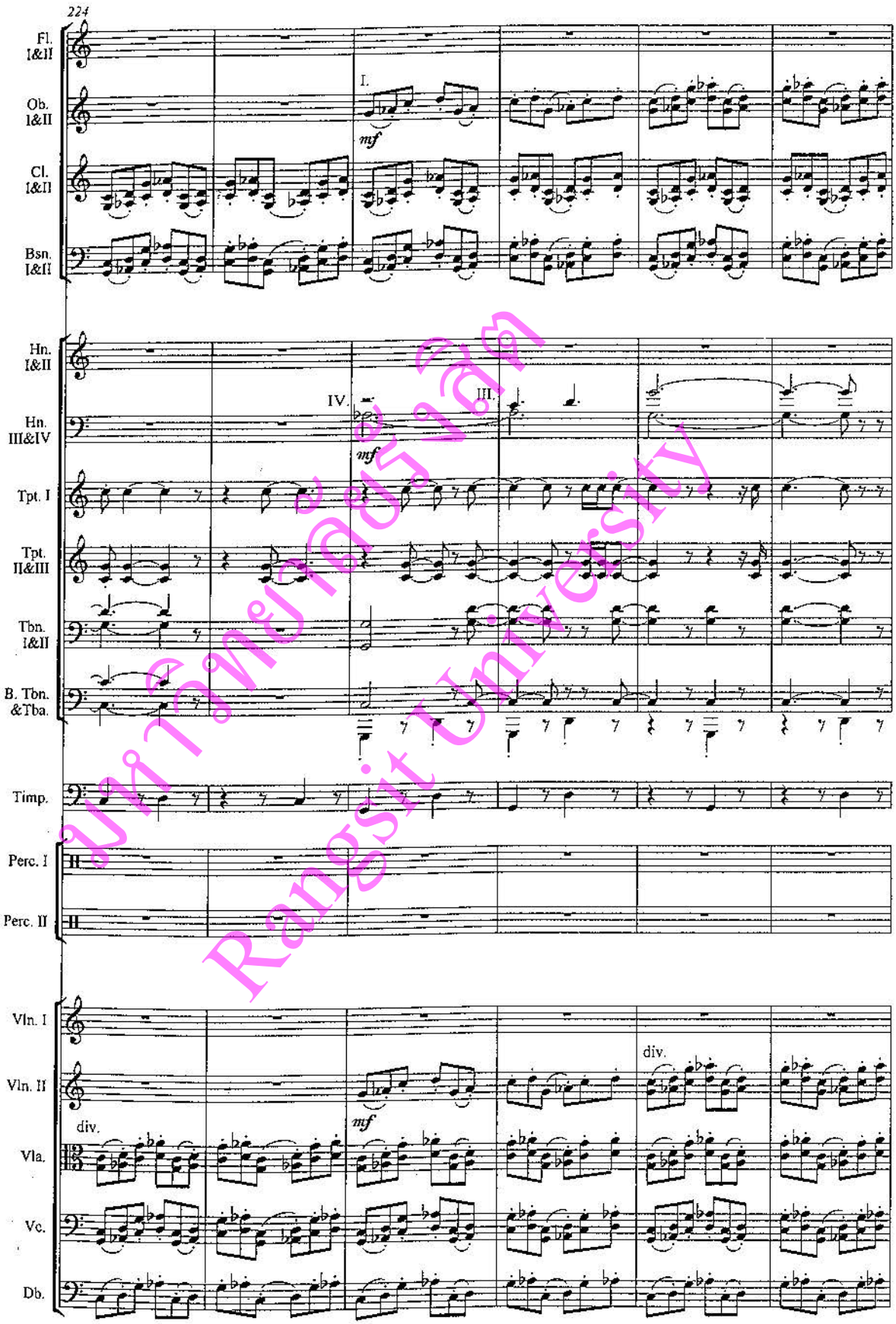
มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University
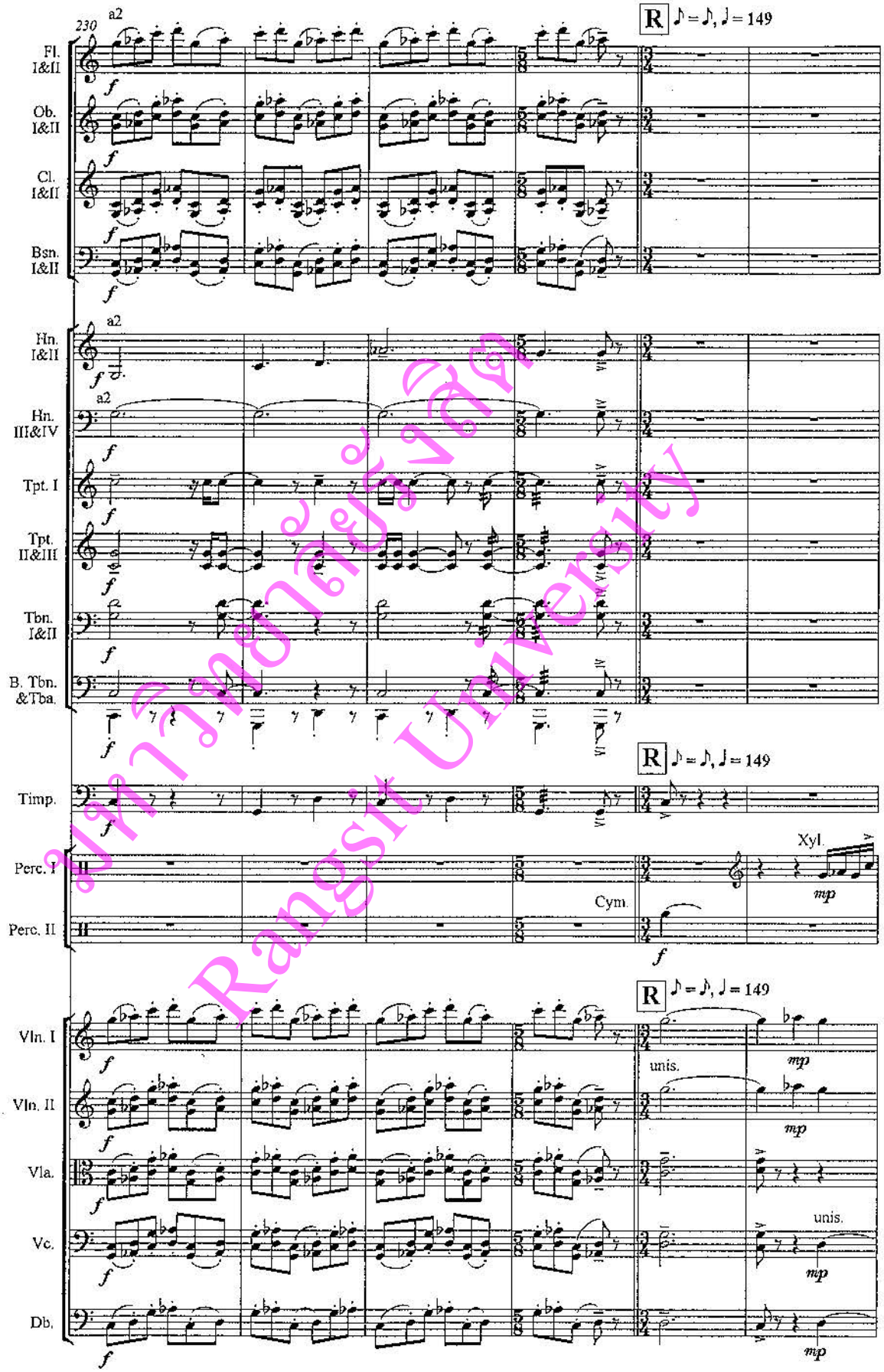
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
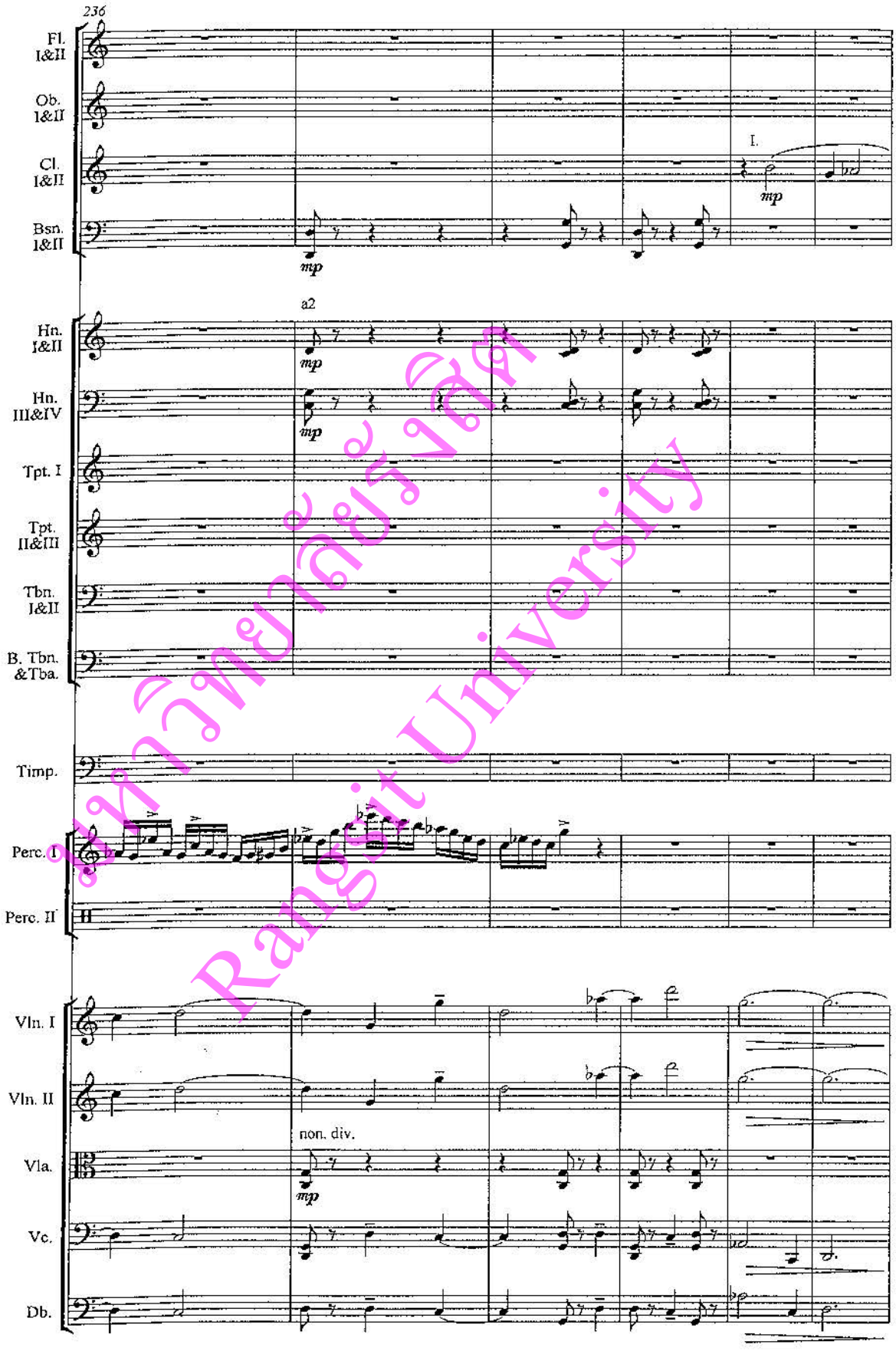
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
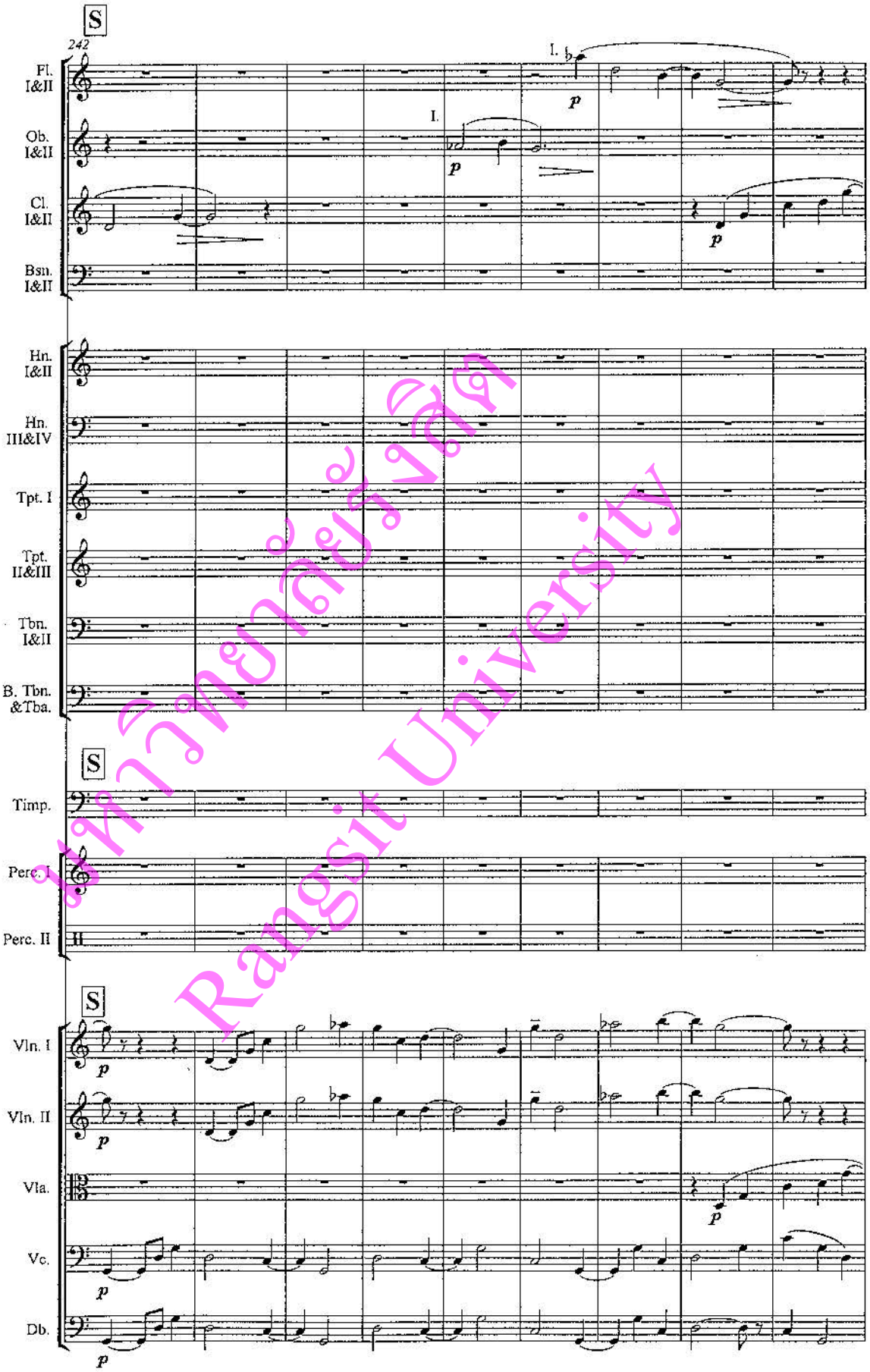
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
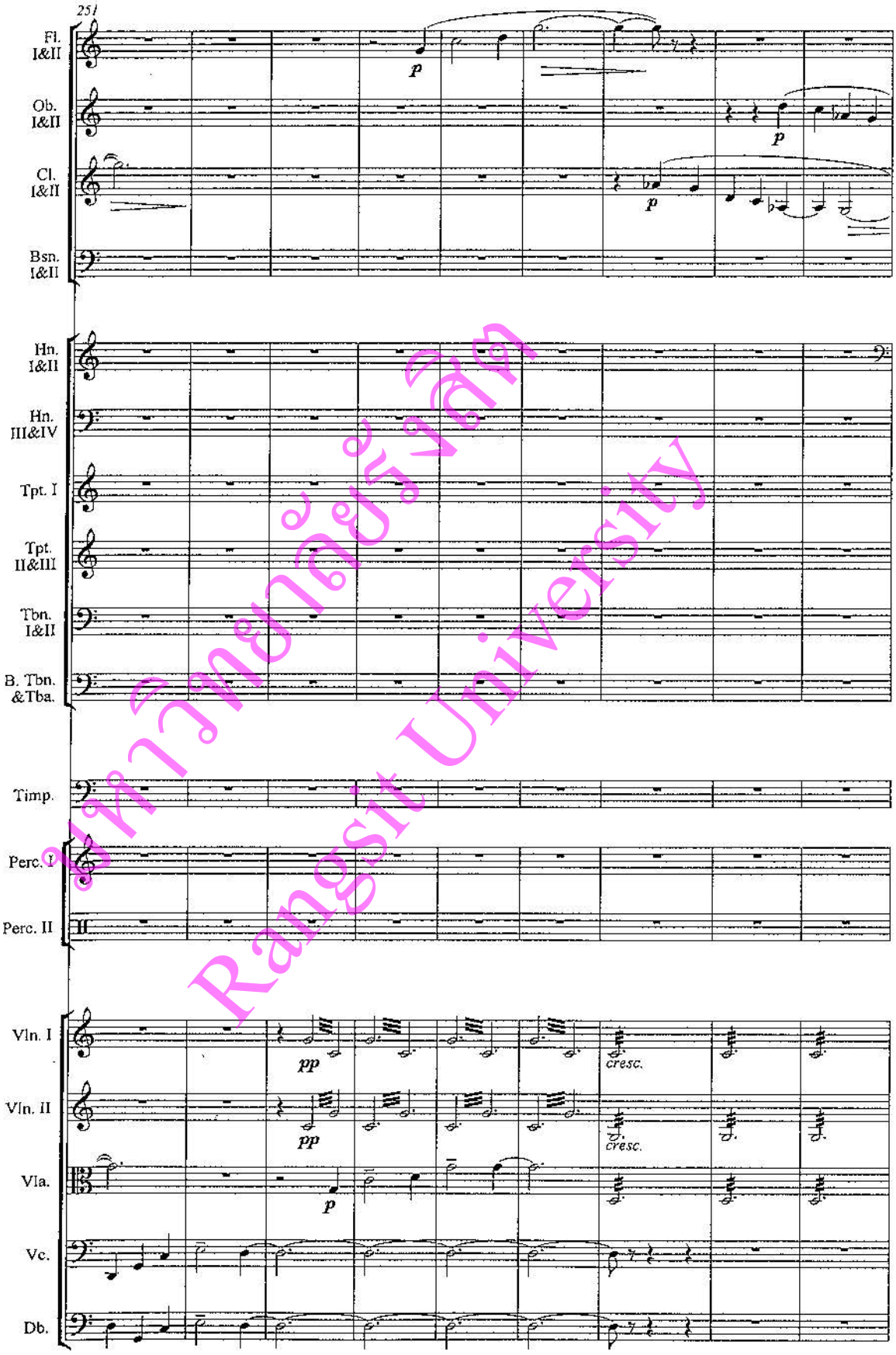
มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University
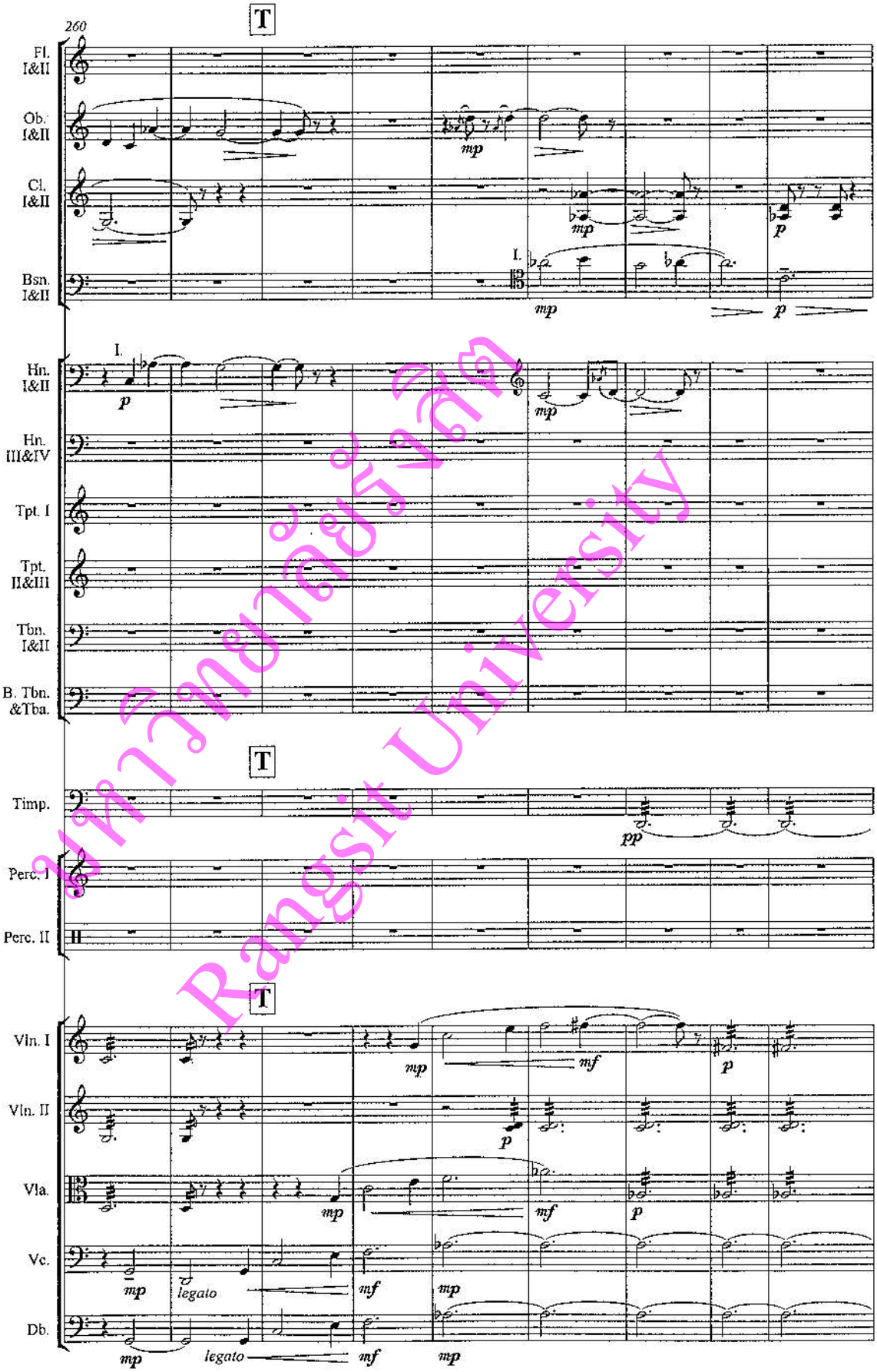
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
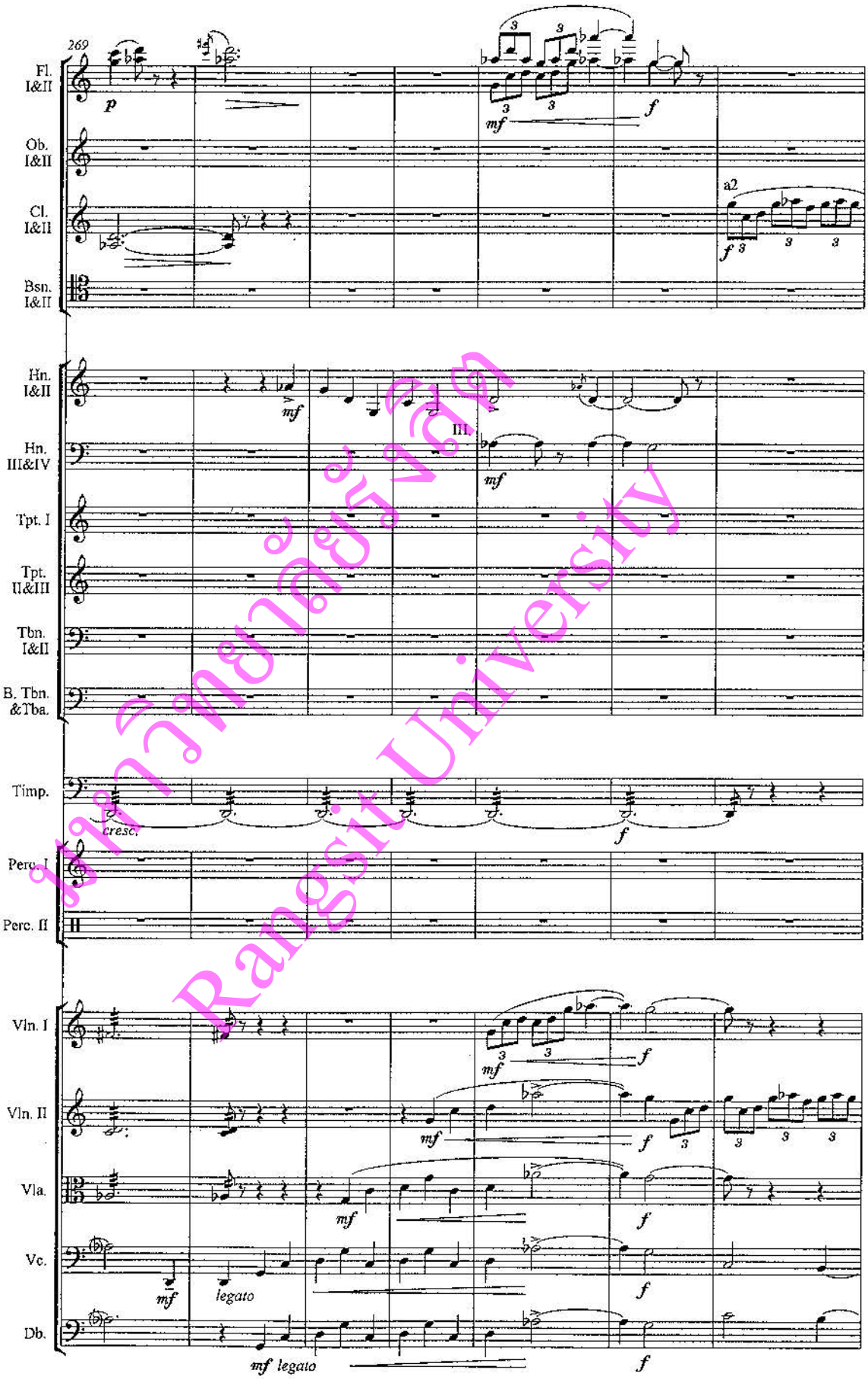
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
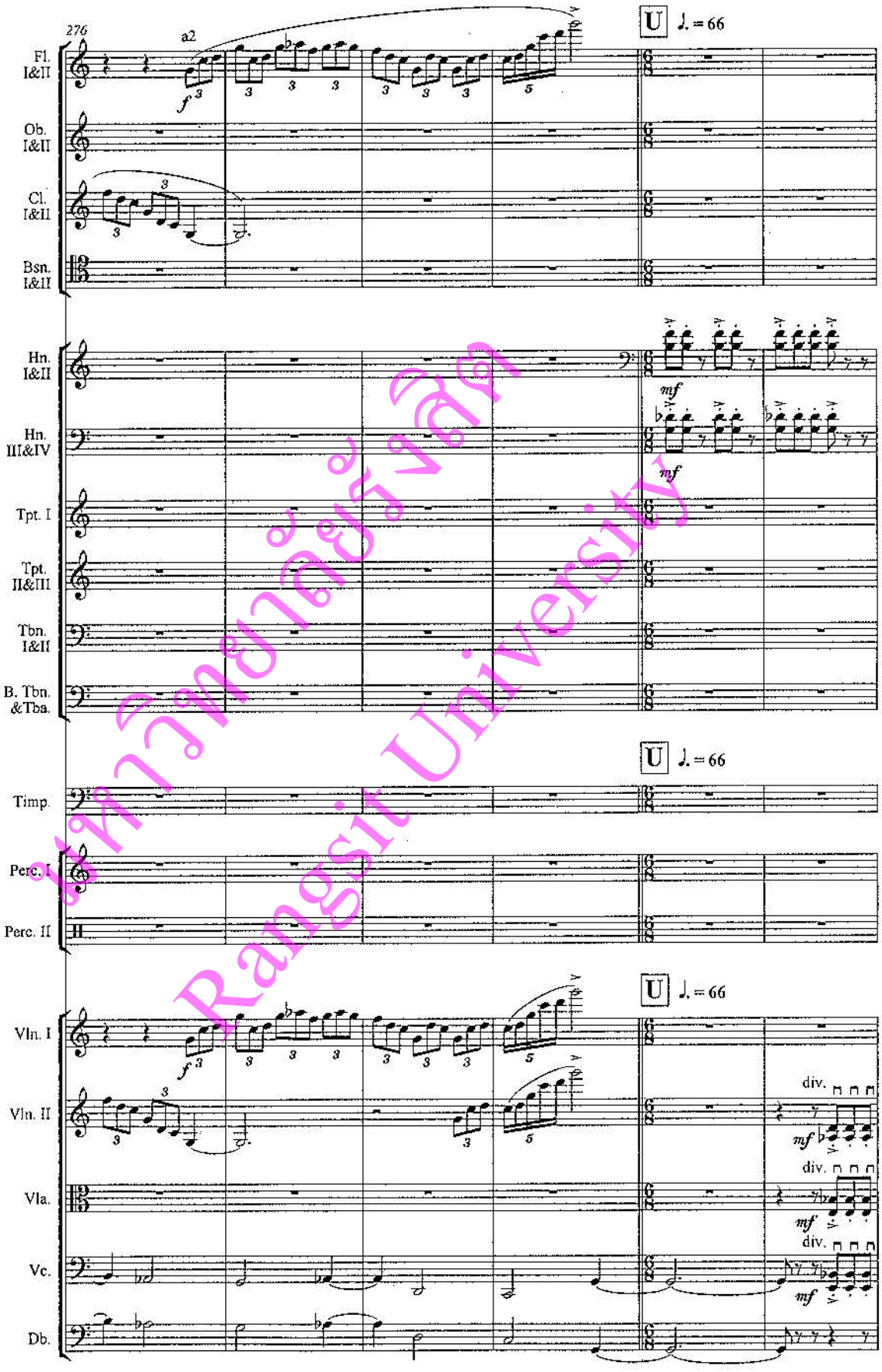
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
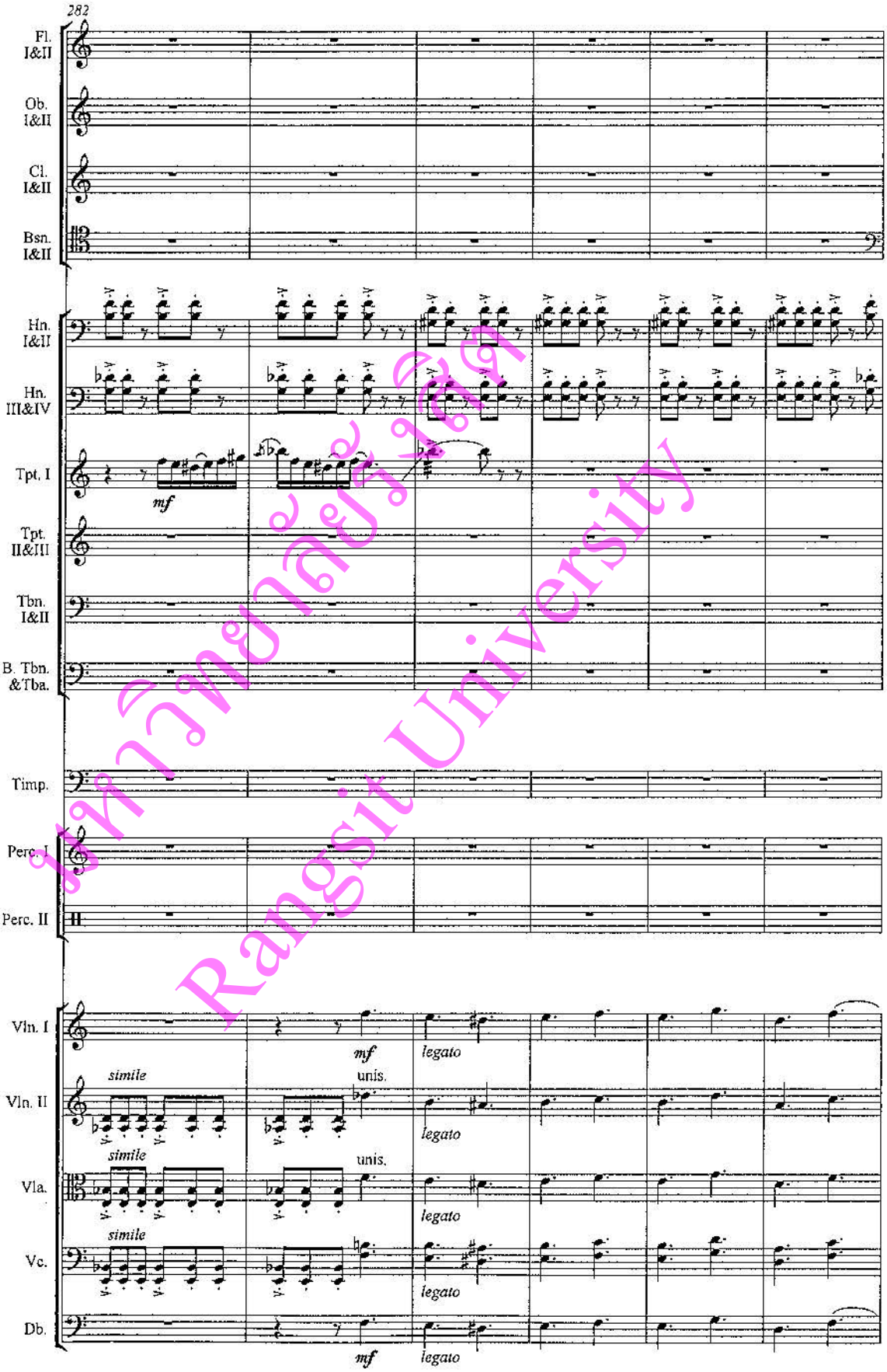
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
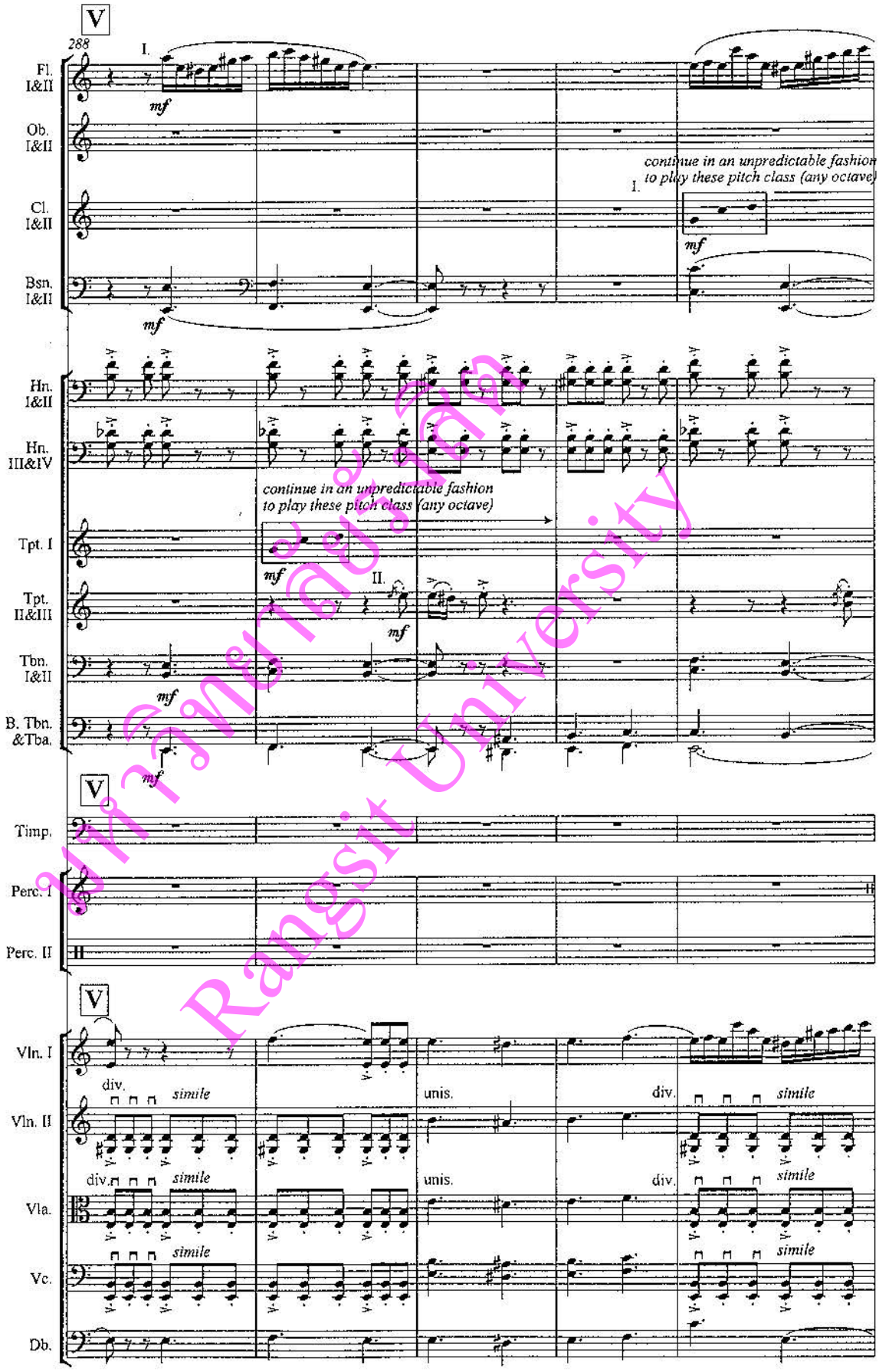
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
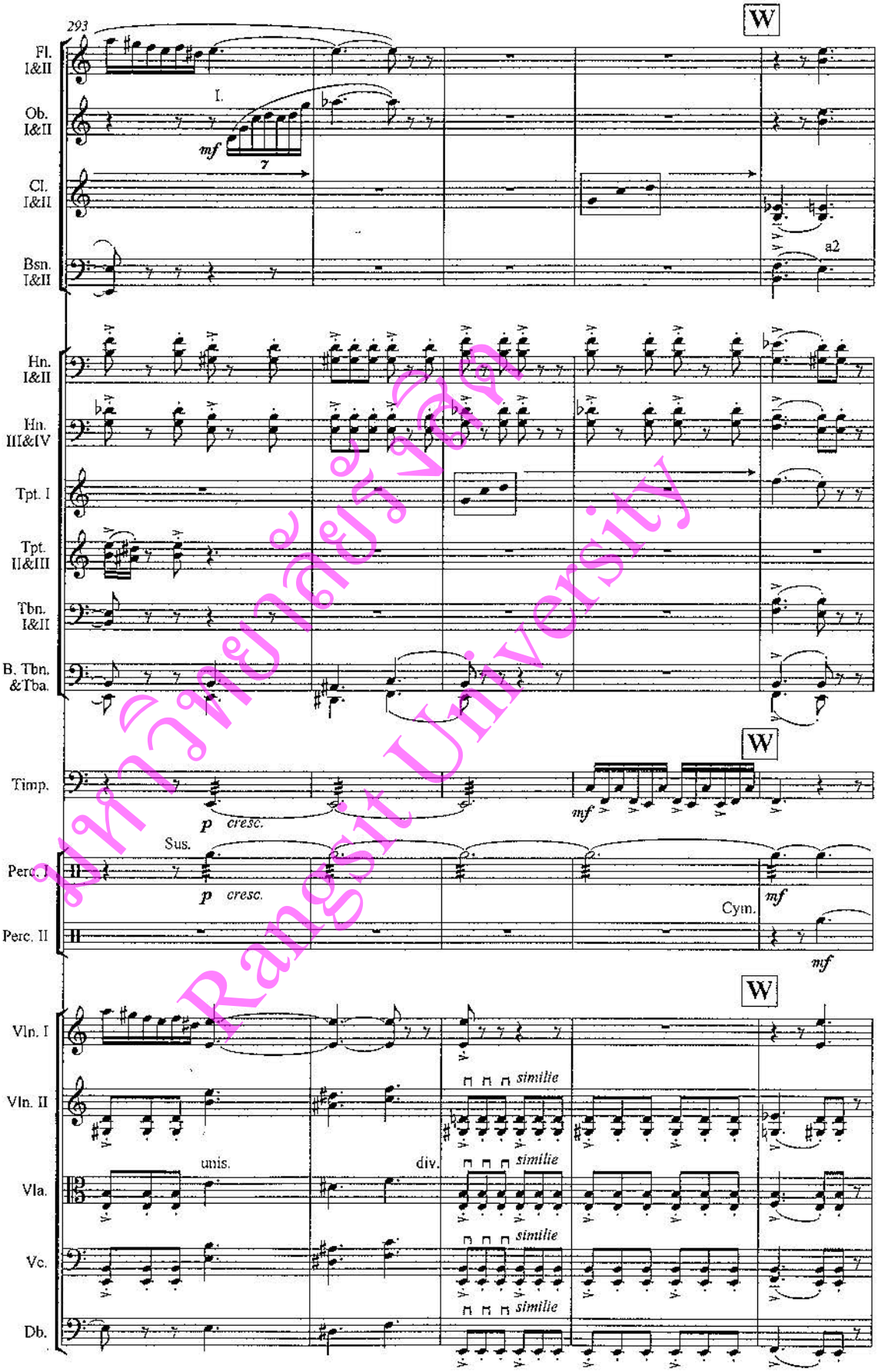
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
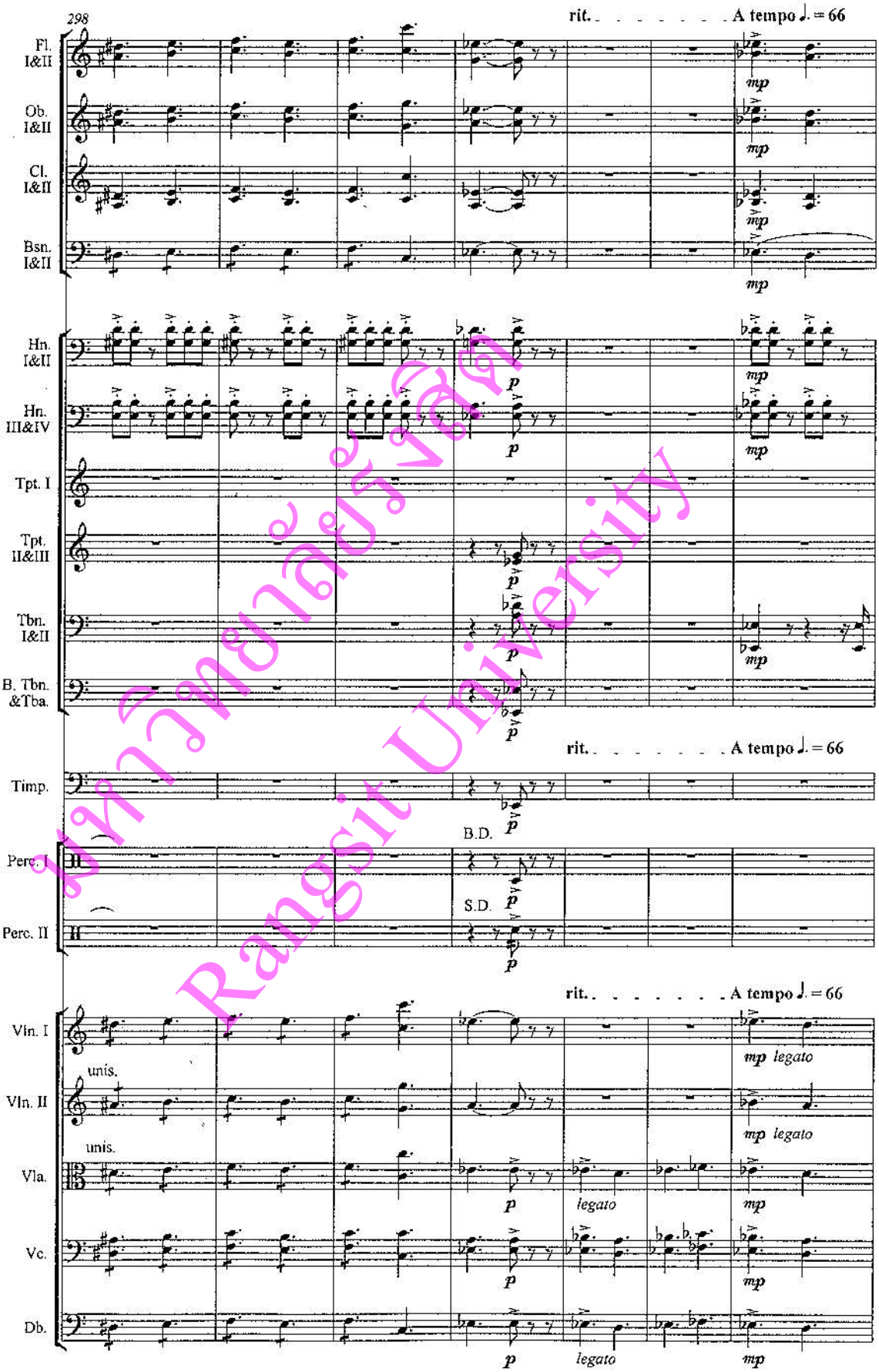
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
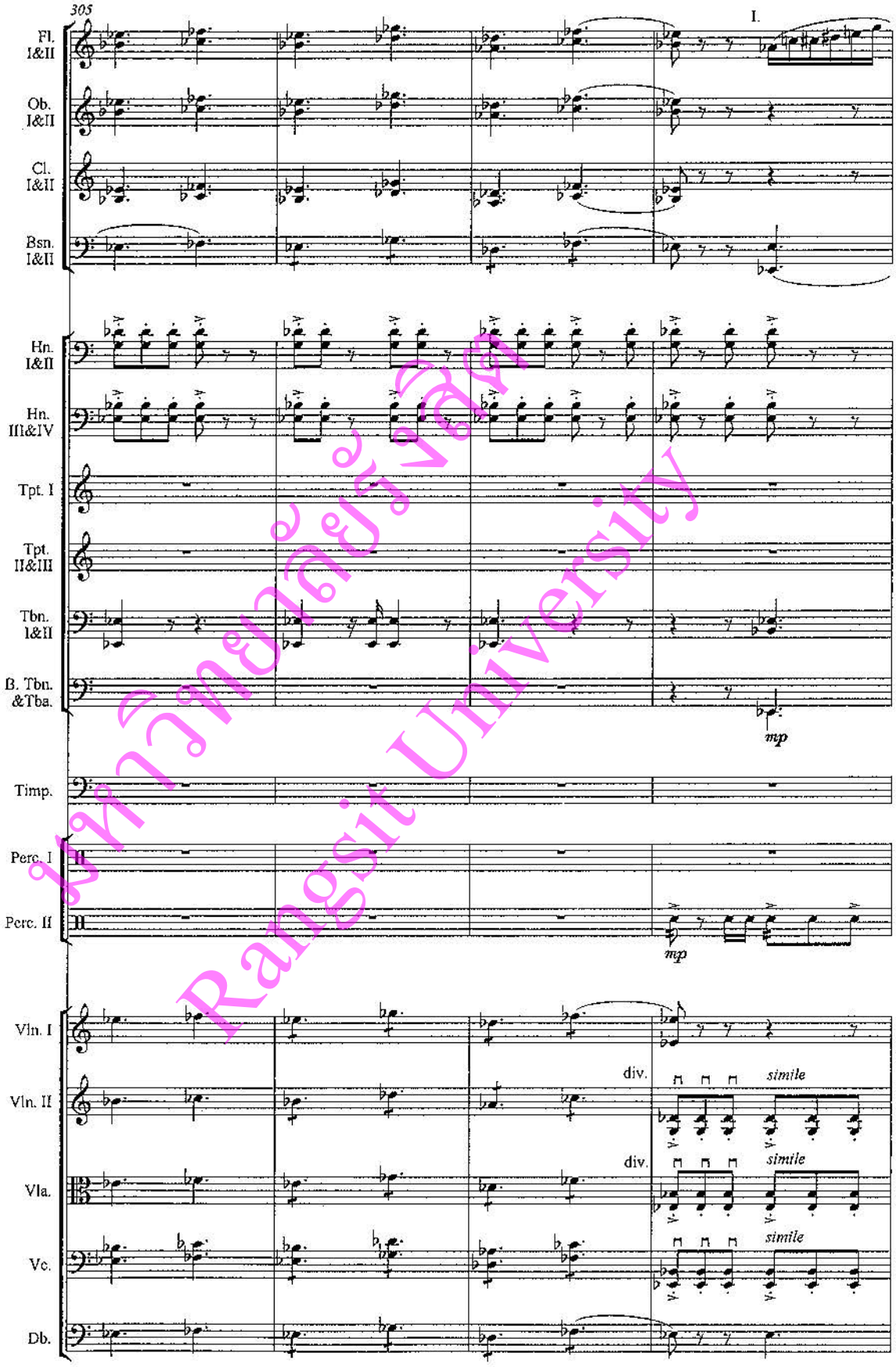
มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University
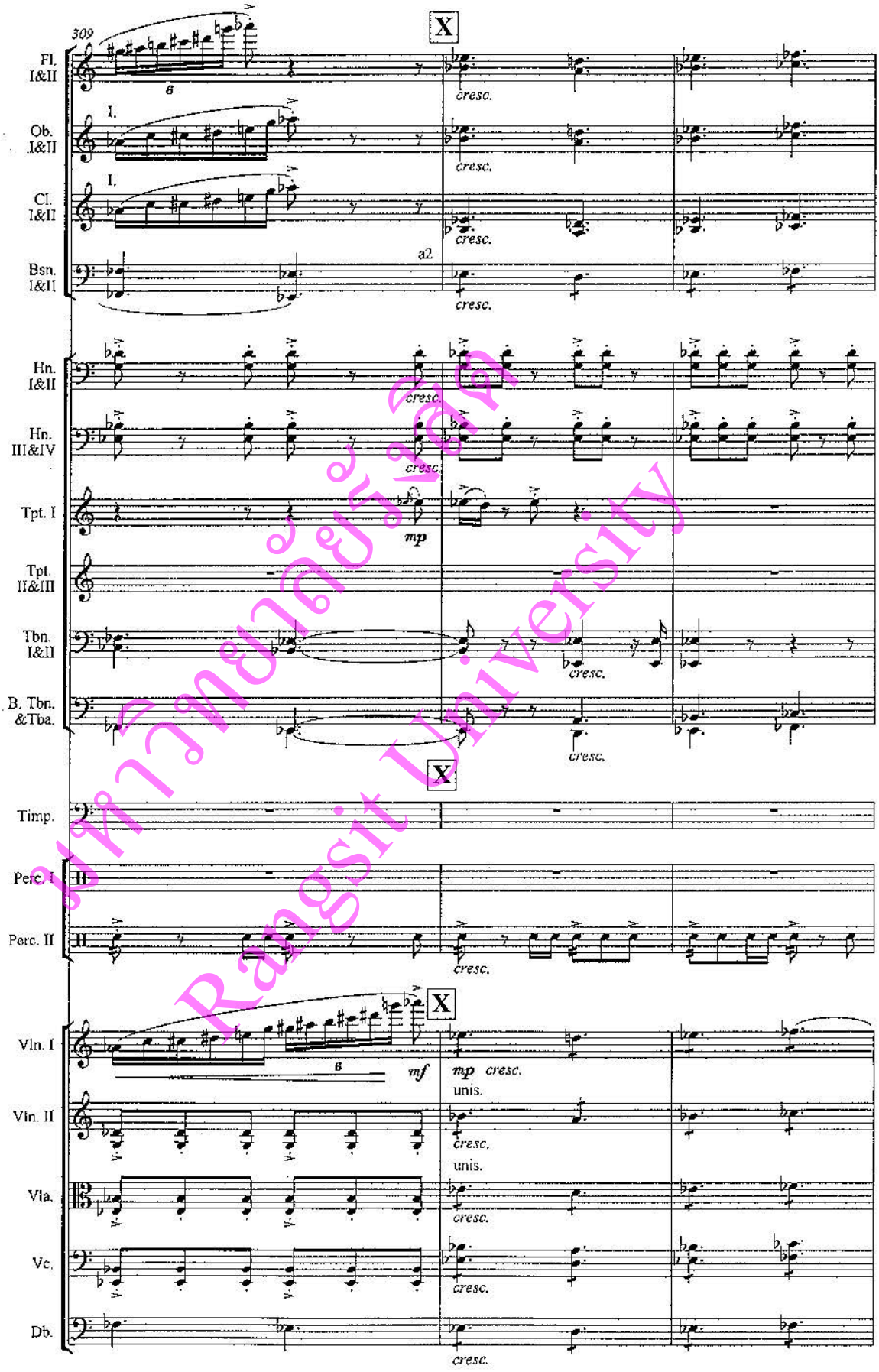
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
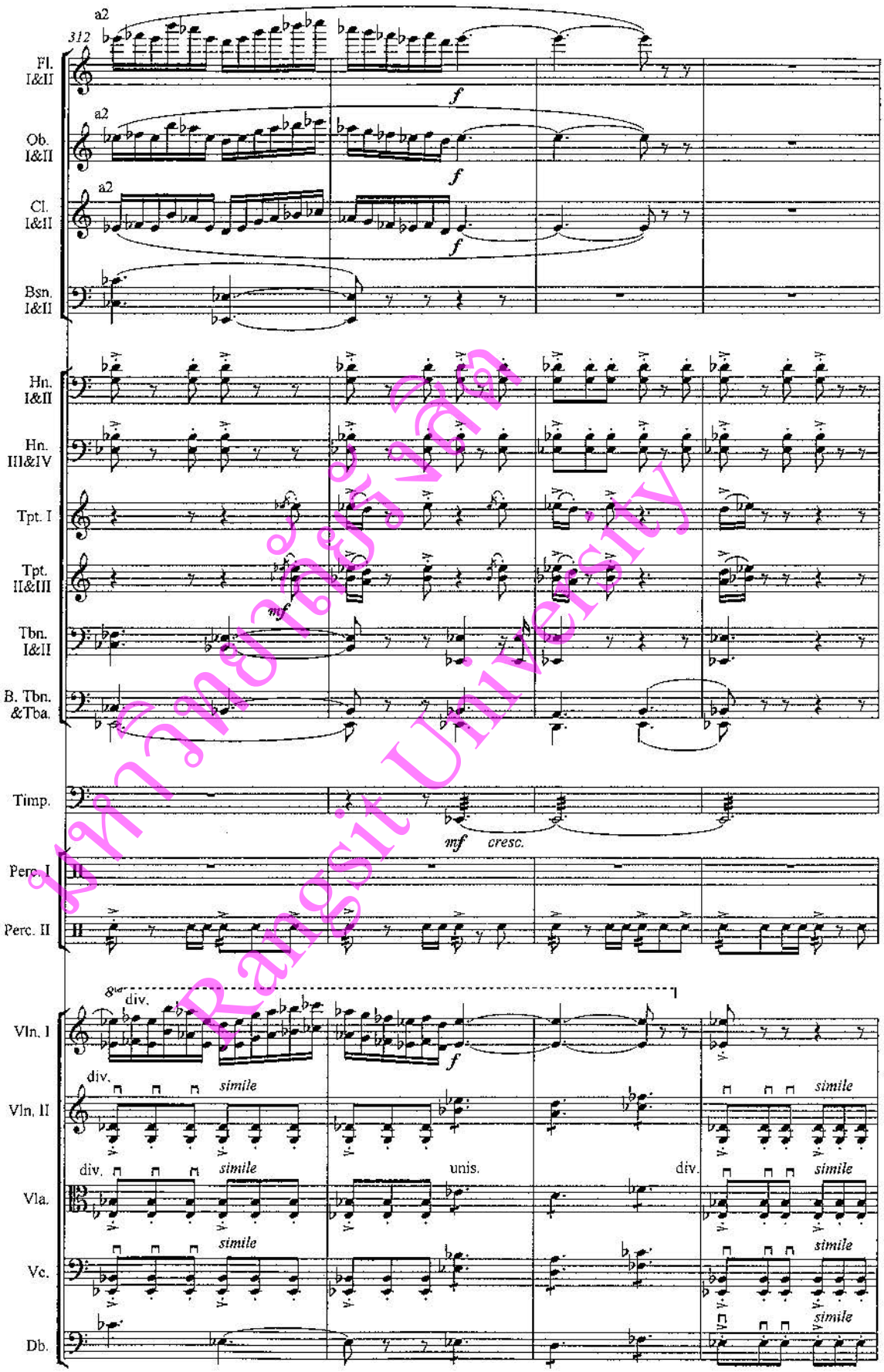
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
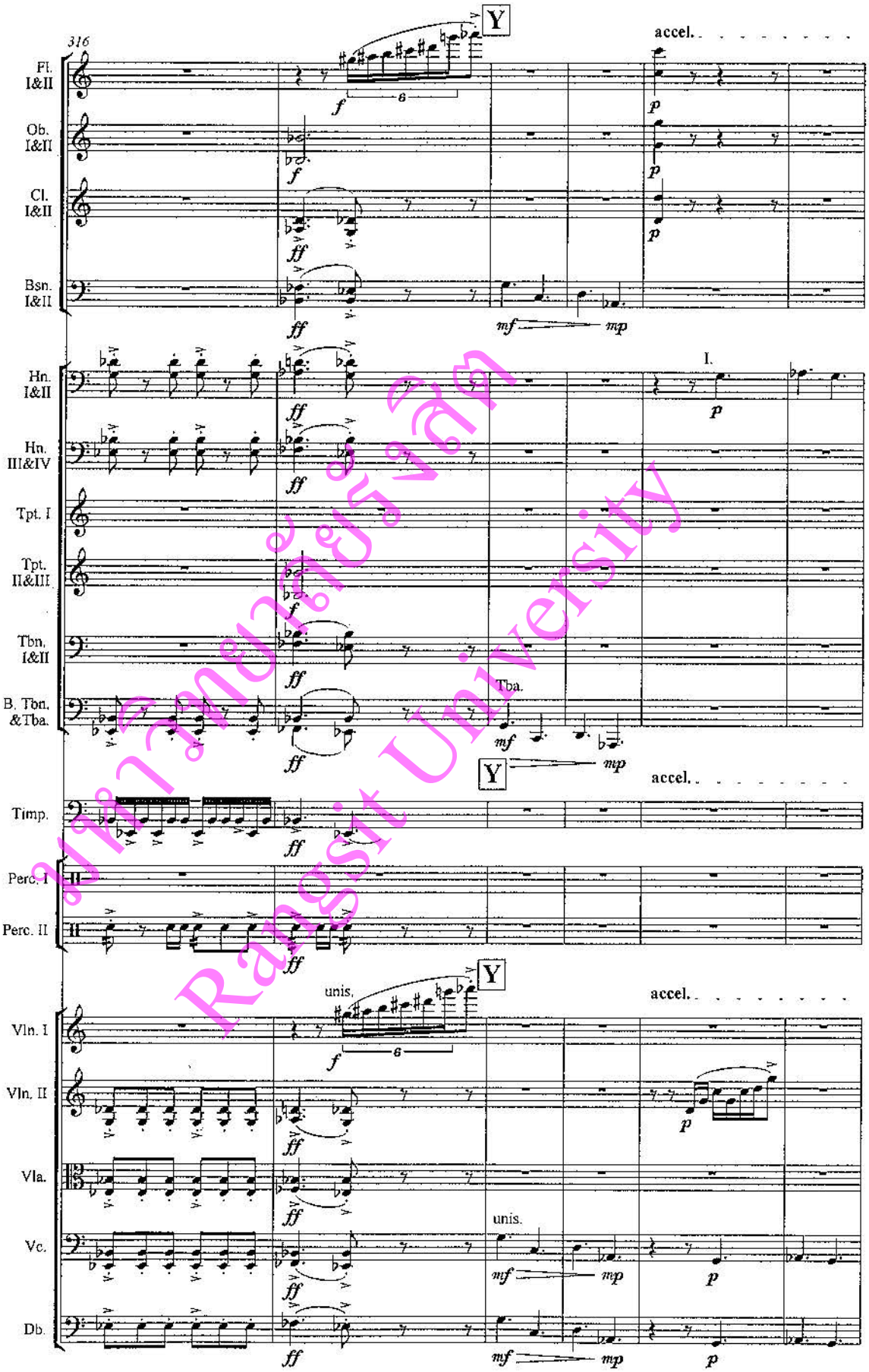
มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University
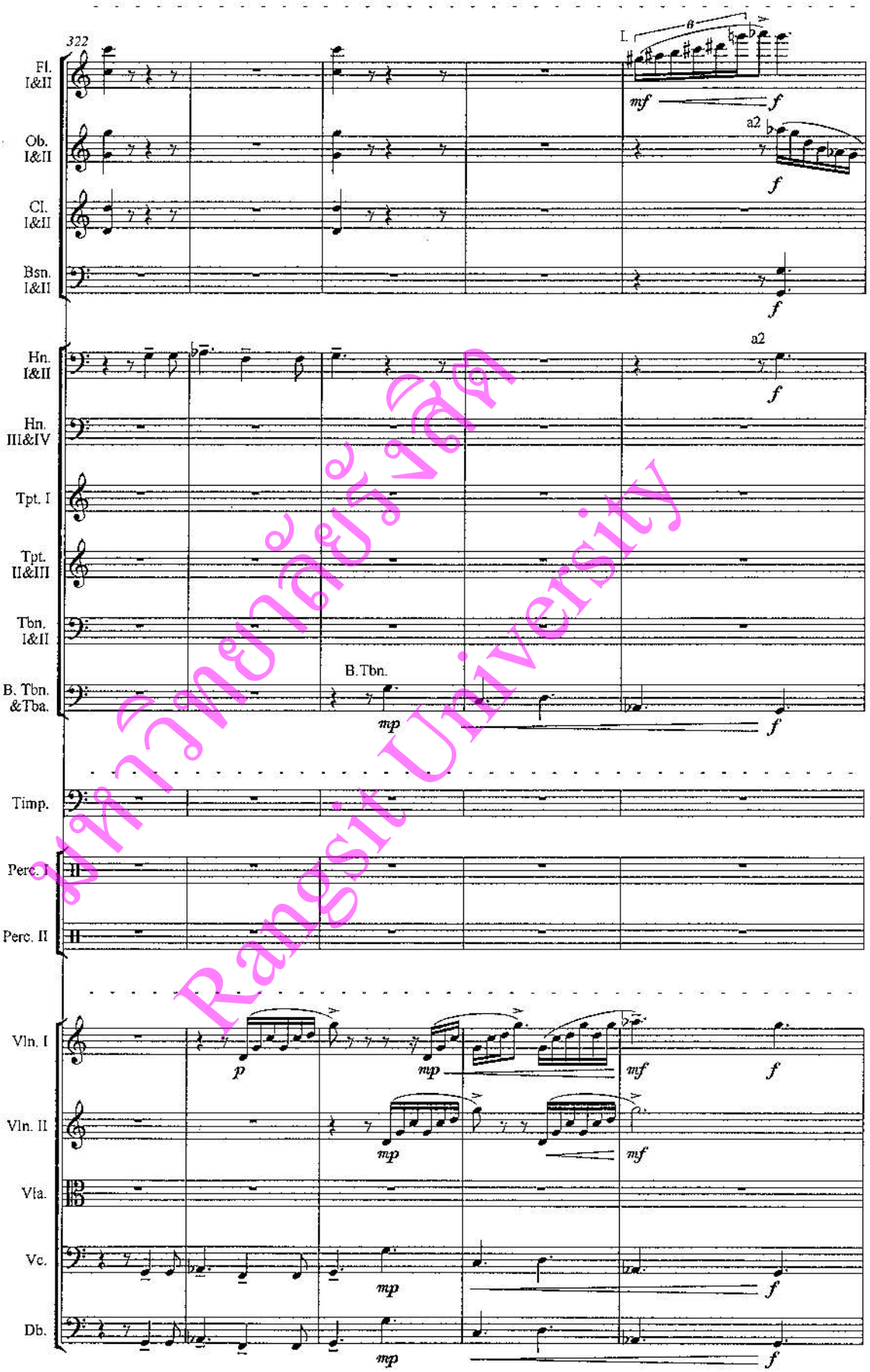
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
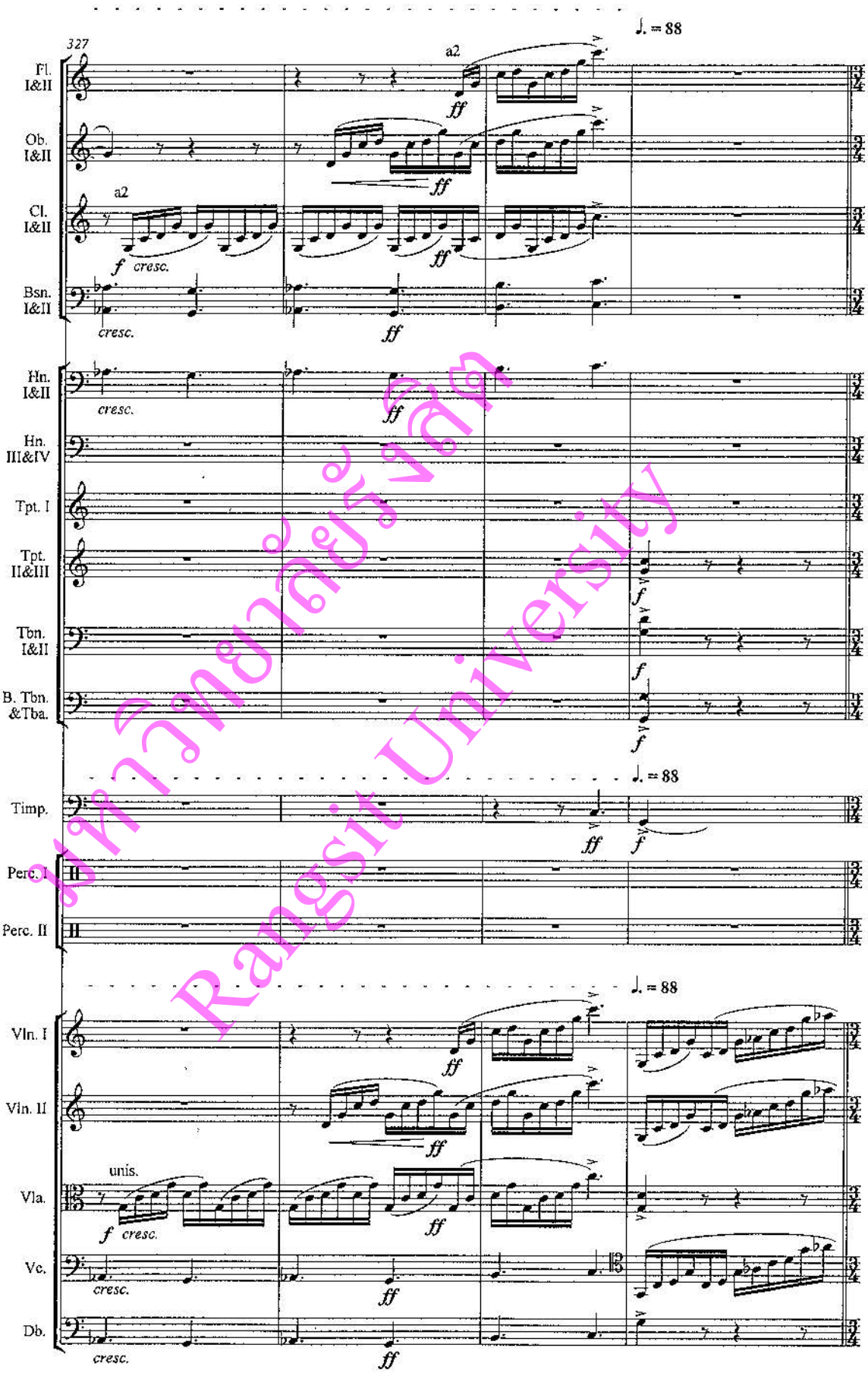
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
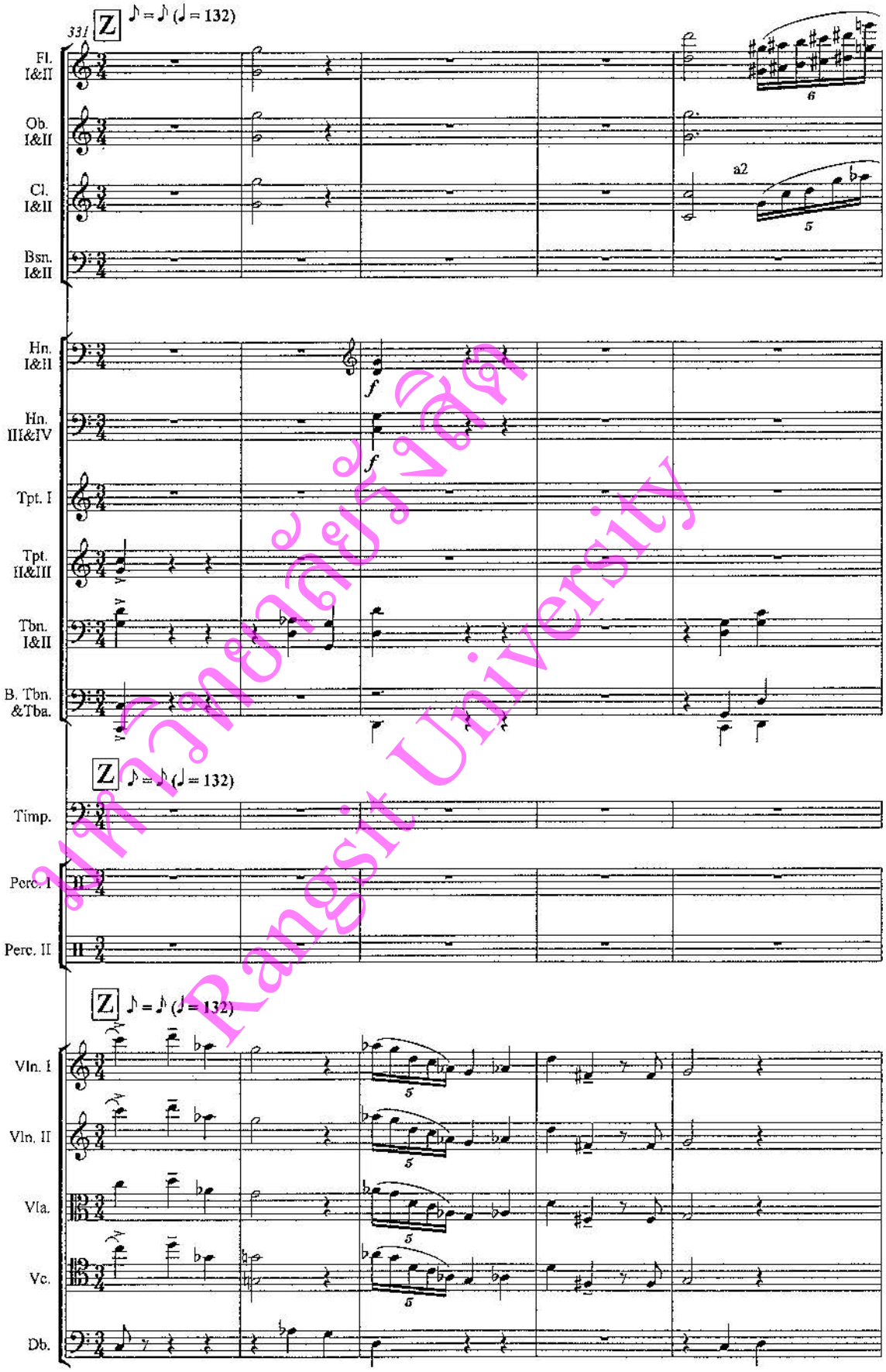
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
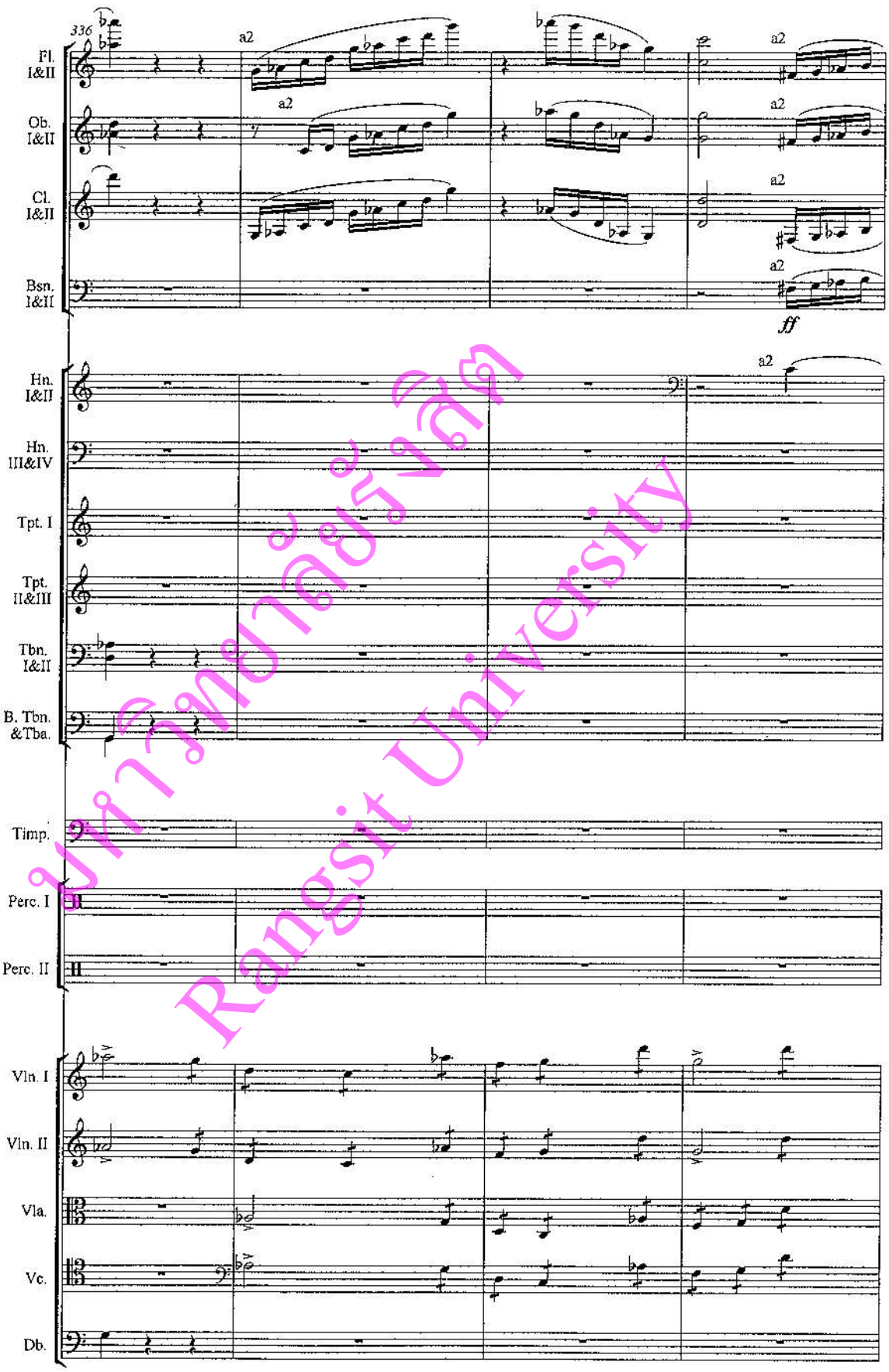
มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University
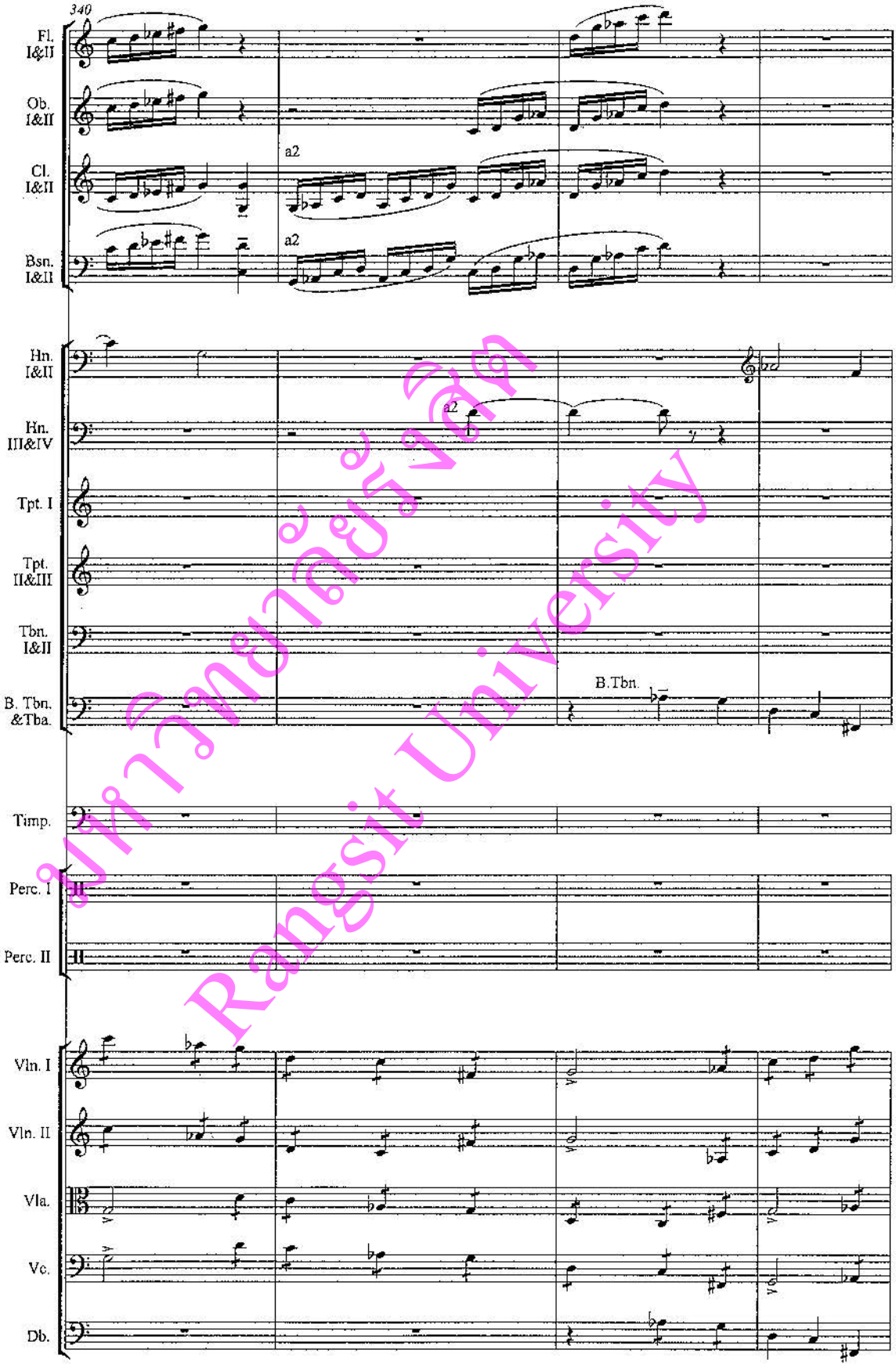
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
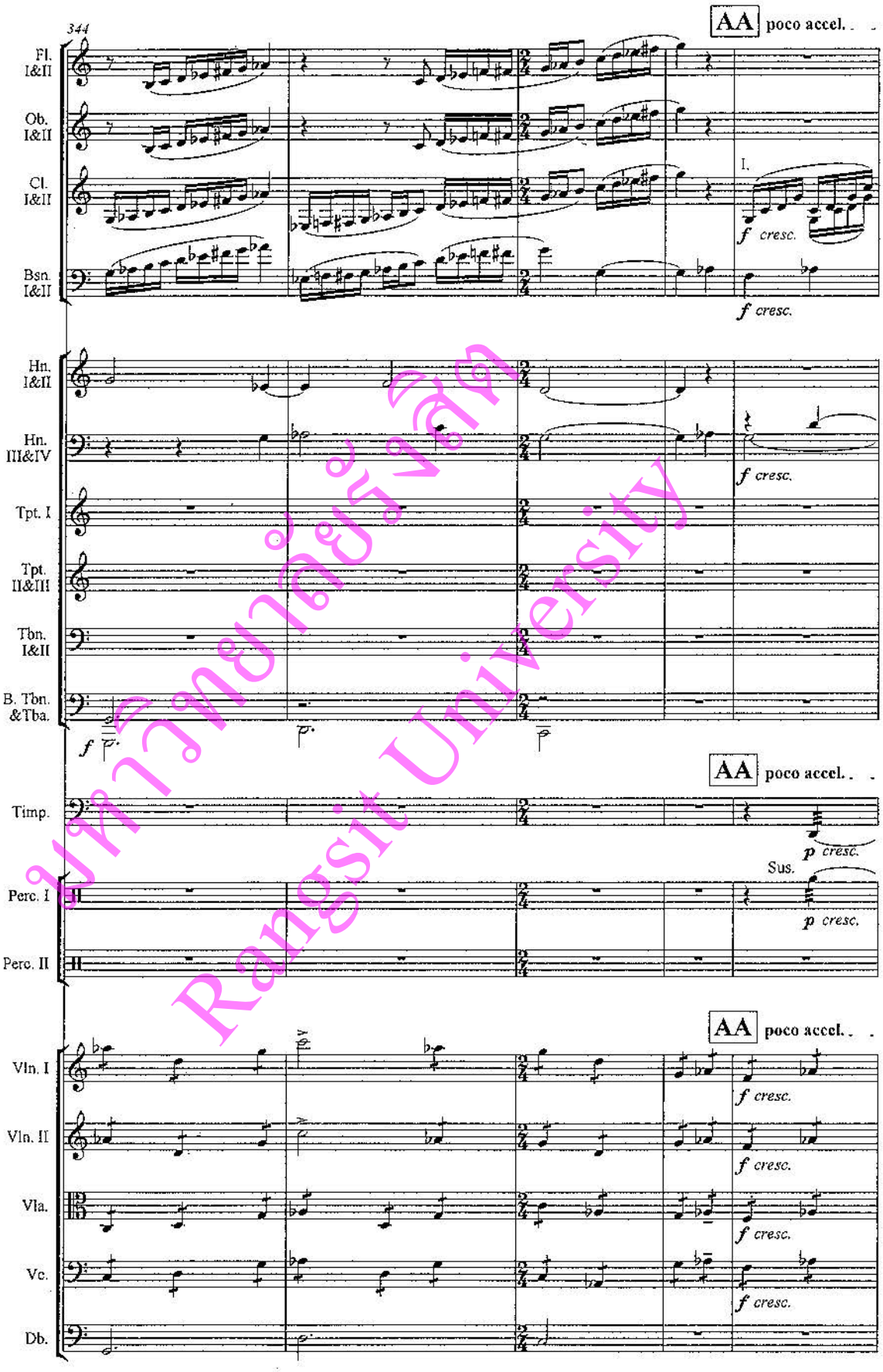
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
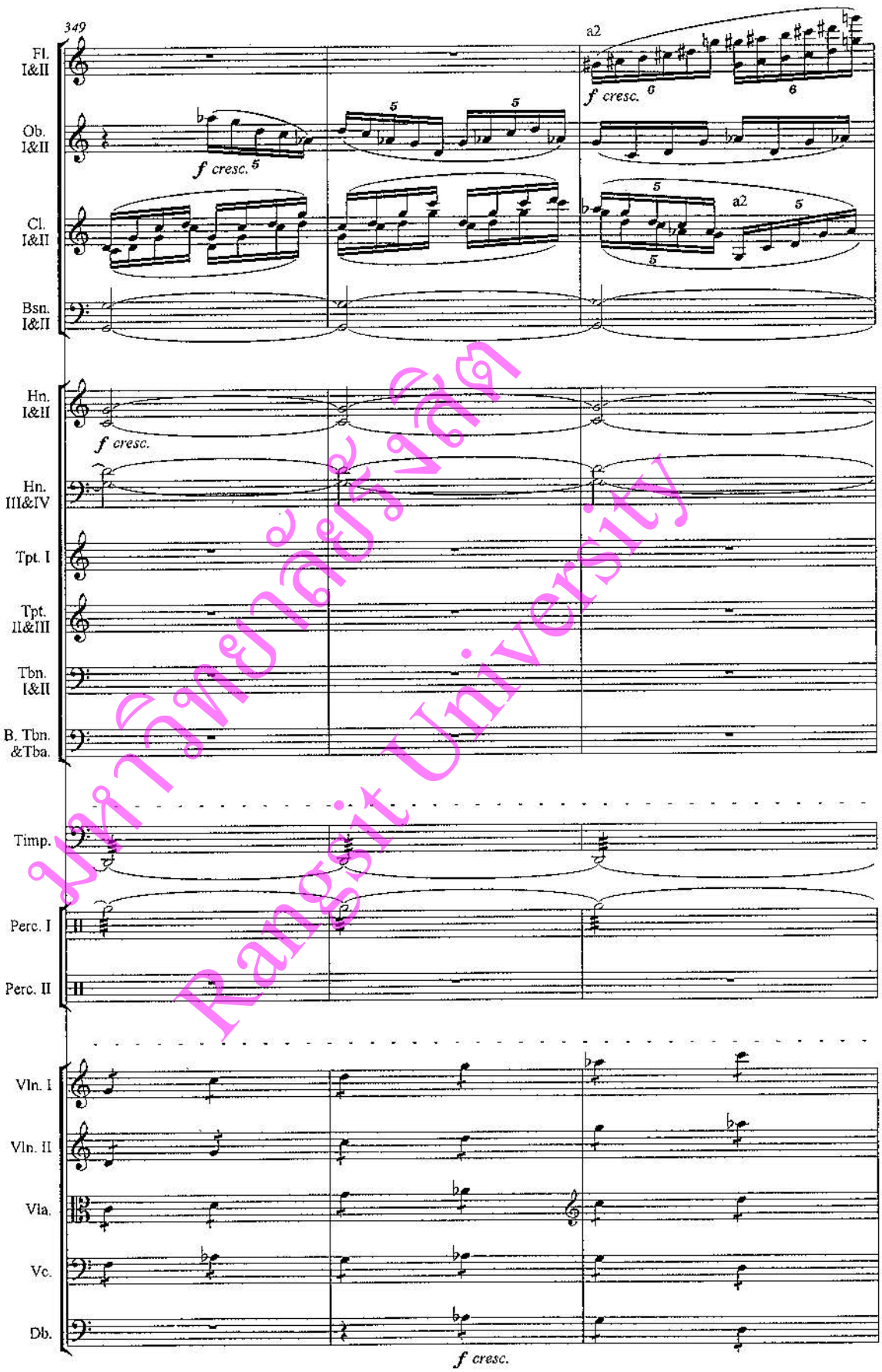
มหาวิทยาลัยรังสิต
Rangsit University
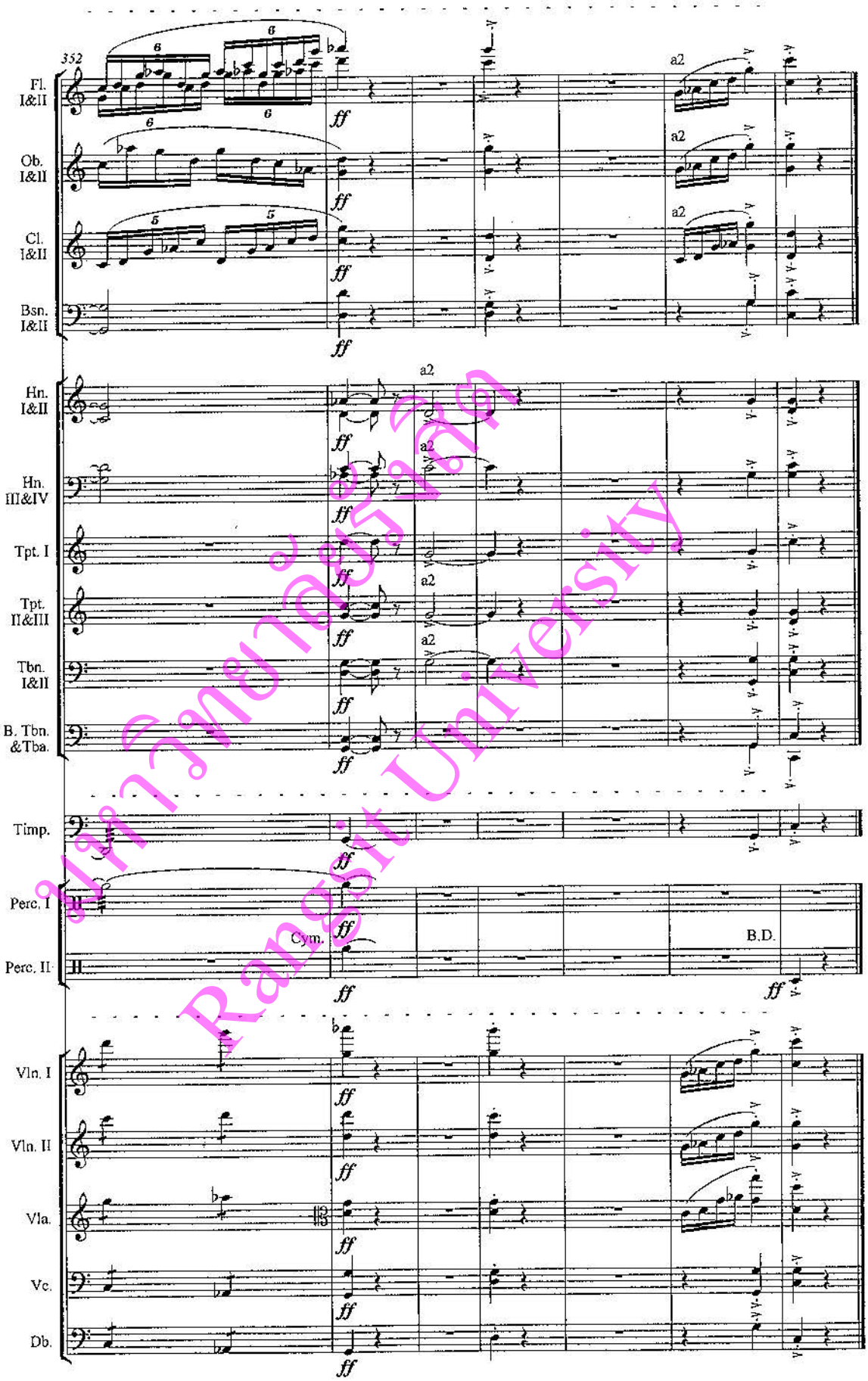
มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

ประวัติผู้ประพันธ์

คำนำหน้า	☑ นาย ☐ นาง ☐ นางสาว
ตำแหน่งทางวิชาการ	☐ ศ. ☐ รศ. ☑ ผศ. ☑ อื่นๆ .....
ชื่อผู้วิจัย	วิบูลย์
นามสกุลผู้วิจัย	ตระกูลฮุ้น
ชื่อภาษาอังกฤษ	Wiboon
นามสกุลภาษาอังกฤษ	Trakulhun
วัน/เดือน/ปี เกิด	15 ตุลาคม 2509
ที่อยู่ (บ้าน)	19/216 หมู่บ้านฟ้ากรีนพาร์ค ถนนเสมาฟ้าคราม เทศบาลลำสามแก้ว อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12130
โทรศัพท์	084-674-8828
ที่อยู่ (ที่ทำงาน)	วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต 52/347 เมืองเอก ปทุมธานี 12000
โทรศัพท์ (ที่ทำงาน)	02-997-2222 ต่อ 1720 แฟ็กซ์ 02-997-2222 ต่อ 1711
E-Mail Address	wbtrakulhun@gmail.com

ปริญญาตรี

สาขา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ดนตรีสากล)
ปีที่จบ	พ.ศ. 2535
สถาบัน	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตร
ประเทศ	ไทย

ปริญญาโท

สาขา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรีวิทยา)
ปีที่จบ	พ.ศ. 2542
สถาบัน	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
ประเทศ	ไทย

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

ปริญญาโท

สาขา	ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (การประพันธ์เพลง)
ปีที่จบ	พ.ศ. 2546
สถาบัน	คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประเทศ	ไทย

ปริญญาเอก

สาขา	Doctor of Arts in Music Theory and Composition
ปีที่จบ	2011
สถาบัน	School of Music, Ball State University
ประเทศ	Indiana, USA

COMPOSITIONS:

2015	*Concerto for Orchestra*	Orchestra: commissioned by Research Institute, Rangsit University
2013	*From Time to Time*	Cello Orchestra: commissioned by Research Institute, Rangsit University
2011	*Faithful to My Land*	Orchestra
2010	*Survival*	Flute, Oboe, and String Chamber Orchestra
2009	*Cursed and Cruel*	Oboe, Violin, Viola, Cello, Harp, and Piano
2009	*Spontaneous*	Orchestra
2009	*Instinct*	Double Quartets (String & Woodwind) & Percussion
2008	*Three Pieces for Piano Trio*	Piano, Violin, and Cello
2008	*My Seidal*	String Quartet
2007	*Sound of Unity*	Orchestra: commissioned by International Universities Sport, 24th Universiade Bangkok, 2007
2007	*Phaya Dern*	Orchestra
2005	*Prelude to 'til Dawn*	Orchestra: commissioned by Research Institute, Rangsit University
2005	*Rhapsody (Revised)*	Piano Quartet
2003	*Symphonic Poem Angkor Wat*	Orchestra & Chorus

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

2001 *Music for Cello, Winds, and Percussion*
2001 *Rhapsody for Piano and Wind*
2000 *Mysterious* Chamber Orchestra
1999 *String Chamber Orchestra*
1999 *String Octet*

PREMIERES:

June 2015 (Commissioned)
Concerto for Orchestra
Evening with Concertos
Suryadhep Music Sala, Conservatory of Music
Rangsit University

October 2013 (Commissioned)
From Time to Time
2nd Thai Cellissimo Orchestra
Music Hall, Building of Art and Culture
Chulalongkorn University

September 2011 (Refereed)
Cursed and Cruel
1st Chula International Music Forum
Chulalongkorn University

July 2011 (Refereed)
My Seidal for String Quartet
Thailand International Composition Festival 2011
Payub University

July 2010 (Refereed)
Three Pieces for Piano Trio
Thailand International Composition Festival 2010
Rangsit University

August 2007 (Commissioned)
Sound of Unity
Grand Opening Ceremony of the 24th World University Sport (UNIVERSIADE) 2007
Thailand

November 2005 (Commissioned)
Prelude to 'til Dawn
Thailand Cultural Centre, Small Hall, November 18, 2005 Thailand

October 2005 (Refereed)
Rhapsody for Piano Quartet (Revised)
World New Music Festival and Conference 2005
Chulalongkorn University, Thailand

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

July 2005 (Refereed) — *Rhapsody for Piano and Wind*
SWU Composition Festival I: 2005
Srinakarintarawiroj University, Thailand

รายงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์

วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น. "คอนแชร์โตสำหรับวงออร์เคสตรา." รายงานการสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลง, สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต, 2558.

———. "รฤก สำหรับวงเชลโลออร์เคสตรา." รายงานการสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลง, สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต, 2556.

———. "สวีทเสียงเพลงแห่งเอกภาพ." รายงานการสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลง, กีฬามหาวิทยาลัยโลก ครั้งที่ 24 และมหาวิทยาลัยรังสิต, 2555.

———. "บทเพลง 3 บท สำหรับไวโอลิน เชลโล และเปียโน." รายงานการสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลง, มหาวิทยาลัยรังสิต, 2553.

———. "กว่าตะวันจะรุ่ง." รายงานการสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลง, สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต, 2549.

บทความวิจัย

วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น. "รฤก สำหรับวงเชลโลออร์เคสตรา." ใน *การประชุมวิชาการดนตรีระดับชาติ เครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 1*. บรรณาธิการ คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 30-31. ขอนแก่น: มปท., 2557.

———. "สวีทเสียงเพลงแห่งเอกภาพ." ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติศิลปกรรม วัฒนธรรม และการออกแบบครั้งที่ 1*, บรรณาธิการโดยเฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี, จรัญ ชัยประทุม, และรณภพ เตชะวงศ์, 39-46. ขอนแก่น: โรงพิมพ์พระธรรมขันต์, 2555.

———. "บทประพันธ์เพลง กว่าตะวันจะรุ่ง." *วารสารดนตรีรังสิต* 1, 2 (2549): 7-13.

บทความวิชาการ

วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น. "ดนตรีอิมเพรสชั่นนิซึ่ม: โคลด เดอบุสซี่." *วารสารดนตรีรังสิต* 5, 2 (2553): 31-38.

———. "ในอีกแง่มุมหนึ่งของซิมโฟนี หมายเลข 3 โอปุส 36 ซิมโฟนีแห่งความเศร้า." *วารสารดนตรีรังสิต* 5, 1 (2553): 21-30.

———. "ซิมโฟนี หมายเลข ซิมโฟนีแห่งความเศร้า 36โอปุส 3." *วารสารดนตรีรังสิต* 4, 2 (2552): 25-39.

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

———. “เฮนริค มิโคราจ โกเรกกี.” *วารสารดนตรีรังสิต* 4, 1 (2552): 62-69.

———. “แวริเอชั่นสำหรับออร์เคสตรา โอปุส (1928) 31 ของเชินแบร์ก (ตอนที่ 2) .” *วารสารดนตรีรังสิต* 3, 2 (2551): 7-21.

———. “แวริเอชั่นสำหรับออร์เคสตรา โอปุส (1928) 31 ของเชินแบร์ก.” *วารสารดนตรีรังสิต* 3, 1 (2551): 41-51.

———. “กว่าตะวันจะรุ่ง.” ใน *Proceedings of RSU Research Conference 2007*, บรรณาธิการโดย พงษ์จันทร์ อยู่แพทย์, 269-273.ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต, 2550.

———. “ดนตรีเอโทนาลในกระแสเอ็กซ์เพรสชันนิซึม.” *วารสารดนตรีรังสิต* 2, 1 (2550): 42-48.

———. “ดนตรีโทนาล.” *วารสารดนตรีรังสิต* 1, 2 (2549): 27-34.

———. “นีโอคลาสสิก.” *วารสารดนตรีรังสิต* 1, 1 (2549): 15-26.

———. “มินิมอลริซึม.” *วารสารดนตรีรังสิต* 1, 1 (2549): 47-55.

Trakulhun, Wiboon. “Phaya Dern: An Innovative Composition for the Grand Opening 24th Universiade, International University Sport.” In *The Royal Golden Jubilee Seminar Series LII, The 2007 RGJ-RSU International Seminar Series*, edited by Preamnuch Pochanasomboon, 263-266. Pathumthani: Rangsit University, 2007.

นำเสนอผลงานในการประชุมระดับชาติ และนานาชาติ

วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น. “รฤก สำหรับวงเชลโลออร์เคสตรา.” การประชุมวิชาการดนตรีระดับชาติเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 1, ขอนแก่น, วันที่ 5-7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557.

———. “สวีทเสียงเพลงแห่งเอกภาพ.” การประชุมวิชาการระดับชาติศิลปกรรมวัฒนธรรม และการออกแบบครั้งที่ 1, ขอนแก่น, วันที่ 4-5 ตุลาคม พ.ศ. 2555.

———. “กว่าตะวันจะรุ่ง.” งานประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี, วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2550.

Trakulhun, Wiboon. “Phaya Dern: An Innovative Composition for the Grand Opening 24th Universiade, International University Sport.” The Royal Golden Jubilee Seminar Series LII, The 2007 RGJ-RSU International Seminar Series, Bangkok, August 31, 2007.

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

ตำรา

วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น. *ดนตรีศตวรรษที่ 20*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.

เอกสารวิชาการ

วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น. เอกสารคำสอนวิชา *ดนตรีศตวรรษที่ 20: แนวคิดพื้นฐานทฤษฎีเซต*. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต, 2558.

———. เอกสารคำสอนวิชา *ดนตรีตั้งแต่ปี ค.ศ. 1900*. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต, 2556.

———. เอกสารประกอบการสอนวิชา *ทฤษฎีดนตรี 3*. ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต, 2549.

สาขาที่นักวิจัยเชี่ยวชาญ

การประพันธ์เพลง, ดนตรีศตวรรษที่ 20, ทฤษฎีดนตรี, การวิเคราะห์เพลง, และดนตรีวิทยา

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University